Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, April 7, 1992

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 15 (2198) 1992 BALANDIS-APRIL 7 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1.00

Prarasta pusiausvyra

Moralinio subrendimo stokojantis pasaulis šiandien paleistas į neribotą laisvę. Apie pasibaisėtinas pasėkmes vis daugiau ir daugiau pradedama pasisakyti. O valstybių įstatymai pataikauja žmonių pasirinkimams, kurie dėl moralinio nesubrendimo krypsta į bloga. Blogybės pradeda taip įsitvirtinti, kad beveik jau tampa gyvenimo būdu, papročiais, net moderniųjų dienų privalumais.

AUGA žmonijos atgimimo rūpesčiai. Gal dar nedrąsiai, gal uždaruose rateliuose, specialiose diskusijose ar tam tikroje spaudoje. Ne vienam atrodo, kad čia viskas taip sumesta į krūvą, sumaišyta ir aplamdyta, kad atrinkti nebelengva. Išrankioti vertybėms ir joms sugrupuoti reikia nuolatinių ir įtemptų pastangų. Tai nesibaigiantis smėlio maišų dėjimas kylant potvyniui. Skaudžiai pergyvendama neribotų laisvių išsiliejimą, visuomenė nemato aiškesnių ženklų, rodančių geriau organizuotą pasipriešinimą. Vienur silpniau, kitur stipriau pasigirsta religinių bendruomenių (ir tai ne visų) šūksniai, kad turime grįžti į tokį gyvenimą, kokį nori matyti Dievas. Visa tai yra ramiai išklausoma, net pritariama. Tačiau gyvenimas nuo to nesikeičia. Trauka į kita pusę tokia stipri, kad žmogus, jokios išeities neberasdamas, prisipažįsta esąs tik menkas šapelis, kuriam neįmanoma plaukti prieš srovę. O tada padėties stebėtojui ir kyla klausimas: o kur gi tos srovės šaltiniai? Iš kokių versmių jie prasimuša ir kas iš to turi kokios naudos? Netikslu būtų betgi suversti visą kaltę kam nors vienam. Laisvių beribiškumas, kuris sudaro silpnadvasiams įvairiausių progų, rodos, nebepajudinamais sluoksniais susiklostė per eilę pastarųjų dešimtmečių suklastotose kovose dėl teisių, atmetant pareigų būtinybę ir į bet kokius įsipareigojimus pažiūrint kaip į žmogaus laisvių varžymą. Šita prarasta pusiausvyra tarp teisių reikalavimo ir pareigų atmetimo ar tik nebus buvusi visų čia kalbamų sunkumų didžioji priežastis. Tokia nesibaigiančių reikalavimų padėtis augina aukšto laipsnio egoizmą, ardantį ir moralės pagrindus.

PRARADUS pusiausvyrą, gyvenimo idealu tampa medžiaginės gėrybės. Jos būtinos, reikalingos, tai lyg tam tikri rėmai su gyvenimo lygio pakopomis, kuriose žmonija pasidalinusi. Tai normalu. Blogybė prasideda, kai materializmas užriša žmogui akis. Kai aplinkui nieko kito nebematome, o tik daiktus, pradedame sudaiktinti ir savo dvasią, ją pastatydami tarp kitų daiktų nuošaliausioj vietoj, kad bent iki senatvės ji per daug nesimaišytų po kojomis ir nevaržytų malonaus gyvenimo. Mūsų specialus rūpestis — tautos atgimimas. Rodos, taip viskas gražiai susiderintų naująją Lietuvą kuriant: laisvė, valstybinė nepriklausomybė, atsigaunanti ekonominė gerovė ir didžiadvasiškumas. Dabartiniai duomenys, deja, rodo, kad tautos dvasinio atgimimo pastangos, jas vertinant platesne apimtimi ir lyginant su kitų sričių laimėjimais, labai atsilieka. Nėra abejonės, kad tai vyksta dėl jau čia minimo pusiausvyros praradimo. Visa tai įdomiausiai apibūdina jaunuolio paaiškinimas misijonieriui — girdi, sutinku su viskuo apie ką kalbėjai, bet renkuosi blogį, nes su juo lengviau gyventi. Tokių ir panašių pareiškimų galima būtų išgirsti kiekviename pasaulio kampelyje — pusiausvyros praradimas yra visuotinė problema. Klaidinga betgi būtų įsitikinti, kad tik vergija ir priespauda žaloja žmogų. Nesibaigianti savanaudiška kova dėl teisių ir neribotos laisvės daro tą patį. **Č. S.**

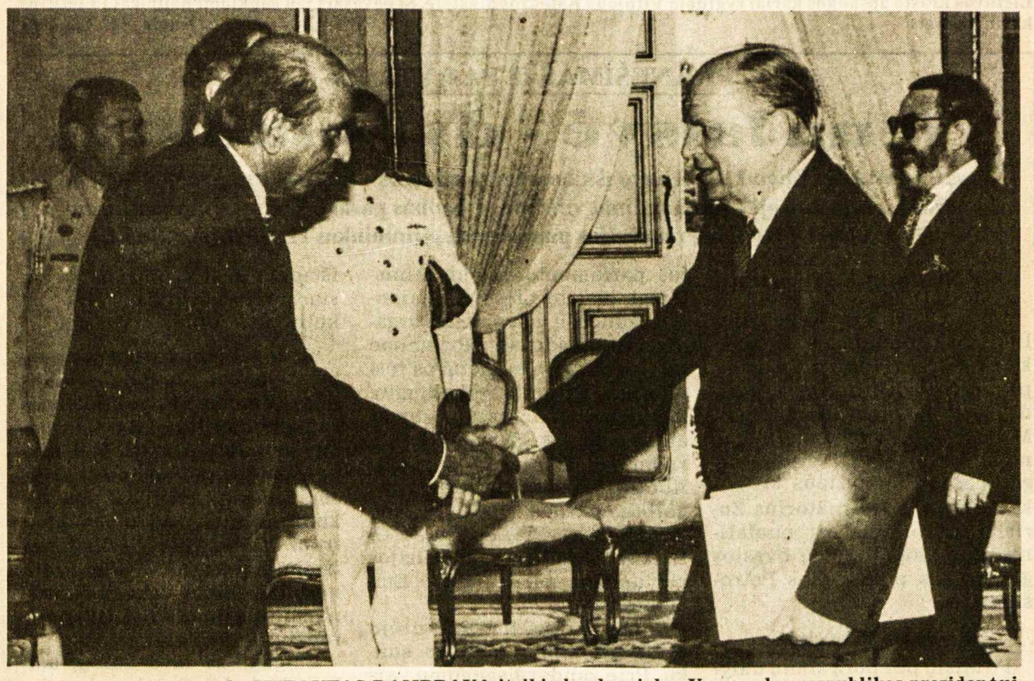

Lietuvos ambasadorius dr. VYTAUTAS DAMBRAVA įteikia kredencialus Venezuelos respublikos prezidentui Carlos-Andres Perez 1992.III.5

Iškilmingi pietūs Venezuelos sostinėje Caracas karininkų Ramovėje 1992.III.6. Iš kairės: UNDA-APOLONIJA DAMBRAVIENĖ, ambasadorius dr. VYTAUTAS DAMBRAVA, arkivyskupas ROA PEREZ ir JŪRATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Venezuela pagerbė Lietuvą

Televizinės pamaldos, kurias laikė arkivyskupas ir pasakė Lietuvai skirtą pamokslą, giedojo venezueliečių nelietuvių choras lietuviškas giesmes • Lietuvos ambasadoriaus priėmimas, kuriame dalyvavo aukšti valdžios pareigūnai

JULIUS VAISIŪNAS, Caracas

Lietuvos tautinių švenčių (Vasario 16 ir Kovo 11) proga kovo 7 d. valstybinis Venezuelos televizijos kanalas (8) perdavė iškilmingas pamaldas, kurias laikė Maracaibo arkivyskupas Domingo Roa Perez, ilgametis nuoširdus Lietuvos draugas, stipriausiai kovojęs hierarchas prieš ateistinį komunizmą. Arkivyskupas kvietimą maloniai priėmė, nepaisant tūkstančio kilometrų nuotolio.

Pamaldose dalyvavo Algio Dugno diriguojamas Don Bosco choras. Giedojo Naujalio Mišių "Kyrie", "Sanctus", "Agnus Dei" ir "Marija, Marija", "Apsaugok Aukščiausias" bei Tautos himną. Pamoksle arkiv. Domingo Roa Perez papasakojo lietuvių tautos nueitąjį kryžiaus kelią, dramatiškai faktais ir statistika iliustravo kovą už tikėjimą. Arkivyskupas parodė gilią erudiciją ir pasigėrėtiną žinojimą Lietuvos padėties. Iškeldamas lietuvių tautos garbę, jis kvietė venezueliečius remti Lietuvą ir sekti katalikiškos lietuvių tautos pavyzdžius.

Liturginės tikinčiųjų maldas paruošė užsienio reikalų ministerijos ambasadorius Jorge D'Angelo Bruno. Jose buvo specialiai prisimintas Venezuelą lankęs Sibiro kankinys prel. Alfonsas Svarinskas.

Padėkos žodis

Baigiant Mišias, žodį ispaniškai tarė Lietuvos ambasadorius dr. Vytautas Dambrava. Pareiškė, jog šios padėkos Mišios yra skiriamos Viešpačiui, kuris leido mums sulaukti laisvės ir nepriklausomybės dienų Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Esą simboliška, kad jubiliejinį tautos džiaugsmą švenčiame Gavėnios sekmadienį, kai pakeliame akis į Kryžių ir prisimename pusės šimtmečio neapsakomos kančios ir tūkstančius lietuvių tautos kankinių. Prisimename laikus, kai Lietuva kraujyje ir ašarose kartojo Jobo žodžius: "Viešpats duoda ir Viešpats atima; tebūnie pašlovintas Viešpaties vardas". Kryžius užtikrino mums visiems išganymą; tasai pats kryžius vedė ir lietuvių tautą į galutinę pergalę". Ambasadorius padėkojo Mišių celebrantui — "garsiam mūsų laikų apaštalui ir lietuvių tautos garso skelbėjui". Jam priklausanti garbė ir šlovė, nes nuožmios kovos metais šis žymusis hierarchas visuomet buvo teisybės pusėje.

Dr. V. Dambrava taip pat dėkojo ambasadoriui Jorge D'Angelo, kuris visuomet identifikavosi su lietuvių tautos kova, ją drąsiai vadino teisinga kova, rodydamas krikščioniško broliškumo jausmus katalikiškai lietuvių tautai. Ambasadorius dėkojo valstybės prezidentui Carlos Andres Perez ryšium su diplomatinių santykių užmezgimu tarp Venezuelos ir Lietuvos valstybių. Dėkojo Lietuvą rėmusiems asmenims, vyriausybei, parlamento, komunikacijos, kitų tautų bendruomenėms, institucijoms ir paskiroms asmenybėms, jų tarpe buv. prezidentiniam kandidatui ir Venezuelos ambasadoriui JAV — dr. Miguel Angel Burelli Rivas, kurie praeityje stiprino talką Lietuvai.

Neužmiršo Lietuvos ambasadorius ir brolių lietuvių, kurie atsinešė iš Tėvynės ir išlaikė Venezueloje moralines vertybes — paklusnumą įstatymams, darbo discipliną ir tapo venezueliečių bei Lietuvos pasididžiavimu.

Galiausiai dėkojo dvasiniam patarėjui ir televizijos programos koordinatoriui kun. kapucinui Manuel Dias Alvarez, Don Bosco chorui ir jo dirigentui Algiui Dugnui. "Kaip žavu klausytis venezueliečių, giedančių gražiausias mūsų giesmes ir himną lietuvių kalba, kaip žavu, kai visi jungiamės tam pačiam tikslui" — kalbėjo ambasadorius.

Ambasadoriaus iškilmė

Po pamaldų televizijoje visi skubėjo į karininkų ramovę (Circulo Militar) pietums ir Venezuelos Lietuvių bendruomenės suruoštai ambasadoriaus dr. V. Dambravos inauguracijai. Iškilmių proga VLB pirm. Henrikas Gavorskas per ambasadorių įteikė arkivyskupui Domingo Roa žymenį — lentelę, kurioje nurodomi arkivyskupo nuopelnai Lietuvai ir kuria jis pakeliamas Venezuelos Lietuvių bendruomenės garbės nariu. Arkivyskupas dėkojo ambasadoriui už pakvietimą ir džiaugėsi galėjęs padėti Lietuvai bendroje kovoje prieš komunizmą.

Lietuvos užsienio reikalų ministerio Juozo Urbšio sesuo Elena Urbšytė Gutauskienė Urbšių vardu apdovanojo ambasadorių dr. V. Dambravą labai gražia juosta, paruošta brolio sesers Vitalijos Urbšytės V. Dambravai lankantis Lietuvoje. Iškilmių programai vadovavo inž. Antanas Šulcas. Sveikinusių tarpe buvo ir ambasadorius Jorge D'Angelo. Pagrindinę ambasadoriaus dr. V. D. pagerbimo

(Nukelta į 3-čią psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Karo nusikaltėlių teismai

Karo nusikaltėlių paieškas pokarinių ateivių eilėse išjudino Kanados žydų kongresas ir Simono Wiesenthalio centro JAV skyrius Toronte, vadovaujamas S. Littmano. Kanada nebuvo pasiruošusi teisti ateivių už kitur padarytus nusikaltimus II D. karo metais. Šią problemą turėjo išspręsti teisėjas J. Deschenes ir jo vadovaujama komisija. 1986 m. pabaigoj paruoštam pranešime buvo pasiūlyta Kanados kriminalinį kodeksą papildyti naują įstatymu, leidžiančiu surasti nusikaltėlių teismus pačioje Kanadoje.

Tokį įstatymą Kanados parlamentas priėmė 1987 m. Visos pastangos ligi to laiko ribojosi tik karo nusikaltimais apkaltintų ateivių ištrėmimu į jų nusikaltimo šalis. Šios taktikos dėka vokietis Albert Helmut Rauca 1983 m. iš Kanados buvo ištremtas Vakarų Vokietijon ir mirė vėžiu kalėjime nesulaukęs teismo. Tad jo nusikaltimas, susietas su žydų žudymu, teisiškai nebuvo įrodytas. Geresnių rezultatų buvo tikimasi susilaukti iš tokių ateivių teismų pačioje Kanadoje. Teisėjas J. Deschenes ir jo komisija bylas pagal naująjį įstatymą pasiūlė nedelsiant pradėti dvidešimčiai ateivių. Galimų nusikaltėlių sąrašan komisija buvo įtraukusi 218 kitų ateivių. Visi jie vienaip ar kitaip buvo kaltinami tik žydų žudymu ar bent jų persekiojimu vokiečių tarnyboje, nors kiekviename kare būna daug nusikaltimų.

Pradėtais karo nusikaltėlių teismais jau spėjo nusivilti ir jų reikalavusios Kanados žydų organizacijos, ir tas bylas paruošusi speciali kaltintojų grupė. Jai iki 1990 m. vadovavo William Hobson, o dabar vadovauja Peter Kremer, du anksčiau pasižymėję prokurorai. Jiems paaiškėjo, kaip yra sunku toli nuo Kanados beveik po pusės šimto metų rasti nusikaltimą įrodančius liudininkus. Visos trys lig šiol pradėtos bylos baigėsi kaltintojų pralaimėjimu.

1990 m. buvo išteisintas vengrų kilmės torontietis Imre Finta, vokiečių okupacijos metais tarnavęs karininku pagalbinėje vengrų policijoje. Jis prižiūrėjo vieną Vengrijos žydų stovyklą ir juos vokiečių parūpintu traukiniu išsiuntė Austrijon. Į šį teismą buvo atvykusių liudininkų iš Vengrijos, atpažinusių I. Fintą. Tačiau nė vienas negalėjo įrodyti, kad jis pats būtų žudęs žydus ar pasižymėjęs prieš juos nukreiptu per dideliu žiaurumu. Kanados teisingumo ministerija da-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Eikime kartu

"Lietuvos aido" kovo 17 d. laidoje išspausdintame straipsnyje "Ketvirtas etapas" Vytautas Landsbergis rašo:

"(...) Reikia vienytis į Sąjūdį, o Sąjūdis tegu ateina ir užstoja nomenklatūrininkų stumdomą, tyčia erzinamą žemdirbį, tuštėjančios įmonės darbininką, už Nepriklausomybės gynimą atleidinėjamą tarnautoją ar iš dirbtuvės išprivatizuojamą specialistą, tegu padeda susitarti broliams, nepasidalinantiems turto, ir paremia mankurtizmo baloj tebevargstančią mokyklą.

Eikime kartu, kurie turime ateities idealą, ir bus laimėtas lemiamas mūšis. Nepriklausoma Lietuva savyje nugalės, kaip svetimą rūbą nusimes ir išgydys vargšę sovietinę Lietuvą.

Gal dar suspės užgyti tremtinių žaizdos, išlydėsim paskutinį svetimą kareivį, sugrįš užsibuvę svetur Lietuvos paukščiai . . ."

Dvidešimtmetinė sukaktis

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" dvidešimtmetis Vilniuje iškilmingai buvo paminėtas kovo 21 d. Mišias Šv. Kazimiero šventovėje koncelebravo *Kronikos* redaktorius vysk. Sigitas Tamkevičius, kiti kunigai bendradarbiai, taip pat svečias iš JAV kun. Antanas Saulaitis, SJ. Pastarasis per Mišias tartame žodyje kalbėjo apie *Kronikos* reikšmę Amerikos lietuviams ir aplamai užsienio visuomenei. Ji buvo išleista anglų ir kitomis kalbomis. Tokiu būdu užsienio tikintieji apie Lietuvos religinę būklę buvo gerai informuoti. Katalikiškos lietuvių tautos kova už tikėjimą stiprino ir išeivijos tautinę sąmonę.

Po Mišių vyko minėjimas, kuriame kalbėjo ir prel. Alfonsas Svarinskas. Pranešimą apie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" laikmetį padarė istorikas Liudas Truska.

Įtampos šaltinis

Reuterio agentūros pranešimu, Lietuvos ekonominių ryšių ministeris V. Aleškaitis Baltijos investavimo konferencijoje Kopenhagoje kovo 30 d. pareiškė, kad buvusios sovietų armijos karininkai galėtų pasilikti Lietuvoje kaip civiliai tarnautojai. "Mes galvojame, kad nuoširdus ir atviras toksai gestas galėtų palengvinti problemos išsprendimą" — sakė ministeris. Dar 43,000 kariuomenės, pavaldžios Rusijai, yra Lietuvoje. Šios kariuomenės klausimas esantis nuolatinis įtampos šaltinis tarp Vilniaus ir Maskvos.

Kai kurių dalinių kariškiai, ypač priklausantys inžinerijos ir technikos vienetams, ir anksčiau reiškė norą pasilikti Lietuvoje. Lietuviai, esą, negalvoja, kad buvę sovietų kariai sudarytų kraštui pavojų. Mat rusų mažuma Lietuvoje nėra didelė.

Grąžino auksą

D. Britanija kovo 27 d., pasirašydama su Lietuva susitarimą, pastarajai grąžino beveik tris tonas aukso. Panašų susitarimą D. Britanija pasirašė su Estija Taline. greitu laiku pasirašys ir su Latvija.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą Baltijos valstybės Londono banke deponavo apie 13 tonų aukso (latviai apie šešias tonas, estai — keturias ir lietuviai — tris).

Britai auksą 1967 m. buvo pardavę, dalį pinigų atidavę sovietams. Dabartinė D. Britanijos vyriausybė pripažino, kad su svetimu turtu buvo pasielgta neteisėtai. Dabar klaida atitaisoma. Vilnius ir Londonas atsisako visų prieškarinių turto pretenzijų.

Auksas bus laikomas Londono banke ir panaudotas Lietuvos valiutos stabilizavimui.

Įvedami talonai

Premjeras G. Vagnorius per Vilniaus radiją paskelbė, kad artimiausiu laiku, iki įvedant litą, rubliai bus pakeisti talonais. Jais bus mokami atlyginimai, pensijos ir pašalpos. Dėl lito įvedimo yra pasirengta. Greičiausiai tai būsią padaryta vasarą ar šių metų gale. Tai priklausys nuo ekonominės būklės Rytuose ir prekybos apimties su Vakarais. Atsiradus galimybei, litas būsiąs įvestas nedelsiant.

Kitos žinios

— AT vicepirm. Č. Stankevičius telegrama kreipėsi į Rusijos vicepremjerą S. Šakrai, nusiskųsdamas, kad buvę sovietų daliniai tebesaugo Lietuvos sienas. Tokie veiksmai priešingi Rusijos įsipareigojimams gerbti Lietuvos suverenitetą ir įstatymus. Rusijos pareiga yra saugoti Rusijos ir Sandraugos sienas, o ne Lietuvos — sakoma telegramoje.

— Lietuvos parlamentas nutarė pratęsti tiesioginį Šalčininkų-Vilniaus rajonų valdymą iki š. m. rugsėjo 13 d.

— Lietuvos ir D. Britanijos vyriausybių susitarimu, Lietuvos piliečiai su lietuviškais pasais galės įvažiuoti į D. Britaniją be vizų. Tokios pat sąlygos galioja ir pastarosios piliečiams lankantis Lietuvoje.

— Lietuvos krašto apsaugos ministeris A. Butkevičius kovo 31 d. Berlyne padarė pra-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Prarasta pusiausvyra
Skaudžiai pergyvenamas neribotų laisvių išsiliejimas
Venezuela pagerbė Lietuvą
Arkivyskupo pamaldos per televiziją, ambasadoriaus priėmimas
Viena laisvė – dvi sukaktys
Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios iškilmės Paryžiuje
Istoriniai žingsniai Lietuvos sostinėje
Arkiv. Audrio Bačkio ingresas į Vilniaus arkikatedrą
Rusiškam rubliui nėra vietos
Varšuvoje rublis skursta, doleris karaliauja
Lietuvių svajonės ir Rytprūsiai
Rytprūsių laikraštis nepritaria lietuvių norams
Praeitį apžvelgiant
Dov Levino straipsnis ir kai kurie netikslumai
Iš griuvėsių visuomenei prisikeliant
Dr. Albina Pajarskaitė apie labdaros darbus Lietuvoje
Išlydėtas mokslininkas Greimas
Žymiojo profesoriaus palaikai palaidoti gimtoje žemėje
"Pasilikau tik dangų mėlyną"
Leonardo Andriekaus poezijos rinktinė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $35, pusmetinė – $20, rėmėjo – $40, garbės – $50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $35.00, supporter $40.00, honorary $50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nešimą Baltijos valstybių saugumo klausimu. Jis dalyvavo NATO šalių ministerių susitikime Briuselyje, o taip pat ir NATO kraštų simpoziume Romoje. Min. A. Butkevičius informavo tarptautinę visuomenę apie būklę Lietuvoje ir apie Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos vilkinimą.

— Parlamento komisijos KGB veiklai tirti Lietuvoje pirm. B. Gajauskas ir šios komisijos narys A. Medžiukaitis lankėsi Berlyne, kur susipažino su Vokietijos Saugumo darbu.

— Vyriausybės nutarimu, nuo balandžio 1 d. valstybinių įstaigų ir organizacijų darbuotojams pakeliami atlyginimai 30%. Minimalus pragyvenimo lygis — 1,150 rublių mėnesiui.

— Žmonių apklausimo duomenimis, 81% Lietuvoje galvoja, kad ekonomija yra svarbiausia problema, politiką laiko 20%, parlamentu pasitiki 66%, Lietuvos Bažnyčia ir informacija 75%, Lietuvos vyriausybe 68%, 90% nori, kad Lietuva būtų nepriklausoma.

— V. Landsbergis lankėsi Klaipėdos rajone, susitiko su gyventojais, savivaldybių vadovais. Jis taip pat aplankė Melnragę, kur bus įrengtas naftos importo ir eksporto telkinys.

— Reorganizuota tautininkų frakcija parlamente pasiūlė pakeisti Aukščiausiosios tarybos nuostatą, kuriuo AT pirmininką būtų galima atstatydinti su daugiau kaip dvejais trečdaliais parlamento balsų. Iki šiol užteko daugiau kaip pusės balsų. Ši pataisa numatoma priimti balandžio mėn. pabaigoje.

— V. Adamkus, išvykdamas iš Lietuvos, spaudos konferencijoje kritikavo Lietuvos vyriausybę, bendrą krašto būklę. Jis ragino pirmiausia sudaryti konstituciją, o ne steigti prezidento instituciją.

— Išplatintas V. Landsbergio pareiškimas dėl "Washington Post" straipsnio, kuriame buvo rašoma apie planus ginti Lietuvą, jei ją užpultų Rusija. V. Landsbergis savo pareiškime pažymi, kad Lietuva turi gerus santykius su Rusijos vadovybe ir nesitiki karinių užpuolimų.

— Dėl prezidento institucijos atsteigimo referendumas Lietuvoje įvyks š.m. gegužės 23 d. reikės atsakyti į tokį klausimą: "Ar jūs pritariate Lietuvos respublikos įstatymui dėl Lietuvos respublikos prezidento bei Lietuvos respublikos prezidento institucijos ir dėl Lietuvos respublikos Laikino pagrindinio įstatymo pakeitimo ir papildymo projektams?".

— Lietuvos vyriausybė paskelbė potvarkį, kuriuo pratęsiamas laikas paduoti dokumentus iki š.m. gruodžio 31 d. dėl teisės į nekilnojamą turtą.

— Jonavos rajono žemės ūkio pirmininkas, paklaustas, ar suspės apsėti žemę, atsakė, kad nauji savininkai tikrai apsės žemę. Steigiamos ir žemės ūkio bendrovės. **J. A.**

Lietuvos krašto apsaugos kariai žygiuoja Vilniaus Katedros aikštėje. Šį pavasarį jau šaukiami naujokai į Lietuvos kariuomenę
Nuotr. Alf. Laučkos

PRANEŠIMAS IŠ PARYŽIAUS

Viena laisvė - dvi sukaktys

Vasario 16-toji ir Kovo 11-toji buvo iškilmingai paminėtos – pirmoji Prancūzijos lietuvių bendruomenės, antroji – diplomatinių viršūnių • Kalbas pasakė Lietuvos ambasadorius O. BALAKAUSKAS ir Prancūzijos parlamento pirmininkas H. EMMANUELLI

DARIUS ALEKNA, Paryžius

1992 m. kovo 2 d. Prancūzijos lietuvių bendruomenė susirinko prisiminti Vasario 16-osios, pagerbti šv. Kazimiero ir pasidžiaugti Kovo 11-osios drąsa. Mišias atnašavo ir karštą pamokslą apie savo tėvynės vargus pasakęs Paryžiaus kroatų katalikų misijos rektorius Zorislav Nicolic, SJ, ir nuolatinis Paryžiaus lietuvių dvasios gaivintojas prel. Jonas Petrošius.

Lietuva – kaip širšė

Po Mišių per porą šimtų dalyvių suėjo į salę, kur ir prasidėjo minėjimo iškilmės. Ričardas Bačkis Prancūzijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas, pirmiausia paprašė tylos minute pagerbti visus po Nepriklausomybės praradimo už Lietuvos laisvę kritusius kovotojus – Lietuvos miškuose, Sibiro šalčiuose, prie TV bokšto Vilniuje, Medininkų pasienio poste... Po to visi sugiedojo Lietuvos himną.

Pirmasis kalbėjo Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Osvaldas Balakauskas. Pasak jo, vėl veikiančios Lietuvos diplomatinės atstovybės užsienio šalyse liudija, kad Lietuva jau vykdo savo kaip valstybės funkcijas. Ambasadorius Lietuvą ir jos žygį į laisvę palygino su širše, kuri, pagal visus oro dinamikos dėsnius skraidyti neturėtų. Bet ji skrenda.

Lietuvos ambasadorius įteikė AT pirmininko V. Landsbergio padėkos laišką už visokeriopą paramą buvusiam Prancūzijos ministeriui, Prancūzijos parlamento atstovui ir vieno iš Paryžiaus kvartalų merui Gabrieliui Kaspereit. Pastarasis pareiškė stebėjęsis nepaprasta lietuvių narsa. Ji primenanti prancūzams jų pačių karo metų pasipriešinimo patirtį. Visuomet manęs, jog sovietų melo ir siaubo mašiną galima sulaužyti, tačiau nesitikėjęs, kad tai gali atsitikti taip greitai. Rūpintis Lietuva G. Kaspereit skatinęs teisingumo siekis.

Kalbėtojų eilę užbaigė R. Bačkis, neseniai apsilankęs Lietuvoje. Jis papasakojo apie dabartinį jos politinį ir ekonominį gyvenimą, kritikavo nepakankamai Lietuvai palankų Vakarų valstybių požiūrį.

Meninė dalis

Po kalbų – trumpa meno valandėlė. Lietuvos konservatorijos profesorius fleita atliko J. S. Bacho ir C. Debussy kūrinių, Paryžiuje besimokantis muzikas Rolandas Muleika ir aktorius Jean-Christoph Mončys atliko iš choralo, lietuvių liaudies dainų ir S. T. Kondroto "Žalčio žvilgsniu" vertimo į prancūzų kalbą supintą kompoziciją. Visi menininkai susilaukė karštų plojimų. Minėjimas pasibaigė susirnkusiųjų vaišėmis.

Būtina paminėti ir tai, kad Vasario 16 proga buvo išleistas ir visai lietuvių bendruomenei išsiuntinėtas svarbesniuosius bendruomenės gyvenimo įvykius paminintis leidinėlis.

Ambasadoriaus renginys

Antrųjų Kovo 11-sios metinių proga Lietuvos respublikos ambasadorius Prancūzijoje surengė oficialų priėmimą. Į prestižinę "Hotel de Lassay" salę gausiai susirinko Paryžiuje esantys įvairiausių valstybių ambasadoriai, Prancūzijos parlamento nariai, ministeriai, įvairių Lietuvą remiančių prancūzų visuomenės organizacijų vadovai. Priėmime taip pat dalyvavo Lietuvos respublikos užsienio reikalų min. Algirdas Saudargas, Lietuvos ambasadorius Europos bendruomenei Š. Atlanto sąjungai Adolfas Venskus. Oficialias kalbas pasakė Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje O. Balakauskas ir Prancūzijos parlamento pirm. Henri Emmanuelli.

Surasti rūmus, kur turėjo vykti priėmimas nebuvo sunku. Prie žandarų saugomų vartų kelią rodė daugybė iškeltų Lietuvos ir Prancūzijos vėliavų. Sustabdę gatvės eismą, žandarai kelią į rūmus rodė diplomatų automobiliams. "Hotel de Lassay" vadinama Prancūzijos Assemblee Nationale rūmų dalis, kur jau ištisus 150 metų vyksta oficialūs Prancūzijos ir parlamento rengiami priėmimai. Viduje – auksu išpuoštos salės, rūmų patarnautojai ir gausybė susirinkusių Prancūzijos parlamento ir vyriausybės ministerių, Paryžiuje esančių įvairių šalių ambasadorių.

Diplomatija turi savo taisykles ir vertinimo kriterijus, ir jas išmanantys žmonės kalbėjo, kad Prancūzijos parlamento vadovybė, leisdama šį priėmimą suruošti tokioje garbingoje vietoje, liudija kuo palankiausią savo šalies požiūrį į Lietuvą. Jau vien tai, kad priėmime dalyvavo ir kalbėjo Prancūzijos parlamento pirmininkas (pagal Prancūzijos valdžių hierarchiją esąs antroje vietoje po prezidento) yra nepaprasto palankumo išraiška. Tai buvo pirmasis viešas ir oficialus Lietuvos ambasadoriaus pristatymas ir prisistatymas visam Paryžiuje esančiam diplomatų korpusui.

Ambasadoriaus kalba

Kreipdamasis į parlamento pirmininką, ambasadorius ir visus susirinkusiuosius, Lietuvos ambasadorius O. Balakauskas priminė, kad sueina lygiai dveji metai, kai vėl atstatyta Lietuvos nepriklausomybė. Padėkojęs Prancūzijos parlamento pirmininkui už tokioje garbingoje vietoje leistą surengti priėmimą, Lietuvos ambasadorius pabrėžė, kad šis priėmimas esąs ypač svarbus tuo, kad liudija, jog Lietuva trumpu laiku atnaujino normalius diplomatinius santykius su užsienio valstybėmis.

Toliau O. Balakauskas kalbėjo: "Tai taip pat liudija, kad nuniokota tauta išsivaduoja iš savisaugos instinkto vergijos, pradeda žvalgytis bei dirbti ir tuo būdu persikeičia į kuriantį žmonių bendruomenės narį. Štai tokia savaimingu būdu atsiskleidžia perspektyva, tačiau ji dažnai susiduria su siauru pragmatizmu".

Tragiškas šimtmetis

"XX amžius yra ištisa tragiška pamoka, kuri pirmiausia parodo, kad fundamentaliosios idėjos nepakankamai suvokiamos, kad mūsų amžiaus žmogui trūksta tam tikrų esminių matmenų, – kalbėjo Lietuvos atstovas. Žmogaus dvasia pasauliui padovanojo gausybę technikos stebuklų, tačiau ji nesugebėjo sustabdyti ideologijos beprotysčių. Žmogaus ir tautų išlaisvinimo darbe buvo pasiekta labai daug, tačiau taip ir nebuvo išmokta susieti laisvės su visuotiniais siekiais. Visa tai kelia susinaikinimo grėsmę".

"Ir todėl įspūdingas prievartos sistemos žlugimo reginys leidžia mums vėl patikėti moralės ir dvasios galia. Tad dabar galima pamatyti, kad mes ne visai praradome pusiausvyros jausmą. Taip pat matyti, kad toji pusiausvyra yra labai trapi. Todėl reikia būti labai išmintingiems, kad dar kartą nesudaužytume ant besiartinančio amžiaus slenkščio pasirodžiusios vilties".

Baigdamas savo kalbą, ambasadorius O. Balakauskas pasakė, kad tarp Lietuvos ir Prancūzijos besiplėtojantys tiek valstybiniai, tiek ir visuomeninių organizacijų santykiai jį džiugina ir nuteikia optimistiškai. Lietuvos valstybės vadovo ir vyriausybės vardu Lietuvos ambasadorius padėkojo Prancūzijai už visą laiką jaustą moralinę ir medžiaginę pagalbą, "kuri visuomet mus įgalino jaustis plačios ir solidarios bendruomenės nariais".

Ne gimtadienis

Prancūzijos parlamento pirmininkas Henri Emmanuelli savo kalboje padėkojo už suteiktą garbę kalbėti tokio svarbaus įvykio proga. Prancūzija ir Lietuva jau nuo seno esančios draugės. Tam esą įvairiausių paliudijimų, o dabar atsiranda ir naujų galimybių dar labiau šioms šalims suartėti. Čia esą susirinkta ne tam, kad būtų paminėta tautinė šventė, Lietuvos nepriklausomybė buvusi paskelbta 1918 m. vasaryje, ir Prancūzija, kaip ir visos Europos valstybių bei dauguma JT narių niekados nepripažino Lietuvos aneksijos. "Taigi čia ne naujos nepriklausomos valstybės gimimas, kurį mes turėtumėm pasveikinti. 1990 m. kovo 11 po tokios ilgos ir tokios skausmingos pertraukos Lietuva vėl užėmė jai priklausančią vietą Europos šalių koncerte. Po Berlyno, Varšuvos, Prahos ir Budapešto V. Europos šalims tai buvo naujas ženklas, naujas draugiškas šviesulys, pakilęs Rytuose tarp vandenyno ir Baltijos miškų. Taip pat ir Vilniuje nuolatos grasinamas ir nuolatos atgimstąs demokratijos šauksmas privertė sugriūti totalistinės sistemos mūrus. Taip pat ir Vilniuje žmonių teisė patiems nuspręsti savo likimą visiškai sugriovė Jaltos mitą, tą baisųjį pokario košmarą". (...)

Slegiantis paveldas

"Be abejonės, Lietuva suvokia su naująja padėtimi susijusius sunkumus, – sakė H. Emmanuelli. Tai suprasdama, Prancūzija palaiko Lietuvą visose tarptautinėse organizacijose, kad šioji jose atgautų prideramą vietą. Prancūzija pritaria prasidėjusiam dialogui su Ekonomine Europos bendruomene ir sveikina pirmininko Landsbergio pastangas stiprinti taiką bei teisėtumą regione".

"Tam tikras paveldas slegia jūsų šalies ateitį, ir su juo, atrodo, ypač sunku susidoroti. Tai taip pat ir ginčai konstitucijos reikalu, kurie mobilizavo jūsų viešąją nuomonę ir jūsų politikus. Man nėra jokio reikalo, pone Ambasadoriau, Tamstą raminti, ir šitai gal man ir neprikliūtų, tačiau Lietuva, deja, nėra jokia išimtis. Aš gerai pažįstu kai kurias senas respublikines demokratijas, kurias plėšo pasūs į jūsų vaidai tarp institucijų, ir kurioms neteko pažinti jūsų likimo".

"Ekonomikos problemos man atrodo be galo svarbus dalykas. Mat per keletą savaičių neįmanoma ideologiškai ir geografiškai pakeisti gamybos sistemos. Yra ir dar vienas lemiamos reikšmės dalykas. Kalbu apie įvairias iš istorijos paveldėtas mažumas, kurioms jūsų šalis davė pastogę. Labai dažnai per paskutiniuosius mėnesius Vidurio ir Rytų Europoje kova už laisvę nebūdavo tuo pačiu ir kova už demokratiją bei tolerranciją. Senojo režimo šalininkai jau kelia galvas ir šaukiasi religinius, etninius ar tautinius nesutarimus slėpusios sistemos humanizmo. Visais laikais mokėjusi gerbti savo žmonių etninį ir kultūrinį pliuralizmą ir kurdama laisvas institucijas, Lietuva šiame pasaulio krašte taps pastovumo ir pavyzdinės demokratijos atrama. Aš žinau, kad ji tam rengiasi. Neabejoju, kad ji tokia ir bus".

Prancūzija ir Lietuva

Oficialios kalbos pasibaigė. Priėmimo dalyviai tarpusavy svarsto ir aptarinėja įvairius savo reikalus, susijusius su Lietuvos reikalais. Priėjęs paklausiau Lietuvos užsienio reikalų ministerį A. Saudargą, kokią vietą tarp Lietuvos užsienio prioritetų užima Prancūzija.

"Sunku būtų išrikiuoti visas valstybes – pirma, antra, trečia... Man atrodo – aiškino A. Saudargas, – kad Prancūzija, kaip ir kitos didžiosios Europos valstybės, turėtų vaidinti lygiagrečiai svarbią rolę Lietuvos užsienio politikoje. Mūsų prioritetas – vesti išbalansuotą užsienio politiką, neteikiant ypatingos pirmenybės vienai ar kitai valstybei, sakysim, nutraukus ryšius su Rusija staiga pereiti prie, tarkim, Vokietijos. Siekiame bendrauti (gal tik kiek susilpninę žaliavų priklausomybę nuo Rusijos) su visomis valstybėmis, tačiau taip, kad nė viena jų nenusvertų. Lygiai taip ir Prancūzija, mano nuomone, turėtų užimti savo vietą Lietuvos užsienio politikos spektre. Gal tik jausmų srity galima būtų pabrėžti Prancūziją kaip senos kultūros kraštą. Ta prasme Prancūzija galėtų daug padaryti. Mes nenorėtume, kad Lietuva, pasprukusi iš totalistinės niveliuojančios kultūros, dabar nueitų sekdama vienpusiškas madas. Norėtųsi, kad ji daugiau laikytųsi prie Europos kultūros ištakų".

Į priėmimą "Hotel de Lassay" rūmuose A. Saudargas atėjo tiesiai iš susitikimo su Prancūzijos užsienio reikalų ministeriu R. Dumas, todėl paprašiau Lietuvos užsienio reikalų ministerį trumpai papasakoti apie šį susitikimą.

"Mes susitikę išreiškėme abipusį pasitenkinimą, kad mūsų valstybių santykiai šiuo metu įgauna realias formas, neblogą greitį ir vystymąsi. Aptarėme, kad dabar jau reikėtų siekti konkretesnių susitarimų, sudaryti platesnę, viską apimančią sutartį ir dirbti toliau".

Kovo 11-oji Prancūzijoje buvo Lietuvos diena. Pasakojimas apie ją būtų nepilnas, jei nepaminėtume, kad tą vakarą per populiarų 3-ąjį televizijos kanalą buvo parodytas gerą valandą trukęs kino filmas apie Lietuvą, kuris taip ir vadinosi "Lietuva, Lituanie libre" – "Lietuva laisva".

BRANGIAM TĖVELIUI
A†A
ADOMUI DZIEMIONUI
Punsko apylinkėje mirus,
dukrą JULIJĄ KAMAITIENĘ, sūnų ALGIMANTĄ, jų šeimas, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
E. P. Lukavičiai ir šeima
D. D. Šablinskai
L. S. Stončiai

A†A
PRANUI ENSKAIČIUI
mirus,
liūdintį sūnų ALGĮ ENSKAITĮ, "Talkos" kredito kooperatyvo Kredito komiteto pirmininką, bei visus gimines skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –
"Talka" lietuvių kredito kooperatyvo valdyba, komitetai ir tarnautojai

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!
Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.
Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).
Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.
Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

MYLIMAI DUKRELEI
mirus,
liūdesio prislėgtus – ONUTĘ ir BRONIŲ SERGAUČIUS nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės skausmu –
M. V. Miceikos

A†A
STASEI PYRAGIENEI
mirus,
reiškiame nuoširdžią užuojautą jos vyrui JUOZUI, dukroms – ALVIDAI ir RAMONAI su šeimomis –
G. J. Krištolaičiai

A†A
PRANUI ENSKAIČIUI
mirus,
jo žmonai TERESEI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą –
Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A†A
PRANUI ENSKAIČIUI
mirus,
žmonai, dukrai, sūnums, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą –
Česys Javas ir Vida su šeima

A†A
PRANUI ENSKAIČIUI
mirus,
žmoną TERESĘ, dukrą MILDĄ, sūnus – ALGĮ ir JONĄ su šeimomis giliai užjaučiame –
Hamiltono skautininkai

A†A
ADOMUI DZIEMIONUI
Lenkijoje mirus,
dukrą JULIJĄ KAMAITIENĘ, sūnų ALGIMANTĄ ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –
B. Rukšėnienė
B. ir F. Ankudavičiai

Arkivyskupas metropolitas AUDRYS-JUOZAS BAČKIS (viduryje), lydimas dviejų kardinolų – VINCENTO SLADKEVIČIAUS (kairėje) ir Olandijos ADRIAN'O-JOHANNES'O SIMONIO, eina į Vilniaus arkikatedrą-baziliką ingreso iškilmei 1992 m. kovo 3 d. Nuotr. Vl. Gulevičiaus–ELTOS

ĮSPŪDŽIAI IŠ VILNIAUS

Istoriniai žingsniai Lietuvos sostinėje

Arkivyskupo AUDRIO-JUOZO BAČKIO ingresas į Vilniaus arkikatedrą

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Ingrese, kuris įvyko 1992 m. kovo 3 d. Vilniaus arkikatedroje, naujasis ganytojas nusakė ir savo troškimą: "Ištikimai tarnauti Dievui ir Tikinčiųjų bendrijai".

Audrio Juozo Bačkio (g. 1937 m.) paskyrimas sutapo su istoriniu Lietuvos katalikų struktūrų pertvarkymu. 1991 m. gruodžio 19 d. dekretu, paskelbtu Apaštalų Sosto, Vilniaus arkivyskupija sujungta su Lietuvos vienetu ir sudarytos dvi – Vilniaus ir Kauno – bažnytinės provincijos. Į pirmąją įeina Vilniaus arkivyskupija, Kaišiadorių ir Panevėžio vyskupijos, o į antrąją – Kauno arkivyskupija, Telšių (su prijungta Klaipėdos prelatūra) bei Vilkaviškio vyskupijos. Savo reikšme įvykis tolygus Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimui, parengtam arkivyskupo Jurgio Matulaičio 1926 m. Iš tiesų pirmą kartą nuo krikščionybės įvedimo Lietuvos, Vilniaus ir Klaipėdos tikybinė priklausomybė sutampa su Lietuvos respublikos administracine jurisdikcija.

Vėliau iš sakyklos tokią padėtį gražiai komentavo kun. Vaclovas Aliulis: "Esame savo namuose, savo žemėje, savo šventovėje". Jo žodžius liudys nedidelė, mėlynos spalvos, mindauginė vėliava su įrašytais vietovardžiais: "Vilnius", "Klaipėda", "Lietuva", kitoje pusėje – "Lithuaniae regnum", data (1251), karūna ant "M" raidės.

Nors iškilmės vyko darbo metu (11.30 v.), bet arkikatedra buvo pilnutėlė tikinčiųjų, valstybės vyriausybės vadovų, vyskupų, diplomatinio korpuso atstovų, užsienio svečių. Dalyvavo taip pat broliškųjų Lietuvos krikščioniškųjų bendrijų vadovai (ortodoksų arkivyskupas Chrizostomas, evangelikų liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas ir jo pavaduotojas Jonas Kalvanas, jn.). Mišias lotynų ir lietuvių kalbomis koncelebravo 25 vyskupai (2 kardinolai), apie 50 kunigų.

Didžiojoje navoje per vidurį paliktas takas. Kun. V. Aliulis skelbia: "Arkivyskupas jau prie bažnyčios durų, pabučiavo kryžių, vėliavą". Naująjį ganytoją pasitinka laikinasis arkivyskupijos administratorius vysk. Juozas Tunaitis, tikintieji, vyskupai, kunigai, klierikai, lydi kardinolas Vincentas Sladkevičius, svečias iš Olandijos – kardinolas Adrianas Johanesas Simonis. "Jau žengia . . ." Jau įžengė į arkikatedrą, po kurios slenksčiu, giliai, giliai Mindaugo bei Mortos pėdos: Lietuvos valstybės, krikščionybės valstybėje kūrėjų pėdos . . . Įžengia į arkikatedrą – savo sostą, savo žemę. Jungtinis (didysis ir jaunimo) choras gieda "Sveikas ganytojau, kunige didis".

Po pasirengimo Mišioms Šv. Kazimiero koplyčioje prie didžiojo altoriaus prasideda oficialioji ingreso dalis: naująjį arkivyskupą pristato, Jono-Pauliaus II bulę, išleistą per Kūčias, 1991 m. gruodžio 24 d., perskaito nuncijus arkiv. Justas Mullor Garcia. Skelbia lietuviškai: "Abu tarnausim tai pačiai Bažnyčiai, tame pačiame krašte", kalbėsim ta pačia "gražiąja Jūsų kalba, kurios mokausi". Pirmame savo pamoksle, pasakytame vasario 9 d. jis A. J. Bačkiui buvo paskyręs eilutes: "Ramybė Jums, mano mylimas arkivyskupe". Po kelių savaičių būsi tarp mūsų kaip arkivyskupas šio miesto, kuris nuo dabar bus tavo ir mano miestas".

Bulė skaitoma lotynų ir lietuvių kalba. Joje – tradicinis protokolinis sveikinimas, laiminimas, minėjimas "garbingojo brolio J. Steponavičiaus", kuris buvo "tvirtas, išmintingas ir garbingas vyras", teigimas – "mes mintyse turėjome tave, kad lengviau išgyventumėte neteklį".

Sveikina vysk. J. Tunaitis, žvelgia į arkivyskupo ateitį. "Manome, nebus lengva. Vieni žiūri su viltim, kiti – su baime. (. . .) Telaimina Jus Dievas visos Lietuvos gerovei. Jus rems Aušros Vartų Motina (. . .) ypač Jūsų pirmtako Jurgio Matulaičio pavyzdys ir užtarimas. Ačiū, kad nepabūgote ateiti, gyventi, dirbti".

Tiršta migla apgaubto Vilniaus orauosčio šeštadienį (vasario 29) nepraleidžia nepaminėjęs sveikinime Olandijos kardinolas A. J. Simonis. "Teko grįžti atgal . . ." Tad Vilnius A. J. Bačkio nepriima? Neslėpdamas pagarbos, meilės buvusiam popiežiaus pronuncijui Olandijoje, kur jis dirbo 3,5 metų, teigia, kad jo naujas paskyrimas "didelė palaima Vilniui, Lietuvai, o Olandijai – nuostolis". Po A. Simonio arkivyskupui pagarbą išreiškia Lietuvos valstybės bei vyriausybės vadovai – V. Landsbergis ir G. Vagnorius.

Po oficialiosios ingreso dalies prasideda liturginė dalis – Mišios. Nuo didžiojo altoriaus su Pranciškaus Smuglevičiaus paveikslu iš savo sosto pirmasis kryžiaus ženklas, pirmasis "Ramybė jums", "Gloria in excelsis . . ."

Ganytojas prabyla trimis kalbomis: lietuvių, lenkų, gudų. Kreipdamasis "Eminencijos, brangūs broliai", prisimena pirmtaką J. Steponavičių, uždėjusį rankas ant mano galvos Romoje, krikščionybės centre". "Tikrai nuostabūs Apvaizdos keliai. Marijos motiniška ranka mane lydėjo į Vilnių". Skelbia savo ganytojiško darbo šūkį: "Sub tuum praesidium", paimtą iš įrašo ant Aušros Vartų koplyčios – "Tavo apgynimo", praplečia jį palaimintojo J. Matulaičio mintimi – "Šiandien aš ateinu pas jus su vieninteliu noru (. . .), kad sudegčiau kaip žvakė ant altoriaus nuo darbo kaitros ir meilės ugnies". Jaunimui skiria raginimo, kvietimo žodžius: "Nebijokite atverti savo širdies"; "su Kristum pajėgsite kurti ateitį"; "laisvė – tai svaiginantis jausmas, nedarykime iš jos prieglobsčio blogiui". O pasauliečiams primena: "Jūs turite teisę ir pareigą būti apaštalais".

Klierikai ir tautiniais drabužiais apsirengęs jaunimas įteikia liturgines ir atminimo atnašas: ostijas ir vyną, albumą, rožinį, tremtinių maldaknygę. Katalikiškasis Vilniaus jaunimas dovanoja Gailestingojo Jėzaus paveikslą (šis kultas prasidėjęs Vilniuje). Arkivyskupą apdovanoja taip pat gražiu būreliu susirinkę lenkai.

O pabaigoje arkiv. A. J. Bačkį popiežiaus vardu sveikina arkivyskupas Jean-Louis Taurant. "Man džiaugsmas ir garbė perduoti Jono-Pauliaus II bičiuliškumo jausmus Jūsų tautai, Jūsų valstybei". Paaiškina, jog A. J. Bačkio darbą, Vatikano valstybės sekretoriate trukusį beveik 10 metų, popiežius vertino kaip Lietuvos dovaną Apaštalų sostui, kurią "dabar grąžina Lietuvai". Perduoda Šv. Tėvo palaiminimą, jo paguodos žodį, tartą Romoje, Šv. Kazimiero kolegijoje, 1989 m. vasarą per blokadą: "Nedidelės, bet taurios tautos vardas žinomas visame pasaulyje". "Žinokite, pasaulis ir dabar žvelgia į Jus".

Choras gieda "Petro laivas plauks, kaip plaukęs", o po jo – nuostabiąją giesmę, antrąjį mūsų himną "Marija, Marija".

Kun. V. Aliulis (dar vis sakykloje) dėkoja Dievui už brangią šventę, tikintiesiems už maldingą dalyvavimą, praneša apie svečius, atvykusius iš arti (Rygos, Minsko, Maskvos, Baltstogės, Liublino, Gardino), iš toli (Romos, Olandijos, JAV), apie numatytą "po neilgo laiko susitikimą su arkivyskupu didelėje patalpoje", nes čia ne visi galėjo pasveikinti.

Per katedros langus liejasi vidurdienio saulė – pati pavasario pradžia. Ant karaliaus Mindaugo, karalienės Mortos pėdsakų valstybės, katalikybės pamatų iškilusi šventovė kupina šviesios, tikėjimo, vilties ir J. Tunaičio žodžių – "nebus lengva" – prasmės suvokimo. Ne, nebus lengva užskleisti didelės prasmės senosios, apkasų, Bažnyčios gyvenimo puslapį. Tačiau koks pašaukimas, kokia retai pasitaikanti istorinė misija! Pašaukimas taip pat ekumeniškai dirbti kartu su arkivyskupu Chrizostomu, Vilniaus rabinu Dovydu Smitu, kitų konfesijų išpažinėjais.

Ganytojau, įrašęs ant renesansinių (!) Aušros Vartų (kokia laimė, kad jie yra, išliko) kvies, laimins, guos, išves . . .

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Lietuvos pilietybė ir išeivija

POVILAS-ALGIRDAS POVILAITIS

Kiekvienas lietuvis, gyvenąs užsienyje, kuriam svarbu jo ir jojo šeimai pritaikomas Lietuvos pilietybės įstatymas, turi turėti savo rankose to įstatymo dokumentą. Įstatymas kalba pats už save, ir jokie paaiškinimai įstatymo galios neatsvers.

LR pilietybės įstatymas, išleistas Lietuvos aukščiausiosios tarybos 1991 m. gruodžio 5 d., įsigaliojo 1991 m. gruodžio 11 d., t.y. LRAT nutarimu, datuotu 1991 m. gruodžio 10 d. Tie du dokumentai, pasirašyti LRAT pirmininko Vytauto Landsbergio, sudaro vientisinį administracinį mechanizmą, pagal kurį LR sprendžia, kuris asmuo yra jos pilietis ir kuris ne. Pagal šį įstatymą yra taip pat nustatoma, kokiu būdu asmuo savaime yra Lietuvos pilietis arba kokiu būdu jis gali juo tapti, pritaikant kiekvienam atvejui atitinkamą administracinę procedūrą.

Išeivijai pilietybės reikalais nustatytas principas yra pirmajame Bendrųjų nuostatų straipsnyje. Jis yra aiškus: **Lietuvos Respublikos pilietis vienu metu negali būti kitos valstybės piliečiu,** išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus. Lietuviai išeiviai yra visi, be retų išimčių, tapę kitų valstybių piliečiais. Tai diktavo praktiškos gyvenimo sąlygos ir stipresnės politinės įtakos būtinumas siekti savo gimtojo krašto išlaisvinimo. Šiandieną mums, mūsų vaikams ir vaikaičiams atsisakyti gyvenamųjų kraštų pilietybės yra ne tik nerealu, bet ir nenaudinga nei Lietuvos respublikai, nei jiems patiems. Pagal pilietybės įstatyme skelbiamą principą lietuvių išeivija yra praktiškai atkirsta nuo Lietuvos respublikos kamieno ir tuo būdu nustumiama nuo politinio darbo, liečiančio Lietuvos gerovę, kultūrą ir demokratinę laisvę.

Kas tie kiti atvejai, kurie nereikalauja užsienio valstybių pilietybės atsisakymo?

Pirmasis yra numatytas 16-me staipsnyje: **Užsienio valstybių piliečiams, turintiems ypatingų nuopelnų Lietuvos Respublikai, Lietuvos Respublikos pilietybė gali būti suteikta, netaikant jiems šio įstatymo 12 straipsnyje numatytų pilietybės sąlygų.** (12-sis straipsnis liečia natūralizacijos sąlygas ir procedūrą, pritaikytą asmenims, turintiems nuolatinę gyvenamąją vietą LR teritorijoje per pastaruosius dešimt metų). Prašymai suteikti pilietybę pagal 16 straipsnį paduodami tiesiog Aukščiausiosios tarybos prezidiumui, kurio nagrinėjimas yra pavedamas AT deputatų komisijai, sudarytai iš LRAT narių. Praktikoje tai turi būti reti pavieniai atvejai, reikalaujantys sprendimo aukščiausiajame valstybės administracijos forume, kaip kad pvz. užsienio pilietybę turintiems 1918 m. savanoriams, 1945 m. partizanams, Lietuvos konsulams ir pan.

Antrasis atvejis yra numatytas 18-me straipsnyje: **Lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos Respublikos pilietybę ir nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d. pasitraukę iš Lietuvos, gyvenantys kitose valstybėse, Lietuvos Respublikos pilietybę atstato, raštu pareiškę Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ar Lietuvos Respublikos diplomatinėm įstaigoms užsienyje, kad jie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, ir pateikę tai patvirtinančius įrodymus.** Tačiau Lietuvos Respublikos pilietybės atstatymas pagal šį įstatymą savaime nesukelia teisinių pasekmių atstačiusio pilietybę asmens šeimos nariams. Pagal pagrindinį užsienio pilietybės atsisakymo principą tai būtų vyresniosios kartos asmenys, kurių gyvenimo aplinkybės nevertė atsisakyti LR pilietybės, bet kurių atgauta LR pilietybė negali būti perduodama šeimos nariams.

V. Sinkevičius "TŽ" 1992.III.-17 laidoje aiškina kitaip, išeivijai palankesne prasme: užsienio pilietybės atsisakymo principas jiems negaliojąs, tačiau atstatytos LR pilietybės perdavimas vaikams ir vaikaičiams vis dėlto reikalauja, kad šie savo gimimo teise įgautos pilietybės atsisakytų. Jei V. Sinkevičiaus paaiškinimai yra tikslūs, pilietybės įstatymas gali suskaldyti išeivijos lietuvius į dvi dalis – senuosius ir jaunuosius. Tėvai būtų piliečiai, turį dvigubą pilietybę, tuo tarpu jų vaikai ir vaikaičiai būtų pasiųsti į 17 straipsnio 2 punkto sąlygojamus reikalavimus atsisakyti turimo krašto pilietybės ir nuolat gyventi Lietuvoje. Tie vaikai yra jau amžiuje pažengę asmenys, **vaikai asmenų, turėjusių LR pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikai kurie gimė Lietuvoje ar pabėgėlių stovyklose, tačiau gyvena kitose valstybėse (17 2).** Tas amžius galėtų būti šiek tiek sumažintas, jei 24-to ir 25-to straipsnio nuostatai būtų pritaikinti minimam atvejui, t.y. lietuvių kilmės Lietuvoje ir pabėgėlių stovyklose gimusius vaikus laikytų Lietuvos piliečiais.

Dažnai nepaprastai komplikuoti reikalai išsisprendžia labai paprastai. LRAT turėtų daugiau įsigilinti į vadinamosios išeivijos, bet tikrumoje tremtinių poziciją ir pripažinti kad mes, visi lietuviai, niekuomet savo teisinės ***de jure*** pilietybės nesame praradę. Administracinės priesaikos bei priėmimai kitų valstybių pilietybių nebuvo pasekmės mūsų laisvo noro, ar tai būtų buvusioje Sovietų Sąjungoje, ar už josios ribų. Tiek pačiai Lietuvai, tiek išeivijai bendras tautos labo siekimas valstybės rėmuose yra nepaprastai svarbus, ypač kai mes šiandieną gyvename technologijos, informatikos ir didelio kapitalo reikmės dešimtmetyje. Visi kiti Lietuvoje gyvenantiems tautiečiams rūpimi reikalai išeivijos atžvilgiu gali būti išspręsti atitinkamais vidaus įstatymais.

Išeivija yra integralinė Lietuvos respublikos dalis ir kaip tokia turi būti atitinkamai pripažįstama Lietuvos respublikos pilietybės įstatymo.

Apaštalų Sosto nuncijus Lietuvai, Latvijai ir Estijai arkivyskupas JUSTO MULLOR GARCIA, apsigyvenęs Vilniuje
Nuotr. Arturo Mari "L'Osservatore Romano"

Venezuela pagerbė Lietuvą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kalbą pasakė garsus Venezuelos medikas dr. Victorio Marquez.

Visi lietuviai — ambasadoriai

Ambasadorius dr. Dambrava trumpame žodyje sakė, jog visi lietuviai yra Lietuvos ambasadoriai bendrose pastangose atstovauti Tėvynei ir padėti atsikurti valstybei. Suminėjo apie planus dalyvauti tarptautinėje prekybos mugėje, kuri vyks Valencijoje — Venez 1992 m. balandžio 7-12 d.d. Taip pat pareiškė, kad visuomet mylėjo ir myli lietuvius — visus be išimties ir kad niekuomet netars blogo žodžio apie lietuvį. Linkėjo betgi, kad lietuviuose viešpatautų darnus sugyvenimas, kad lietuviai būtų tautos pasididžiavimas. Jis perdavė Lietuvos aukšč. tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimus ir linkėjimus.

Diplomatiniai santykiai

Vaišes karininkų ramovėje organizavo Ona Lammersdorf ir Ona Marquez. Ambasadorius dr. D'Angelo Bruno pastebėjo, kad kiek ilgiau nusitęsė diplomatinių santykių įforminimas dėl nesibaigiančios grandinės prezidento ir užsienio reikalų ministerio kelionių užsienin. Nominacijos klausimas ir audiencijų paskyrimo klausimas buvo išspręstas poros dienų laikotarpyje. Ambas. D'Angelo sveikino Lietuvos prezidentą Vytautą Landsbergį, užsienio reikalų ministerį bei vyriausybę ir parlamentą. Jo nuomone, Venezuela yra vartai į Lotynų pasaulį, politiškai stipriausias kraštas, ekonominis potencialas nepaprastai aukštas vien dėl pajamų už naftą ir kitus gamtos turtus, o valstybės prezidentas, kuris yra ir Socialistų internacionalo vicepirmininkas, yra pripažįstamas kaip svarbiausias šio žemyno politinis vadas. Ta proga amb. D'Angelo aukštai vertino dr. Dambravos diplomatines kvalifikacijas ir metų metais parodytą kovos narsą, kad jis nepabūgęs nė galimo asmeninio pavojaus.

Venezuela labai palankiai sutiko diplomatinių santykių užmezgimą su Lietuva, o spauda negailėjo skilčių istorinės svarbos įvykiui nušviesti ir ambasadoriaus asmenybei iškelti. "El Universal" išspausdino Lietuvos prezidento V. Landsbergio straipsnį "Lietuva — pokario problemos" ir V. Dambravos trijų ilgų straipsnių seriją "Kelionė į Lietuvą". Šie straipsniai buvo stiprus papildomas akcentas Lietuvos vardui iškelti.

LIETUVOS AMBASADOS ADRESAS: Qta. MAPI, 10 Transversal (Final 4 Av.), Los Palos Grandes, 1062 Caracas, Venezuela. Tel.: (582) 2838140; Telefax: (582) 261 7143.

Liečia tik vaikus

Tai nauja!

Suprastinta!

Teisingiau!

Dosniau!

Didesnis poveikis!

Daug lengviau!

Priklauso nuo jūsų!

Siūlomi vaikų priedai

▶ Jei bus parlamento priimti, siūlomi vaikų priedai palies 3 milijonus šeimų Kanadoje, pradedant 1993 m. sausio mėn.

▶ Siūlomi vaikų priedai pakeis šiandieninę išmokų tvarką – paramą šeimoms, mokesčių kreditus ir vaikų kreditus – vienu mėnesiniu išmokėjimu.

▶ Siūlomi vaikų priedai palies šeimas su vaikais, kurioms reikalinga parama – t.y. turinčias nuolatines žemas pajamas. Suprantama, viskas priklauso nuo šeimos pajamų dydžio, kas ir yra teisingas būdas nustatyti paramos kiekį, kuris būtinas jūsų vaikams. Į šiuos siūlomus vaikų priedus bus įskaitytos ir pridėtinės pajamos, kad pakeltų paramos dydį mažai uždirbančioms šeimoms.

▶ Siūlomi vaikų priedai pakels federacinę paramą vaikams $2.1 bilijonais 5 metų laikotarpiu. Pvz. turinti vieną vaiką šeima, uždirbanti $20,000, gali gauti $1,733 – metinę paramą. Tai 40% pakėlimas. Be to, tos pajamos nėra apmokestinamos.

▶ Pradėjus šiam planui veikti, siūlomi mėnesiniai vaikų priedai, gali pakeisti ir šeimų gyvenimo sąlygas, sakykime vaikų gimimą.

▶ Siūlomi vaikų priedai bus automatiškai siuntinėjami kiekvieną mėnesį. Užpildant pajamų mokesčių blankus nebereikės naujo pareiškimo, nebent šeimos sąlygos būtų pasikeitusios. Tai suprastins ir palengvins tų blankų paruošimą.

▶ Apie tai daugiau informacijų galite gauti užpildydami žemiau pridėtą atkarpą.

TAIP

Aš noriečiau gauti daugiau informacijų apie siūlomus vaikų priedus ir kitus sumanymus, kurie liečia vaikus.

Canada

Name_____
Street_____
_____
City_____
Province_____ Postal Code_____

Children Matter
P.O. Box 8176
Ottawa, Ontario
K1G 3H7
☐ in English
☐ in French

Government of Canada Health and Welfare Canada
Gouvernement du Canada Santé et Bien-être social Canada

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MIESTŲ SĄJUNGA

Kaune 1924 m. buvo įsteigta Lietuvos miestų sąjunga. Dabar ją atkūrė Panevėžyje susirinkę 34 Lietuvos miestų ir miestelių valdybų atstovai, nors savo tarybų įgaliojimus šiai organizacijai atkurti turėjo tik 24. Tikimasi, kad atkurton Lietuvos miestų sąjungon įsijungs visi jos miestai ir miesteliai. Jų Lietuvoje yra 92.

KOVO VIENUOLIKTOJI

Lietuvos vyriausybė Kovo vienuoliktąją buvo paskelbusi nedarbo diena, trečiadienin atkelta iš kovo 14, šeštadienio. Tretieji nepriklausomybę atstatančio paskelbimo metai buvo pradėti Lietuvos aukščiausiosios tarybos penktąja sesija. Iškilmingame jos posėdyje dalyvavo Šv. Sosto apaštalinis nuncijus, Britanijos, Danijos, Estijos, JAV, Latvijos, Lenkijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos ambasadoriai, generaliniai konsulai, laikinieji patikėtiniai Lietuvoje. Savo atstovus buvo atsiuntusios Australijos, Belgijos, JAV, Kanados, Prancūzijos ir Vengrijos lietuvių bendruomenės. Posėdin taipgi atvyko Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Vokietijos delegacijos. Vyriausybės vardu kalbėjo Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis ir ministeris pirm. G. Vagnorius. Sveikino Lietuvos rajonų bei miestų savivaldybių atstovai ir užsienio delegacijų vadovai. Vokietijos delegacijai vadovavęs Bundestago atstovas prof. dr. V. von Štetenas linkėjo susilaukti dar vienos pergalės — pašalinti praeities nesantaiką ir susigrąžinti taiką į savo namus.

PRIE TARYBOS RŪMŲ

Prie Lietuvos aukščiausiosios tarybos rūmų Kovo vienuoliktajai išrikiuotų karių ir savanorių paradą priėmė krašto apsaugos ministeris A. Butkevičius. Ten buvo prisaikdinti savanorišku principu veikiančios krašto apsaugos kariai. Nepriklausomybės aikštėje įvykusiam mitingui vadovavo Lietuvos sąjūdžio seimo tarybos pirm. J. Tumelis. Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis savo kalboje priminė, kad prieš dvejus metus buvo priimti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą skelbiantys dokumentai, paruošti Sąjūdžio atstovų. Mitinge taipgi kalbėjo politiniams kaliniams atstovavęs A. Stasiškis, Sausio tryliktosios brolijos narė J. Bieliauskienė, ministeris pirm. G. Vagnorius, jo pavaduotojas Z. Vaišvila, rašytojas J. Aputis, kompozitorius J. Juzeliūnas, istorikas R. Batūra ir kiti dalyviai.

IŠKILMĖS KAUNE

Kovo vienuoliktoji Kaune buvo pradėta iškilmingu Vytauto Didžiojo vėliavos iškėlimu jo vardo karo muziejuje. Lietuvos žingsniams į nepriklausomybę buvo skirtos arkikatedroje bazilikoje atnašautos Mišios. Šventinis koncertas įvyko Vienybės aikštėje prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus. Tą vakarą ten programon įsijungė Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovas A. Patackas, sol. A. Daunoras, muziejaus bokšto varpininkai R. Eimontas ir J. Vilnonis, ansamblis "Ainiai", Kauno tremtinių choras, religinės muzikos mokyklos chorai "Giesmė" ir "Pastoralė". Pilno ilgio dokumentinis filmas "Lietuva tarp praeities ir ateities" kauniečiams nemokamai buvo rodomas "Laisvės" kino teatre.

"PRAŠĖ NEVERKTI"

Taip pavadintą knygą Kovo vienuoliktosios išvakarėse išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla 30.000 egzempliorių tiražu. Medžiagą šiai knygai apie sovietų kariuomenės daliniuose žuvusius naujokus iš Lietuvos surinko ir paruošė Vytautė Žilinskaitė. Su knygos turiniu "Tiesos" skaitytojus kovo 7 d. laidoje supažindina Vladas Klevinskas, savo rašinį pavadinęs "Rekrutų motinų rauda". Jis cituoja V. Žilinskaitės įvado ištrauką: "(. . .) Atėjo laikas šią tuštumą užpildyti ir pasakyti, jog būtinoji tarnyba sovietų armijoje yra tremtis, o joje žuvęs ar miręs, ar praradęs sveikatą jaunuolis — tremties auka. Tremtis ir tuo atveju, jeigu rekrutas paliekamas tarnauti savo žemėje, nes tarnauja svetimiesiems . . ." Pats V. Klevinskas pasakoja: "Sklaidai knygos lapus ir šiurpsti. Tai tarsi kadrai iš siaubo filmo. Karininkų nesąžiningumas ir aplaidumas, beprasmis muštras ir sadizmas, visiška netvarka kareivinėse, 'diedovščina' — 'senių' kareivių savivalė ir visiškai prastas medicininis aptarnavimas, atsainus gydytojų požiūris į sergančiuosius — tai vis tos priežastys, kurios lėmė, kad daug Lietuvos vaikinų grįžo cinkuotuose karstuose . . ." Nuotraukomis iliustruotai knygai V. Žilinskaitė panaudojo 236 motinų, tėvų bei artimųjų laiškus ir pasakojimus apie 1946-89 m. žuvusius rekrutus iš Lietuvos, pateikdama ir jų trumpas biografijas.

IEŠKO KITO PAVADINIMO

Problema yra tapusi Sniečkumi pavadinta Ignalinos atominės jėgainės statytojų ir tarnautojų gyvenvietė. Iš jos dabar yra išaugęs Sniečkaus miestas, kuriam reikėtų kito pavadinimo. Šis klausimas jau keletą kartų buvo keltas spaudoje. Turbūt logiškiausias buvo "Lietuvos aide" prieš Kalėdas paskelbtas filologijos dr. Aleksandro Vanago straipsnis "Tinkamiausias vardas — Drūkšiai". Jis primena, kad atominės jėgainės statytojų gyvenvietės pavadinimui išrinkti 1976 m. prie anuometinio LKP centro komiteto buvo sudaryta autoritetinga keliolikos asmenų komisija. Buvo atsiklausta net ir Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto oficialios nuomonės. Instituto tyrimuose dalyvavęs dr. A. Vanagas pabrėžia, kad komisijai buvo pasiūlyta gyvenvietę pavadinti Drūkšiais, nes ji buvo netoli didelio Drūkšių ežero. Pasiūlymas buvo atmestas. Kompartija gyvenvietei suteikė Sniečkaus vardą. Esą dabar būtų geriausia Sniečkaus miestą pavadinti Drūkšiais. **V. Kst.**

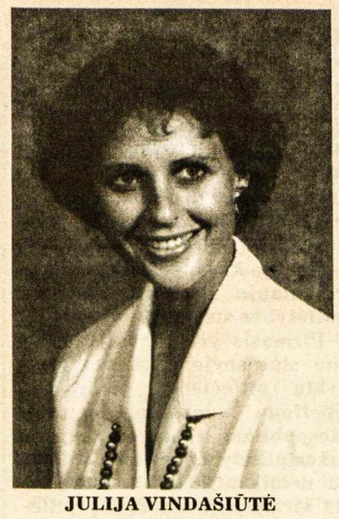

JULIJA VINDAŠIŪTĖ

Pasižymėjusi lietuvaitė bankininkė

Kiekvienais metais žinomas žurnalas "American Banker" išrenka 40 jaunų, mažiau kaip 40 m. amžiaus, pasižymėjusių Amerikos bankų vadovų bei administratorių ir juos pagerbia specialiose vaišėse Niujorke.

Šiais metais tarp tokių pagerbtų buvo ir lietuvaitė **Julija Vindašiūtė** iš Kalifornijos. Sausio 22 d. laidoje "American Banker" žurnale, taip rašoma:

Julija Vindašiūtė bankinę karjerą pradėjo mažame Pakistano Bangladešo miestelyje. Ji ten nuvyko 1988 m., norėdama išbandyti teoriją, kad rizikingos paskolos neturtingiems žmonėms gali būti pritaikomos ir Amerikoje.

Grįžusi į JAV-bes, ji ėmėsi naujoviško darbo bankų finansavimo srityje. Ji įsteigė paskolų teikimo naują programą Arkansas valstybėje Pine Bluff vietovėje mažiems verslininkams, kurie normaliai bankų būtų atstumti.

"Pasitikėjimo fondas" (The Good Faith Fund), kuris skolina nedideles sumas pinigų grupėms skolininkų, dažniausiai 4-rių ar 5-kių narių grupėms, norintiems ir turintiems talentą pradėti mažos apimties verslus. Šie verslininkai skolinasi tokiomis pačiomis rinkos sąlygomis kaip ir didieji prekybininkai, bet trumpesniam laikui – gal tik keliems mėnesiams. Kai tokios skolos grąžinamos, tik tada grupės ir jų nariai gauna iš banko normaliom sąlygom paskolas. Praktikoje pasirodė, kad tokie skolininkai neliko neišpildę savo įsipareigojimus. Ji yra šio fondo direktorė.

J. Vindašiūtės idėja paplito kitose 12 Arkansas valstybės vietovėse. "Pasitikėjimo fondas" iki šiol išdavė 79 paskolas – $180,000. Tuo fondu daugiausia pasinaudoja moterys ir įvairių tautybių mažumos.

Jaunoji bankininkė yra gimusi Toronte, Kanadoje. Su tėvais 1971 m. persikėlė į Kalifornijos San Francisco miestą. 1983 m. baigė Kalifornijos universitetą bakalauro laipsniu (International Development Studies). 1986 m. Massachusetts technologijos institute įsigijo magistro laipsnį (Urban and Planning). Ji yra kelių finansinių institucijų direktorių valdybų narė.

Julijos mama – Onutė Vėlyvytė-Vindašienė, gimusi Vilkaviškyje, sėkmingai verčiasi namų prekyboje, tėvas Alfonsas Vindašius, gimęs Palangoje – elektronikos bendrovių steigėjas. Abu tėvai pasižymi lietuviškoje veikloje. **V.Š.**

Hamilton, Ontario

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA gegužės 16-17 d.d. Jaunimo centre Hamiltone, 48 Dundurn St. N. rengia 25 metų veiklos paminėjimą. Tomis dienomis įvyks ir Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje suvažiavimas ir naujos valdybos rinkimai.

Gegužės 16, šeštadienį, 6 v.v. Jaunimo centre po trumpos oficialios dalies bus koncertas-balius. Dainuos sol. Gina Čapkauskienė iš Montrealio ir Hamiltono AV parapijos choras, vadovaujamas muz. Darijos Deksnytės, akompanuojant muz. Jonui Govėdui. Po koncerto vakarienė su vynu ir turtinga loterija. Linksmins K. Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai", stalai numeruoti. Bilietų kaina $16 asmeniui. Gaunami pas P. Andrių Petkevičių.

Gegužės 17, sekmadienį, 10.30 v.r. mūsų šventovėje – iškilmingos pamaldos šaulių intencija. Jose visos kuopos dalyvauja su vėliavomis. Rengėjai laukia visų.

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

Edmonton, Alberta

LIETUVIŲ NAMŲ KOPLYČIOJE kovo 1, sekmadienį, po pamaldų įvyko visuotinis LB apylinkės narių ir namų šėrininkų susirinkimas. Buvo išrinkta nauja KLB apylinkės ir Lietuvių namų valdyba dvejų metų kadencijai. Pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Vincas Kadis, vicepirm. Nijolė Karosaitė, ižd. Marian Garbinčiūtė, sekr. Angelė Augytė, socialiniams reikalams Elena Papley, jaunimo ir spaudos – Eugenija Luke. Namų ūkio bei koplyčios reikalus tvarkyti sutiko Titas Uogintas. Buvęs pirm. dr. P. Klemka sutiko būti patarėju, surengti bei vadovauti lietuvių paviljonui "Heritage" renginyje. Padėka buvusiai valdybai, geros sėkmės naujajai!

Lietuvių namų remontas, susitarus su rangovu, vyksta pilnu tempu ir numatoma baigti balandžio mėnesį. Pagrindiniai darbai vyksta žemutinėje pastato dalyje bei namų prieangyje. Vėliau, orui atšilus, numatoma pertvarkyti langai bei lauko sienos. **Dobilas**

Sault Ste. Marie, Ont.

KANADOS LIETUVIŲ FONDE įnašus papildė: **$100** – Ignas Girdzevičius iki $200, Henrikas Matijošaitis – iki $200, Vytautas Vainutis – iki $300. Nauji nariai: **$100** – Vaclovas Goldbergas, Lena Jakomaitienė, Juozas Kvoščiauskas.

KLF įgaliotinis V.V.

KUN. JONAS STAŠKUS mus aplankė kovo 15 d. ir Blessed Sakrament šventovėje pravedė prieš velykinį susikaupimą. Po pamaldų parapijos salėje buvo rodoma jo atsivežta garsinė vaizdajuostė apie sausio 13 d. sovietų kareivių žudynes prie televizijos bokšto. Dėkojame. **V.V.**

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

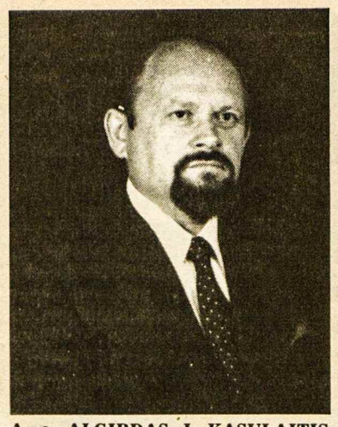

A. a. ALGIRDAS J. KASULAITIS, miręs 1992 m. sausio 15 d. Klivlande, OH. Gimė 1928 m. Kybartuose. Baigė lietuvių gimnaziją Augsburge, Vokietijoje. Ekonominius ir finansų mokslus studijavo Klivlando Western Reserve un-te, kurį baigė bakalauro laipsniu. Kaip ekonomistas 25 metus dirbo JAV apgyvendinimo ir miestų vystymosi ministerijoje. Velionis žinomas katalikiškų organizacijų ir spaudos darbuotėje. Ateitininkas, laikraščių bei žurnalų bendradarbis. "Lietuvių žinių", "Tėvynės sargo" ir "Jaunimo žygių" redaktorius. Krikščionių demokratų partijos veikėjas, ilgametis LKDS cv pirmininkas. VLIKo bendradarbis, seimų narys bei pirmininkas.

Calgary, Alberta

VALERIJA DUBAUSKIENĖ š.m. vasario 1 d. atšventė 80-jį gimtadienį, kurį surengė Dubauskų giminė savo motinai ir senelei. "Our Lady of Perpetual Help" šventovės salėje susirinko pagerbti sukaktuvininkę didžiulis būrys svečių. Dalyvavo jos sūnūs – Antanas, Kęstutis, Vytas su šeimomis, dukra Rūtelė su vyru ir šeima, vaikaičiai bei provaikaičiai, o taip pat kaimynai, bičiuliai, pažįstami. Popietė buvo įdomiai suplanuota ir jai gražiai vadovavo jauniausias sūnus Vytas, o Kęstutis supažindino su motinos biografija, taipogi perskaitė daugybę atsiųstų sveikinimų. Antanas ir Rūtelė prie sveikinimų pridėjo savo įspūdžius iš vaikystės dienų. Maldą sukalbėjo parapijos klebonas kun. I. Kennedy. Lietuvių vardu labai gražiai sukaktuvininkę pasveikino KLB Kalgario apylinkės vicepirm. Elvyra Krausienė. Vaišės vyko iki vėlyvos popietės, o po jų buvo pamaldos šventovėje.

V. Dubauskienė, kilusi iš Mažeikių, po karo su visa lietuvių banga pasitraukė į Vokietiją, o po to emigravo į Vakarų Kanadą, kur su vyru Antanu sunkiai dirbdami, gražiai įsikūrė, išaugino bei išmokslinio savo atžalas. Jos vyras yra miręs prieš keliolika metų ir palaidotas Kalgaryje.

Valerija Dubauskienė uoliai lanko ir remia lietuvių renginius, ilgus metus savo namuose leido veikti lietuvių mokyklai. Kelerius metus savanoriškai darbavosi General ligoninėje, suvežiodama senelius ligonius į koplyčią pamaldoms. Ji yra gerai žinoma Kalgaryje ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiams kaip geros širdies moteris, žvali, linksma, pilna humoro ir energijos visuomenininkė.

Linkime mūsų mielai ir gerbiamai sukaktuvininkei dar daug laimingų metų. **N. Astravienė**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vasario šešioliktosios proga pirmąjį priėmimą svečiams Jungtinėse Tautose vasario 18 d. surengė Lietuvos ambasadorius Anicetas Simutis su savo štabo nariais Ginte Damušyte, Dariumi Sužiedėliu ir Algimantu Gurecku. Svečių eilėse buvo ambasadoriai šių valstybių — Ažerijos, Bahraino, Belgijos, Čekoslovakijos, Danijos, Estijos, Gudijos, Indijos, Indonezijos, Irano, Islandijos, Ispanijos, Italijos, Izraelio, Kanados, Kolumbijos, Korėjos, Kosta Rikos, Latvijos, Lenkijos, Lichtenšteino, Naujosios Zelandijos, Norvegijos, Olandijos, Pietų Afrikos, Rumunijos, Togo, Tunizijos, Turkijos ir Ukrainos. Priėmime negalėjo atvykti ir savo pavaduotojus atsiuntė: JT generalinis sekr. Boutros-Ghali, Airijos, Filipinų, Britanijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Mauritanijos, Rusijos federacijos, Singaporo, Suomijos ir Švedijos ambasadoriai. Priėmime dalyvavo ir kiti Jungtinių Tautų institucijų, spaudos bei žinių agentūrų atstovai.

ALTos centro valdybos posėdis vasario 7 d. įvyko savose patalpose Čikagoje. Posėdžiui vadovavo ir pagrindinį pranešimą padarė valdybos pirm. inž. Grožvydas Lazauskas, pirmiausia dr. V. Dargį paskyręs centro valdybos vicepirmininku medicininiams ir humanitariniams reikalams. Jis taipgi kalbėjo apie JAV viceprez. D. Quayle apsilankymą Lietuvoje, primindamas, kad tarp palydovų buvo ir Jonas Bobelis. Pirm. inž. G. Lazauskas sausio 24-26 d.d. dalyvavo VLIKo ir Baltiečių komiteto posėdžiuose Vašingtone. Vietinis ALTos skyrius ten dar naudojasi VLIKo patalpa. ALTos namų pardavimo reikalu Čikagoje kalbėjo P. Buchas. Dėl kelių apiplėšimų juos teks parduoti ir ALTai išsikelti saugesnėn vieton. Parduodamam namui reikės remonto, kurį galės atlikti patys ALTos nariai talkos būdu. Tautžudystės parodos komitetas — J. Lekas, P. Narutis ir S. Briedis jos rodinius pakuoja ir ruošiasi išsiųsti Lietuvon. Atliekama parodos rodinių atranka, nes jų dalis jau yra apgedusi. Dėžėms su rodiniais Lietuvon nusiųsti reikės kelių tūkstančių dolerių. Šias išlaidas sutiko padengti VLIKas.

Argentina

Lietuvos garbės konsulu Argentinoje yra paskirtas inž. Algimantas Rastauskas. Jo vadovaujamas konsulatas, Lietuvai atnaujinus diplomatinius ryšius su Argentina, pradėjo veikti vasario 1 d. sostinėje Buenos Aires. Lietuvos konsulatas atidarytas tik pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 3 val. po pietų iki 7 val. vakaro.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas buvo pradėtas religine dalimi Buenos Aires katedroje vasario 16 d. Tai buvo lietuvių padėka Viešpačiui už Lietuvai sugrąžintą nepriklausomybę. Padėkos Mišias koncelebravo kun. Edis Putrimas ir kun. Augustinas Steigvilas, MIC. Pastarasis pamokslė kalbėjo apie Lietuvos vėliavą ir jos trijų spalvų reikšmę lietuvių tautai. Religinė minėjimo dalis užbaigta padėtu gėlių vainiku prie San Martino kapo katedroje. Šioje iškilmėje dalyvavo ne tik lietuviai su savo naujuoju garbės konsulu Algimantu Rastausku, bet ir gražus būrys argentiniečių. Oficialiąją minėjimo dalį lietuviams kovo 15 d. surengė ALOS taryba SLA rūmuose. Ten lietuviai susirinko po Mišių savo Aušros Vartų parapijos šventovėje. Minėjimas buvo pradėtas įvadiniu Juliaus Mičiūdo žodžiu. Didžiąją programos dalį atliko jaunimas, nes šiame renginyje ALOS tarybai talkino ir Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga. Jai atstovavo SLA (Susivienijimo lietuvių Argentinoje) ansamblis "Dobilas". Minėjimo dalyviams padėkojo naujasis SLA valdybos pirm. Arnoldas Vezbickas.

Australija

Klaipėdiečių aštuonvietė valtis vasario 29 d. laimėjo Australijos Henley regatą Yarros upėje ir taurę "Grand Challenge Cup". Tai yra pirmoji kitataučių irkluotojų pergalė šioje regatoje nuo 1934 m. Tada šią taurę buvo laimėję Londono klubo irkluotojai. Trenerio Liudo Mileškos paruoštą klaipėdiečių aštuonvietės valties įgulą sudarė jauni irkluotojai Z. Gudauskas, A. Bergaudas, R. Cirtautas, K. Kačiušis, S. Daraškevičius, D. Raulinaitis, R. Aušinskas, R. Bukis ir vairuotojas R. Madzius. Klaipėdiečius irkluotojus Australijon pasikvietė ir globojo Melburno irkluotojų klubas "Power House", turintis keitimosi sutartį su Klaipėdos irkluotojų klubu. Praėjusią vasarą aštuoni melburniečiai irkluotojai lankėsi Lietuvoje ir treniravosi Trakų irklavimo bazėje.

Vokietija

A. a. Agutė Mačiulaitytė-Tenikaitienė, gimusi 1899 m. sausio 25 d. Raseinių srities Pamituvės kaime, mirė Hamburge š. m. sausio 4 d. Velionė 1941 m. su visa šeima repatijavo Vokietijon ir iki karo pabaigos gyveno Ringeno saloje. Sovietai tą šeimą grąžino Lietuvon, kur iki 1963 m. teko gyventi Skirsnemunėje, Jurbarke ir Klaipėdoje. Tada buvo grįžta Vokietijon ir apsigyventa Hamburge. Laidojimo apeigas atliko hamburgietis kun. Karolis Felhendreheris.

Suomija

Lietuvos nepriklausomybės šventė po ilgos pertraukos šiemet vėl paminėta Helsinkio universiteto iškilmių salėje vasario 15 d. Pernai šis minėjimas įvyko kuklesnėse Suomijos literatūros draugijos patalpose. Apie du šimtus šiemetinės Vasario šešioliktosios minėjimo dalyvių universiteto salėje pasveikino K. Donelaičio draugijos pirmininkė Ulla-Liisa Heino ir Suomijos švietimo ministerijos kancleris prof. Jaakko Numinenas, Lietuvos vardu — jos Aukščiausiojon tarybon išrinktas Vilniaus pedagoginio instituto rektorius prof. Saulius Razma. Minėjiman taipgi įsijungė šio instituto prorektorius Kazimieras Pyragas, Lietuvos atstovas Estijoje Sigitas Kudarauskas, Lietuvos-Suomijos draugijos pirm. Stasys Skrodenis, lietuvių kalbą Helsinkio universitete dėstanti prof. Regina Venckutė, Latvijos ambasadorė Suomijoje Anna Žigurė. Suomių eilėse buvo parlamentarų, profesorių, rašytojų bei kitų atgimusios Lietuvos bičiulių. Koncertinę programą atliko Suomijoje gyvenanti pianistė Nijolė Kasperavičiūtė ir Kauno styginis kvartetas.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukas bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo verslo 769-3300
bendrovės atstovė namų 769-1835
• *Patarnauja lietuvių kalba.*
• *Nemokamas namų įvertinimas.*
2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo ateičiai

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Siuntiniai į Baltijos kraštus
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

Pristatom jūsų pačių sudarytus siuntinius į namus gavėjui, kuriam nereikia primokėti. **$3.50 už kg laivu**, per 2 mėn. nuo išsiuntimo, **$5.90 už kg lėktuvu**, per 2 savaites nuo išsiuntimo. Mažiausia siunta – $15, maksimumo nėra.

Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.

Pristatom pinigus, rūkytą mėsą ir medicinius reikmenis Lietuvoje.

Skambinti 9 v.r. – 8 v.v.; pristatyti – 10 v.r. – 6 v.v.; šeštadieniais – 10 v.r. – 3 v.p.p. arba pagal susitarimą.

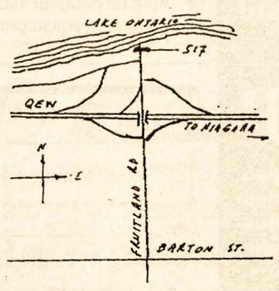

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų. Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Ar jums sunku stovėti? Ateikite pas mus pažiūrėti
ELEKTRINIŲ PAKELTUVŲ IR ATLOŠINIŲ KĖDŽIŲ
LOVOS LIGONIAMS
NAMŲ SLAUGOS REIKMENYS
"MŪSŲ VERSLAS NUO 1951 M."
REGISTERED A.D.P. VENDOR
ORTHOPAEDIC SERVICES
pėdos deformacijos specialistai
Galima konsultacija ir patarnavimas lietuviškai. Jums pageidaujant atvažiuojame į namus.
Mississauga (416) 566-0245
Hamilton (416) 529-0395
(416) 529-1377
London (519) 686-6566

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	5%	asmenines paskolas	13.25%
santaupas	4.25%	nekiln. turto pask. 1 m.	8.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	3.75%	nekil.turto pask. 3 m.	10.25%
90 dienų indėlius	6.25%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	7%	*Nemokama narių gyvybės*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	6.5%	*draudą pagal santaupų*	
3 m. term.indėlius	8%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF (pensijos)	5%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ir RRIF 1 m.	7%	*draudą iki $25.000.*	
RRSP ind. 3 m.	8%		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

AMBER GLOBUS
Latvių įstaiga
PATARNAVIMAI Į BALTIJOS VALSTYBES
Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.
Darbo valandos – pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį nuo 12 v.r. – 6 v.v., šeštadienį 10 v.r.– 2 v.p.p.

- Siuntiniai lėktuvu ar laivu
- Perduodam pinigus
- Užsakome keliones
- Sutvarkome iškvietimus ir vizas
- Paruošti maisto siuntiniai nuo 17 kg – $95
- Pristatome lengvas mašinas, sunkvežimius
- Traktorius ir žemės ūkio mašinas
- Statybines medžiagas ir įrankius
- Gėles, persiunčiame FAX pagalba ir atliekame kitus patarnavimus
- Persiuntimas garantuotas ir apdraustas
- Teiraukitės mūsų kainų sąrašo

SIUNTINIAI LĖKTUVU IŠSIUNČIAMI kas antrą šeštadienį, gaunami Rygoje per 9 dienas ir pristatomi Lietuvoje per savaitę.

Rusiškam rubliui nėra vietos

Kasdieninis gyvenimas Varšuvoje – plačiai veikia juodoji rinka, doleris karaliauja, rublis skursta • Iki Vakarų pasaulio lygio – dar 50 metų

LEONAS BALTUŠIS

Juodoji rinka

Pusbrolis gyvena vakarinėje Varšuvos miesto dalyje. Tai tikras proletarų rajonas, o tie proletarai sugrūsti į Gomulkos pastatytas jiems kareivines. Tai didžiulės dėžės 8, 10 ar 12 aukštų. Keltuvų nėra. Tokios prabangos čia nieks nežino. Gyvena 5-me aukšte. Kai aš jau būdavau 5-me aukšte, jis dar tik artėdavo į ketvirtą. Mat rūkorius, vis trūksta oro ir reikia pailsėti.

Kol atidarai duris, vėl trunka apie 5 minutes. Du užraktai, o iš vidaus tai dar ir 2 "štangos". Sako, atsarga gėdos nedaro, o man labai aišku, kas čia per publika. Ar įsilaužia? Tai kaip tu manai? Reikia pinigų narkotikams ir alkoholiui.

Už kokių 6 blokų didžiulė "talkučka". Ketvirtadienio (X.10) pavakary ir išėjom pasižiūrėt. Toks požeminis didžiulis praėjimas. Viršuje nieko nematyt, tai ir nežinai, kaip jis čia atsirado. Čia ir yra tas visas "biznis" su stalais, kėdėm, o kiti paprasčiausiai ant žemės atsisėdę. Visokios prekės, kaip visokių tautybių ir žmonės. Pigiausios prekės iš Rumunijos ir Bulgarijos, geriausios iš Vengrijos ir Jugoslavijos. Čia rasi beveik viską, tik turėk pinigų. Pagrindinė valiuta: JAV doleris, vokiška markė, austriškas šilingas. Zlotai taip pat eina iš rankų į rankas, tik rusiškam rubliui vietos tai čia nėra.

Atvežiau pusbroliui "Levis Jeans" su prisiūta banderole. Tik, gink Dieve, kitokių nevežk! Kainavo Amerikoje 40 dolerių. Varšuvos "talkučkoj" — 100 dol. Kaip nesiderėsi, pigiau neduoda. Kai tik pusbroliui padaviau dar tik pirmą dieną, pažiūrėjo, pačiupinėjo, iš arti labai jau išegzaminavo "nakleiką" (banderolę) ir pilnu autoritetu pareiškė, kad čia yra tikra "diela". Sakau, kaip tu taip viską žinai? "Kai tave porą kartų apgaus, tai ir tu žinosi. Net 2 kartus nusipirkau tas pačias 'Levis' ir atrodė, lyg viskas tvarkoj. Vakare einant gult žiūriu, kad kojos mėlynos ir reikia maudytis, o juk čia ir nevisuomet karšto vandens yra. Tuomet ir žinai, kad tos 'Levis' yra iš Tailandijos, o ne JAV, ir jų vertė daugiausia 10 dolerių.

Visai viešai parduodami rusiški kariniai kompasai, laikrodžiai, uniformos ir visa kita. Jugoslavijos kosmetika turi taip pat didelį pareikalavimą. Didelis pareikalavimas rusiškų elektros lempučių, kurios šimtais superkamos ir vežamos į Rumuniją, kur jos negaminamos, nes neturi tam reikalingų medžiagų.

Vaikštai ir galvoji, o kas būtų jei šių žmonių visai nebūtų? Pradedi suprasti, kodėl prieš juos per daug ir nekovojama. Reikia tik pasikalbėti ir tuoj suprasi, kad jų tarpe yra labai daug inteligentiškų ir protingai galvojančių vyrų. Jie beveik visi kalba keliomis kalbomis ir, labai galimas dalykas, už kelių metų ne vienas jų bus milijonierius. Rytinės Europos ekonomiją ir laisvą rinką kaip tik ir atstatys tik šie mažai kam žinomi žmonės, o ne Harvard'o ekonomistai.

Kai vaikščiojant po šią "talkučką" pasakiau pusbroliui, kad dar tokio ubagyno nemačiau, tai sako, palauk, dar mes ir į Lietuvą nuvažiuosim. Juk teisingai sakoma, kad komunizmą sugriovė ne JAV užsienio politika, bet Lech Walensa, Vyt. Landsbergis ir Boris Jelcinas.

Kasdieniški rūpesčiai

Ar vertėjo Lenkiją ir Suvalkų trikampį pamatyt? Taip, daug ką pamačiau ir daug ką išmokau. Gaila, nebuvo laiko aplankyt Hitlerio vyriausios būstinės "Wolf's Lair" (vok. Wolfschanzer), kur 1944 m. liepos 20 d. aristokratų kilmės generalinio štabo pulkininkas Claus Schenk von Stauffenberg padėjo bombą, kuri Hitlerį tik sužeidė. Ta vietovė, tada buvusi Prūsija, dabar lenkų teritorija, vadinama Ketrzyn, yra tik apytikriai 100 km į vakarus nuo Suvalkų miesto.

Varšuvoje važinėjama greit ir su visokiom akrobatikom. Kai pasakiau pusbroliui, ar mes ne per daug greitai lekiam, sako, nelėksi, tai čia toli nenuvažiuosi. Reikia pasakyt, kad jo teisybė. Mašinos statomos kai kada net ant šaligatvių. Saugumo diržas privalomas ir labai gaudo. Pabauda — 20 dolerių. Mokí zlotais pagal tos dienos dolerio kursą. Tai baisi bauda, lyginant su uždarbiais.

Visuomet vaikščiok su tualetiniu popieriumi kišenėje, popieriniais rankšluosčiais bei muilo gabaliuku. To niekur nerasi jokioj viešoj išvietėj. Pusbrolis nuomoja vieną kambarį tokiame, sakyčiau, 3 ar 4 eilės viešbutyje, iš kurio padarė bilijardinę. Iš to viešbučio išvietės išeinant, sėdi moteris ir prieš ją padėtas toks šlapias skuduras, atseit, rankšluostis. Tai visiems nusišluostyti rankas. Jei nenori kokios nors ligos gauti, tai tuo patarnavimu geriau nepasinaudoti.

Bankas, čekiai čia nežinomi dalykai. Pastebėjau, kad pusbrolis turi tokį plačiu diržu kaip ir rankinuką. Ten viskas: pinigai, dokumentai ir visa kita. Man būnant pardavė Bass-Cello už 8,800 austriškų šilingų ir sukišo į tą rankinuką. Kur eina, nešasi ir tą rankinuką.

Apvažiavau pusę Europos, Kanadą ir JAV, bet tokios kavos dar niekur negėriau. Ji vidurius tai išvalo. Importuota iš Austrijos. Sumala pupeles, pripila trečdalį puoduko, o tada užpila karštu vandeniu ir sako gerk. Visi pieno produktai importuoti iš Danijos. Sako, lenkai šiuo metu dar nemoka pasigaminti pienui popierinių kartonų, nei iš plastikos bonkų. Išvirė 2 kiaušinius pusryčiams. Tikėsit ar ne, truputį didesni kaip balandžio. Vanduo dvokia. Atrodo labai menkai filtruojamas. Gerai, kad atsivežiau daug muilo. Buvau 8 dienas, ir vandens stiklo negavau. Geria visokius lemonadus ir ... "vodką".

JAV šoferio leidimas didumo kaip "VISA" kortelė. Ten dvi: leidimas ir baudų knygutė. Abi didelės užrašų knygutės. Ir kam tai reikalinga?

Eilių nėra, krautuvėse (bent maisto) — kiek nori, bet nepigu. Jau veikia laisvosios rinkos principas, bet patys sako, kol pasieks Vakarų pasaulį, dar truks mažiausiai 50 metų.

Doleriai ir žmonės

Apdovanojau žmoną, sūnų, bet pusbroliui nieko negalėjau įsiūlyti — neima ir tiek. Sako: "Aš žinau, tie doleriai ant medžių neauga. Svarbu, kad atvažiavai, pasimatėm, o tas svarbiau už visus tuos dolerius". Grįžęs pasiunčiau labai gerą siuntinį, svarbiausia, kas reikalinga tai jo bilijardinei, o taip pat ir žmonai bei sūnui. Kalbėjau telefonu — vis dėkoja.

Niekuomet neužmiršiu Varšuvoje moters, sėdinčios ant žemės ir pasidėjusios prieš save 8 bananus pardavimui. Baisiai gaila pasidarė. Nupirkau, bet zlotais nemokėjau, daviau doleriais su geru priedu. To dėkingumo žvilgsnio turbūt niekuomet neužmiršiu, kol gyvas būsiu.

O ar mes suprantame, kokie laimingi esame JAV ar Kanadoje? Tam reikia būtinai pagyventi bent savaitę tarp tų vargšų žmonių, o ne "Marriott" viešbuty.

Buvusios Sov. Sąjungos jūrininkai Karaliaučiuje prie katedros su vedle. Šią nuotrauką atspaudė "Das Ostpreussenblatt" 1992.III.14 laidoje su pastaba: "Ar dabar Lietuvą plėsis iki Prėgliaus?"

Šilutės apskrities Juknaičių geležinkelio stotis – taip ji atrodo šiuo metu. Nuotrauka iš "Das Ostpreussenblatt" 1992.III.7, kuris ją vadina vokiškai – Jugnaten

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- **Dovanų siuntos** pristatomos per mėnesį tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per Rygą. Jokio muito. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. **$5.99 už 1 kg.**
- **Standartiniai maisto** siuntiniai pristatomi į namus per savaitę
- **Lėktuvų bilietai** į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Lufthansa lėktuvais – ..... **$1240 + mokesčiai**
  Sterling Airways –
  Toronto-Kopenhaga-Vilnius ..... $899 +mokesčiai
  (kaina priklauso nuo sezono)
- **21st Century Travel Insurance Co.**
  Drauda Kanados lankytojams – **$1 dienai**
  Skrydžio atšaukimas – **nuo $10**
- **Dolerių pristatymas** iš rankų į rankas per 2 savaites.
- **Greitas laiškų persiuntimas FAX būdu**
- **Automobilių pristatymais laivais**
  Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- **Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas**

Mūsų adresas:
275B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietimai, bilietai, drauda • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausiai įmanomą laiką • Iš mūsų valiutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai • Atstovaujam Diplomuotų dantistų akcinei bendrovei Lietuvoje su kabinetais didesniuose miestuose, kurie, jums užsakius, gydys ir protezuos dantis jūsų giminėms, naudojant vakarietišką technologiją, maždaug už ketvirtadalį kanadiškos kainos. Darbas garantuotas ir greitas. Raštiškas įvertinimas su numatyta kaina bus pateiktas jums per savaitę po giminių apžiūros.

Kreipkitės į ALGĮ ar STEFĄ MEDELIUS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS
su STERLING AIRWAYS ir LIETUVOS AERO LINIJA
Išskriskite balandžio 23 ar 30 d.d. ir grįžkite iki gegužės 27 d.
TIK 999.00! + mokesčiai ir drauda.
Pagal pageidavimą paruošiam keliones ir sekančiomis trasomis:
Torontas — Varšuva — Vilnius
Torontas — Frankfurtas — Vilnius
Torontas — Viena — Vilnius
Torontas — Ciurichas — Vilnius

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Lietuvių svajonės ir Rytprūsiai

Rytprūsiečių laikraštis pasisako prieš lietuvių svajones prijungti tą sritį prie Lietuvos

KAZYS BARONAS, Vokietija

Kaip ir reikėjo tikėtis, ambasadoriaus St. Lozoraičio pareiškimas "Rytprūsiai šiandieną ar rytoj turi priklausyti Lietuvai", "Lietuva turi sulaikyti Berlyno-Maskvos ašį" didžiausią atgarsį rado Rytprūsių vokiečių savaitraštyje "Das Ostpreussenblatt".

Kovo 7 d. pirmame psl. be jokių komentarų savaitraštis pakartojo tik ambasadoriaus St. Lozoraičio žodžius, o po savaitės komentavo pareiškimą net dviejuose straipsniuose.

Spėju, kad savaitraštis gauna "Lietuvos aidą" (o gal kas atsiunčia?), nes ištraukoje iš to dienraščio rašoma: "Ponas Lozoraitis (vokiečiai rašo lietuvišką "ponas") pareiškė tik savo asmenišką nuomonę". Bet vokiškas savaitraštis tuoj pat pažymi: "Kur yra ugnis, ten turi būti ir dūmai".

Nėra jokių abejonių, kad Lietuva ir Lenkija domisi būsima Karaliaučiaus srities struktūra. Užsienio ūkiniuose "rateliuose" plačiai kalbama, kad Prancūzija net siūlo finansinę paramą Lenkijai, kviesdama ją stipriau įkelti kojį į tą sritį. Tačiau tai esąs labai tolimas ateities klausimas, nes Rusijai ši žemė yra labai svarbi karinė sritis.

"Lietuvių svajonės"

Kovo 14 d. "Das Ostpreussenblatt" visą 20-tą psl. paskyrė Lietuvos reikalams. Straipsnis parašytas politinio sk. red. Ansgar Graw su gan pašiepiančiu užrašu: "Litauische Traeume" (lietuvių svajonės). (A. G. 1991 m. išleido 175 psl. knygą "Das Freiheitskampf im Baltikum" – Laisvės kovos Baltijos šalyse, recenzuotą prof. dr. A. Bammesbergerio vokiškame ELTA žiniaraštyje kaip skubotai parašytą).

Ansgar Graw rašo, kad lietuviai optimistiškai žiūri į ateitį, nes 52% jų yra patenkinti valstybės demokratizacija: Latvijoje – tik 37%, Estijoje – 31%. Lietuviai pralenkia rusus – 15%, lenkus – 27%.

Tačiau AT pirm. A. Landsbergis esąs stipriai puolamas opozicijos, kuri garsiai šaukia, kad vyriausybė delsia laisvos rinkos įgyvendinimą.

Lietuvos DDP pirm. Algirdas Brazauskas, kurio partija priklauso prie stipriausių valstybėje (turi per 20.000 narių, neseniai įsijungė K. Prunskienė ir Algis Klimaitis) yra laikomas didžiausiu V. Landsbergio priešu. Dar prieš 20 metų, aukštas ir stambus 1932 m. gimęs politikas buvo ištikimas Maskvos tarnas. 1972 m. gegužės mėn., protestuodamas prieš religinę ir politinę priespaudą, susidegino Romas Kalanta. Jo auka iššaukė dideles jaunimo demonstracijas. Tuometinis statybos min. A. Brazauskas, esą viešai pasmerkė nacionalizmą, pasižadėdamas išlaikyti Sov. Sąjungos vienybę ir galybę.

Lūžis Lietuvoje

1988 m. Lietuvoje įvyko lūžis. Reformatorius komunistas A. Brazauskas perėmė k.p. sekr. pareigas iš Rimgaudo-Bronislovo Sungailos ir po dviejų dienų jis jau dalyvavo steigiamajame "Sąjūdžio" suvažiavime. Po vienerių metų, užantspauduodamas Sov. Sąjungos k.p. galą, pasitraukė iš Maskvos "motiniškos" globos. Lietuvių pėdomis nuėjo latviai ir estai. Padėtį gelbėti esą nutarė pats M. Gorbačiovas ir atvyko į Vilnių. Deja, jo kelionė buvo nesėkminga.

Atstatytoje nepriklausomoje Lietuvoje opozicijos pirm. sako, kad bloga ekonominė padėtis yra stipriai surišta su NVS ūkiniu gyvenimu. Vokietis toliau rašo, kad valstybė neperleidžia ūkininkams žemės, bet ją tik nuomoja 99 metams, mini investicijų reikalus įmonėse, kainų kėlimą ir t.t. Paliečiamas buv. sovietinės kariuomenės klausimas. Esą jos karininkai griežtai atsisakė keltis iš Lietuvos, nes Rusijoje nėra jiems ir kariams patalpų.

Politinės perspektyvos

Naujas ginčas graso Lietuvai su Maskva. Tai šiaurinių Rytprūsių-Karaliaučiaus sritis. A. Brazauskas atmeta bet kokius teritorinius reikalavimus į šią sritį, laikydamas tai nesąmone ir beprotybe.

Kitaip esą galvojama V. Landsbergio aplinkoje. Girdi, Maskva negali ilgiau šio karo grobio išlaikyti. "Jeigu mes negalime greitai prijungti šios žemės tai lenktynėse, atliks lenkai". Pasak A.G. šis lietuvių godumas eina ranka rankon su priešvokiškais tonais. Tai esą rodo Lietuvos pasiuntinio JAV Stasio Lozoraičio pareiškimas Vilniuje, reikalaujantis šiaurinių Rytprūsių prijungimo prie Lietuvos, kad nepasikartotų grąsinanti Berlyno-Maskvos ašis. Baltiečių informacijos raštinė Bonnoje pranešė, kad tai nėra oficiali vyriausybės linija, tačiau tokia pareikšta nuomonė, ir tai svaraus diplomato, turi būti reikšminga.

Vokietis šiuo metu nemato Berlyno-Maskvos ašies, bet pažymi aiškiai pastebimą lietuvių tendenciją, pervertinančią savo jėgas, kurios po I D. karo privedė prie visiškos valstybės izoliacijos. Dar ir šiandieną Lietuva turi nuolatinius nesusipratimus su Lenkija, su Rusijos komunistais, su Vokietija, 1924 m. prijungus Klaipėdos kraštą prie Lietuvos. (Juk Vokietija atsisakė nuo visų prieškarinių sienų!).

Opozicijos požiūris

Kitaip į šį klausimą žiūri šiandieninė opozicija Vilniuje, patardama nekartoti tų pačių klaidų, nesiekti nykštukinei valstybei galingos valstybės pozicijos. Be ištikimo partnerio ateities Lietuvos kelias būsiąs labai sunkus. Juk tikrovėje Lietuva neturi tradicinių ryšių su Skandinavijos kraštais (Estija iš dalies remiasi Suomija, Latvija žiūri į Švediją), ji negali laukti meilės pažadų iš Maskvos. Be to, reikėtų dar priskaityti nuolatinius lenkų reikalavimus į Vilniaus kraštą, nors jie politinėse dienų bylose neformuluojami. Geri santykiai su JAV, kuriose gyvena žymus lietuvių skaičius, pasiekusių kapitalo ir įtakos, negali kompensuoti trūkumą draugų Europoje.

Šiaurinių Rytprūsių prijungimo ateities balsai eisią tik iš melagingos šovinistinės praeities istorijos, kad pusė Rytprūsių ir Klaipėdos kraštas buvo lietuvių apgyvendintas – rašo vokietis.

"Mitas buvusios didžiosios Lietuvos imperijos gerai tarnavo sovietinės okupacijos metais – žadino tautinį atsparumą. Šiandieną reikalaujama tiesos tei teisingumo, Vilniui bendradarbiaujant su Europa ir Vokietija".

Kreivi žvilgsniai

"Lietuvos prezidentas V. Landsbergis už tiekiamą elektros energiją Karaliaučiaus sričiai pareikalavo lietuviškų kultūrinių draugijų rėmimo ir lietuvių kalbos pamokų mokyklose" – rašo vokietis.

"Ir Volgos vokiečiai, apsigyvenę Karaliaučiaus apygardoje, taip pat yra suinteresuoti jų kultūrinio gyvenimo rėmimu, tačiau Bonna negalvoja šias vokiečių pastangas remti". (Nieko panašaus! Ji numato mesti milijonines sumas, užuot juos apgyvendinus Vokietijoje – K.B.).

Rusijos vokiečių "Atgimimo" s-gos pirm. Heinrich Groth pasakė: "Rytprūsiai vilioja daugelį Rusijos vokiečių. Tai būtų dalis kompensacijos už įvykdytą jų genocidą. Tie pasiūlymai turi eiti iš Rusijos pusės. Vokietija tuo reikalu galėtų stipriai pajudinti Maskvą".

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – *"TŽ" leidėjai*

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.

Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616
(416) 333-3500

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

TAX TRO NIX Certified Service

FIGHT RECESSION!

Toronto - 2290 Bloor St. W. 769 - 4558 ★ **Mississauga -** 702 Burnhamthorpe Rd. 949 - 9988
Scarborough - 3630 Lawrence Ave. E. 438 -5656 ★ **INFORMATION NUMBER: 252 -4566**

KOVOKIME SU GOBŠIA MOKESČIŲ SISTEMA!
Ar žinote kad...

- Kanados mokesčių įstaiga (Revenue Canada) nesuinteresuota sumažinti jūsų mokesčius, jūs pats turite reikalauti visų mokesčių sumažinimų.
- Mūsų bendrovė (Taxtronix) yra pirmoji Kanadoje gavusi "Plain Paper Approval" 1984 metais.
- Vaiko priežiūros išlaidos ir atskaitymai iš sutuoktinio yra dažniausiai užmirštami, o iš tikrųjų jie labai galėtų sumažinti jūsų mokesčius.
- Dėka mūsų vienintelio tikrinimo ir diagnozavimo metodo, mūsų apskaičiavimų netikslumai sudaro tik vieną trečdalį Kanados mokesčių įstaigos apskaičiavimo netikslumų.
- Kurie naudojate "employment deductons" jau dabar galite prašyti GST grąžinimo.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigose mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalba apskaičiavimo rezultatus. Mes garantuojame, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi. Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome $20 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

DĖMESIO VERSLININKAI!

Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų "BUSINESS 1"programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą:

- **knygvedyboje,**
- **pajamų ir išlaidų lapuose,**
- **balanso lapų paruošime.**

DĖMESIO! MISSISSAUGA
Mes atidarėme naują pastovią įstaigą: 702 Burnhamthorpe (kampas Cawthra gatvės) Suite 2. Tel. 949-9988

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Atlyginimas už mūsų patarnavimą priklauso nuo jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumo ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Jo dėka ne tiktai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitybos kompanijų – "chartered accounting companies" – naudojasi mūsų patarnavimu), bet ir atlyginimas yra **labai žemas** (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas – $27, statistinių lapų užpildymo vidurkis – tarp $29 ir $39).

Be to mes teikiame automatinę
25%
nuolaidą jūsų sutuoktiniui(ei)
Atlyginiman taipgi įeina:

- Ištisų metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Patarimas pradedant ar parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimai

Įstaiga atidaryta nuo 10 v.r. iki 7.30 v.v.
10% nuolaida
šeštad: 10 v.r. - 4 v.p.p.
Išsikirpkite ir atsineškite šį kuponą

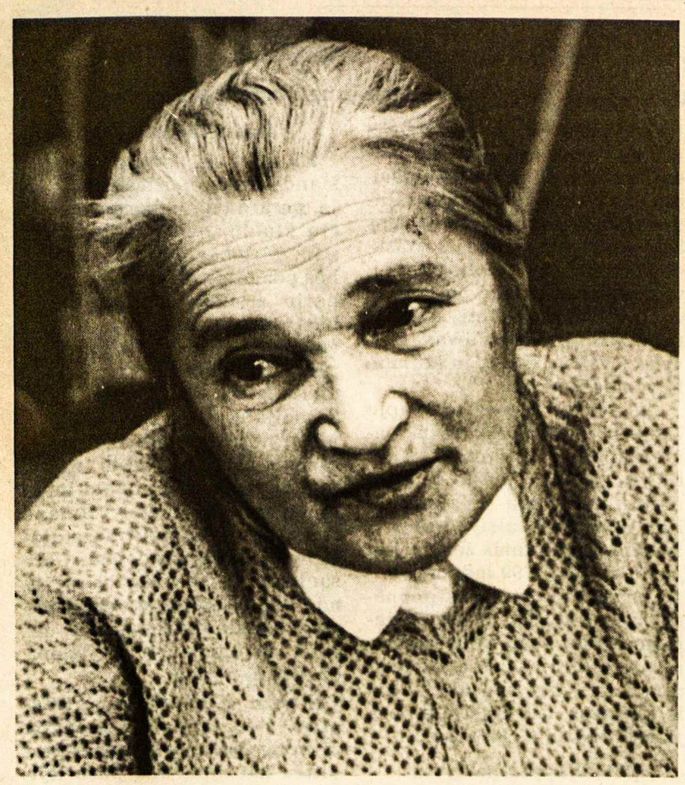

Dr. ALBINA PAJARSKAITĖ, "Caritas" organizacijos Lietuvoje generalinė sekretorė Nuotr. Vyt. Maželio

Praeitį apžvelgiant

Dov Levino straipsnis ir kai kurie netikslumai

Žurnalas "Soviet Jewish Affairs" 1991 m. vasaros laidoje išspausdino Dov Levin'o straipsnį "Baltijos kraštų sovietinimas ir žydai 1940-1941 metais". Apie Lietuvos žydus straipsnio autorius rašo:

"Iš 986 pramonės fabrikų, kuriuos Liaudies seimas nacionalizavo, 560 (arba 57%) buvo žydų nuosavybė. Taip pat iš 1.595 verslų, kurie 1940 metų rugsėjo pabaigoje buvo nacionalizuoti, 1.320 (arba 83%) priklausė žydams. Tai reiškia, kad kiekvienas verslas, darantis mažiausiai 150.000 litų apyvartą (tada tai buvo 15.000 dolerių) kartu su jų savininkų bankuose laikomais indėliais, buvo nusavintas. Be to, nuo žemės ūkio reformos smūgio žydai žemės savininkai nukentėjo daugiau negu kiti, nes valdžia tvirtino, kad žydai savo žemių nedirba ir todėl neturi teisės jas turėti. Daug smulkių krautuvininkų, kurie buvo apkrauti dideliais mokesčiais ir kuriems buvo apribotas naujų prekių tiekimas, turėjo savo krautuves uždaryti, ir jų kai kurie iš didelių miestų buvo ištremti į mažus miestelius. Taigi verslo ir pramonės susovietinimas turėjo žydams žymių pasekmių. (. . .)

Vos kelios savaitės po Raudonosios armijos įžygiavimo buvo pakeisti žydų laikraščių redaktoriai, daugelio periodinių leidinių leidimas buvo sustabdytas — buvo palikti tik 'Vilner Emes' Vilniuje ir 'Der Emes' Kaune. Hebraiškas bibliotekas perėmė miesto bibliotekos.

Dov Levin rašo, kad žydų mokyklose buvo įvesti sovietiški metodai, iš jų buvo pašalinta hebrajų kalba, žydai mokytojai turėjo lankyti sovietinius kursus arba buvo atleisti iš darbo. Geriau buvo aukštosiose mokyklose, kur žydams taikomas "numerus clausus" buvo atšauktas, ir žydų jaunimas galėjo nevaržomai stoti į universitetus.

Žydai ortodoksai buvo diskriminuojami, nes sekmadieniai buvo paskelbti nedarbo dienomis, o šeštadieniais reikėjo dirbti. Buvo uždarytos Talmudo mokyklos — ješivotai.

Politinis poveikis

Toliau D. Levin rašo: "Sovietų režimas, aišku, taip pat turėjo žydams tiesioginį politinį poveikį. Štai liaudies vyriausybėje buvo du žydai ministeriai — sveikatos apsaugos ir pramonės, ir komunistinės valdžios du žydai pramonės ir prekybos komisarų pavaduotojai, kurie ratifikavo prijungimą prie Sovietų Sąjungos. 1941 m. pradžioje Lietuvos komunistų partijoje iš 1.968 narių 355 (apie 15%) buvo žydai. (Solomonas Atamukas knygoje 'Žydai Lietuvoje' 79 psl. rašo, kad LKP sudėtyje 1941 m. sausio 1 d. buvo 412 žydų tautybės narių — 16.5%, J.B.).

Naujas režimas taip pat davė darbo palyginti dideliam žydų skaičiui administracijoje ir kitose specialybėse, ypač jų ekonominės politikos įgyvendinime. Be to, mes žinome 24-rias žydų karininkų su kuopos vado laipsniu pavardes, kurie buvo politiniais komisarais liaudies kariuomenėje ir 29-tame teritoriniame korpuse bei 10-ties žydų karininkų, kurie redagavo ir administravo kariuomenės žurnalą 'Karių tiesa'.

Iš kitos pusės, valdžia nesvyravo žiauriai elgtis su žydų grupėmis ar pavieniais asmenimis, kuriuos laikė nepatikimais, priešiškais arba pavojingais. Šie veiksmai buvo suderinami su Genriko Zimano vadovaujamu tautinių mažumų biuru. (Pastarasis knygoje 'Iliuzijos ir tikrovė' nepalankiai atsiliepia apie šio straipsnio autorių, J. B.). Jis galiausiai suvaidino lemiamą vaidmenį ginkluotame Lietuvos žydų pasipriešinime Antrojo pasaulinio karo metu. 1940 m. birželio 28 d. buvo išleistas įstatymas, kuriuo buvo likviduojamos visos, neišskiriant žydų, tautinės, kultūrinės ir ekonominės organizacijos. Tuo pačiu metu buvo daromas spaudimas tų organizacijų nariams prisijungti prie komunistų partijos arba bent prie jos įtakoje esančių organizacijų. Daug jų vadovų buvo suimta; kai kurie buvo išlaisvinti tik po kitais metais įvykusios vokiečių invazijos".

Sekančiuose straipsnio skyriuose Dov Levin rašo apie žydų padėtį tais pačiais metais Estijoje ir Latvijoje.

Kas kėlė riaušes?

Straipsnio įžangoje Dov Levin apie žydų pogromą Vilniuje: "Kai Vilnius 1939 m. buvo grąžintas Lietuvai, mieste įvyko kruvinos, prieš žydus nukreiptos riaušės, pareikalavusios apie 200 aukų. Panašiai padidėjo prieš žydus nukreiptų užpuolimų skaičius miesto gatvėse. Visoje eilėje miestų žydų namuose buvo išdaužyti langai ir kai kurie namai netgi padegti. Kadangi šie veiksmai keliose vietovėse įvyko tuo pačiu metu, reikia manyti, kad tuos puolimus organizavo ir vykdė su nacių Vokietija susijusios kraštutinių dešiniųjų grupės".

Tokios riaušės tikrai įvyko, tačiau kaltinantį pirštą reikėtų nukreipti tinkama kryptimi. Apie šiuos įvykius Regina Žepkaitė knygoje "Vilniaus istorijos atkarpa" 67-tame puslapyje rašo:

"Spalio 31 d. prie duonos parduotuvių įvairiose miesto vietose nuo ankstyvo ryto stovėjusiose ilgiausiose eilėse vyravo nerami nuotaika dėl 2-3 kartus pakilusių duonos kainų (iki 0,90 — 1 zloto), dėl duonos stokos. Minias audrino sklindančios kalbos, kad duonos parduotuvių savininkai, daugiausia žydų tautybės, turi paslėpę ne tik pakankamai maisto, bet ir kitų prekių. Buvo kurstoma susidoroti su žydais. Apie 9 val. 30 min. žmonės buvo tiek įsikarščiavę, kad pradėjo trukdyti pravažiuojantiems kariniams automobiliams. Apie 10 val. policija ir kareiviai bandė minias išsklaidyti. Buvo pavartotos guminės lazdos. Tuo pačiu metu prasidėjo žydų pogromas Šopeno, Arklių, Pylimo gatvėse. Buvo mušami žydų tautybės žmonės, daužomi jų butų langai, verčiamos durys, plėšiamos parduotuvės. Sunkiai sužeisti buvo 22, lengviau — 13 žydų.

Masiniai neramumai vyko Domininkonų, Aušros vartų, Didžiojoje gatvėse. Prie miesto savivaldybės susirinkusi minia reikalavo atpiginti duoną, suvienodinti zloto vertę su litu, buvo šaukiama "Tegyvuoja Lenkija", "Šalin lietuvius".

Panašiai apie šias riaušes rašo ir lenkų istorikas Piotr Lossowski knygoje "Lietuva ir lenkų byla 1939-1940 m.". Jis netgi pateikia trijų šių riaušių kurstytojų pavardes.

Straipsnio autorius taip pat teisingai rašo apie "numerus clausus" aukštosiose mokyklose. Lenkų valdymo metais Vilniaus Stepono Batoro universitete jis buvo taikomas ne tik žydams, bet ir lietuviams. (1938 m., pagal S. Atamuką, Kauno universitete buvo 16% žydų). Lenkijos karo mokyklose visoms tautinėms mažumoms buvo įvestas "numerus nullus". Lietuvoje buvo žydų karininkų. Iš jų žinomiausias yra Jokūbas Gensas.

Mažumos Vilniuje

Prieš tautines mažumas lenkų administracijos nukreipti veiksmai vertė jas jungtis. Vilniuje buvo sudaryta bendra lietuvių, žydų ir gudų mokytojų sąjunga. Tai galima rasti Ran Leizer knygoje "Jerusalem of Lithuania". Balsavimuose į Vilniaus miesto savivaldybę lietuviai balsuodavo už žydus, o bendrais žydų ir lietuvių balsais būdavo išrenkamas vienintelis lietuvis į miesto tarybą.

Minėtoje knygoje taip pat galima pasiskaityti apie lenkų tautininkų-demokratų (endekų) organizuotus pogromus prieš žydus. Šių dienų Lenkijoje partija yra pasivadinusi "krikščionių-demokratų susivienijimu" ir reiškiasi išsišokimais prieš žydus ir Lietuvą. **J.B.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

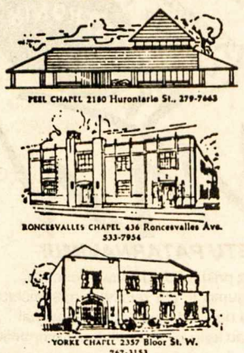

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall) * dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) *įvairūs cemento darbai (masonary) * kiemų sutvarkymas (landscaping) * prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

Iš griuvėsių visuomenei prisikeliant

Lietuvos "Caritas" vadovė dr. ALBINA PAJARSKAITĖ apie labdaros darbus tėvynėje

A. SUNGAILIENĖ

Lietuvos "Caritas" federacijos generalinės sekretorės dr. Albinos Pajarskaitės apsilankymas Toronte 1992 m. kovo 14-20 d.d. susilaukė nemažo susidomėjimo.

Ji, savo pranešime Prisikėlimo salėje, pasidžiaugusi Lietuvos laisvės atgavimu, neslėpė, kad kraštas gyvena sunkius bandymo laikus. Įvairių politinių frakcijų kivirčai skaldo, kiršina žmones ir stumia kraštą į chaosą.

Trys grupės

Visuomenėje esą galima atpažinti tris pagrindines grupes. Pirmoji — tai sovietinė "nomenklatūra", dar tebevaldanti du trečdalius viso krašto turto, žemės, pastatų, todėl ir privatizacijos procesas sunkiai vyksta. Jie lemia rinkimų rezultatus, ypač provincijoje, su žmonėmis tebesielgia kaip feodalai su savo pavaldiniais. Jų rankose tebėra spaudos priemonės, radijas, televizija.

Antroji grupė — verslininkai, įvairūs oportūnistai, mažai besidomį bendra žmonių gerove ar švietimu, agresyviai siekią pasipelnymo.

Trečioji grupė — idealistai, kurie okupacijos laikotarpyje išlaikė gyvą tikėjimą, sveiką lietuvišką dvasią. Jie tebėra krikščioniškosios valdžios dalies atrama. Jie bus tie, kurie padės pakilti tautai iš nužmoginimo pelkių.

"Caritas" organizacija, dirbdama su idealistais, yra įsijungusi į žmogaus ir visuomenės atkūrimą krikščioniškosios moralės dvasioje.

Veiklos sritys

Krašte jaučiamas didelis dvasingumo alkis, ypač jaunimo tarpe. Be aiškios pasaulėžiūros, pasimetę, neišmokę sąžiningo darbo bei atsakomybės, jie šliejasi prie greitą laimę ir naudą peršančių sektų. Nors mokyklose leista dėstyti religiją, trūksta kunigų, tinkamai paruoštų mokytojų, auklėtojų.

Ypatingą reikšmę A. Pajarskaitė skiria prie parapijų besiformuojančioms bendruomenėms, kuriose pamažu atsiranda vieningumo dvasia, priklausomumo šiluma, rūpestis ir pagalba artimui. Parapijinių bendruomenių veikla turi būti plečiama steigiant mokyklas, lopšelius, senelių namus, jaunimo būstines, šeimos krizės centrus, kur būtų suteikiama pagalba jos reikalingiems.

Valstybinės struktūros yra per didelės ir nejudrios. Jos toli gražu neatlieka savo uždavinio ir turėtų būti išardytos.

Senelių ir benamių vaikų globa labai apleista. Kadangi už psichinį ligonį nereikia mokėti, tai su suklastotu pažymėjimu sveiki uždaromi su ligoniais. Parapijiniai senelių ir našlaičių namai apsaugotų juos nuo tokio žiauraus likimo. Didieji našlaitynai neatlieka savo paskirties, nes vaikų neauklėja. Daugelis jų patenka į kalėjimus, iš kurių išėję vėl užsiima nusikaltimais. Krašte nėra vaikų globos sistemos, o užsilikę sovietiniai įstatymai buvo greičiau pritaikyti tautai naikinti, o ne ugdyti.

Jauniems tėvams (gal pagrįstai, gal ir ne, niekas į tai nesigilina) būdavo labai greitai atimamos tėvų teisės, ir vaikai paimami į internatą. Kol nors vienas iš tėvų yra gyvas, vaiko niekas negali įsūnyti, nors norinčių atsiranda nemažai. Apie 80% vaikų, patalpintų našlaitynuose, tebeturi kur nors gyvą tėvą ar motiną. Tokių įstatymų globojamas, vaikas neturi galimybės išeiti į gyvenimą geru žmogumi. Vienas svarbiųjų "Caritas" uždavinių yra atstatyti šeimą, jos reikšmę visuomenėje ir įdiegti tėvams jų pareigų šventumą.

Labai trūksta socialinės teisės ir globos įstatymų, nėra paruoštų žmonių, kurie galėtų pradėti šią sritį organizuoti. Vienas pagrindinių A. Pajarskaitės atvažiavimo tikslų į Š. A. buvo socialinės globos specialistų angažavimas padirbėti Lietuvoje.

Ligoninės ir vaistai

Kraštas turi nemažai ligoninių, bet trūksta vaistų, aparatūros. "Caritas" gauna vaistų iš užsienio ir išlaiko septynias vaistines, kurių kiekviena aptarnauja iki 200 žmonių per dieną. Vaistų išdavimo valandos yra ribotos, nes trūksta ne tik specialistų ir sąžiningų tarnautojų, bet ir lėšų jų atlyginimams.

Dažnai "Caritas" gauna dovanai jau praimtas, vartotų vaistų dėžutes. Už jas žmonės pyksta, skundžiasi. Įvairios nepagrįstos kritikos akivaizdoje "Caritas" išlaiko ramią, vienodą, tačiau griežtą liniją, nesiteisina ir neina į ginčus.

Iš kitos pusės, net ir griežtai kontroliuojant vaistų ar daiktų paskirstymą, pasitaiko piktnaudžiavimo ir vagysčių. Ši yda yra plačiai paplitusi visuose visuomenės sluoksniuose, o jai sudrausminti nėra priemonių. Trūksta įstatymų ir taisyklių, o jei tokie yra, dažnai prieštarauja vieni kitiems.

Tokioje būklėje "Caritas" užsimojo steigti savo ligoninę ir diagnostines klinikas, kuriose galėtų pakelti bendrą visų ligonių gydymo ir slaugymo lygį. Krikščioniškosios etikos dažnai trūksta ne tik sanitarams, bet ir gydytojams.

Invalidų priežiūra yra apgailėtina — jais nesirūpina nei valdžia, nei visuomenė. Skaudžioje būklėje yra mirtini ligoniai, kurie neturi savo namų ar artimųjų. Jų ligoninės nelaiko. "Caritas" pasiryžo steigti trisdešimties lovų slaugos namus, kuriuose šie nelaimingieji galėtų užbaigti savo gyvenimą žmoniškoje priežiūroje.

Pagalba iš užsienio

Į klausimus, ar galima iš užsienio padėti, A. Pajarskaitė nurodė, kad aprangą, žaislus, knygas ir kitus buitinius reikmenis geriau siųsti į atskiras "Caritas" vietoves, kurių adresai nurodyti jos paliktoje brošiūroje. Tai palengvintų darbą centrui, kuriame dažnai trūksta savanoriškos darbo jėgos ar transporto priemonių. Vaistus tačiau reikėtų siųsti centrui, nes jų paskirstymas turi būti rūpestingai prižiūrimas.

Atskiros šalpos grupės, susitarusios su "Caritas" centru, galėtų nupirkti savo vardu kokį nors labai reikalingą diagnostinį aparatą arba įvairių mokyklinių priemonių, aparatūros, kuria pasinaudotų šimtai vaikų. Tik viską reikia perduoti sistemingai, su priežiūra, kad nepatektų į spekuliantų ir išnaudotojų rankas.

"Caritas" tikisi iš išeivijos lietuvių pagalbos aukomis, geranoriškais patarimais ir profesiniais patarnavimais, tačiau visa pagalba savo metodais ir pobūdžiu turi būti pritaikyta taip, kad geriausiai atsakytų į žmonių poreikius ir būtų įmanoma įgyvendinti.

(Adresas: "Caritas", Vilniaus gt. 29, 3000 Kaunas, Lithuania).

Dalis "Caritas" vaistinės Kaune darbuotojų su vedėju dr. ROMU MAČIULAIČIU

Paminklas Vilniuje prie televizijos bokšto žuvusiai LORETAI ASANAVIČIŪTEI su užrašu "LORETA, ATLEISK MUMS" rusų, švedų, anglų ir lietuvių kalbomis. Jų autorius HENRY NILSON, Švedija. Jis prašo atleidimo nusikaltėliams Nuotr. Alf. Laučkos

Išlydėtas mokslininkas Greimas

Po gedulinių pamaldų Paryžiuje ir atsisveikinimo kalbų a.a. Algirdo-Juliaus Greimo palaikai buvo sudeginti krematoriume, ir urna su pelenais iškeliavo gimtojon žemėn – Lietuvon

DARIUS ALEKNA, Paryžius

Vasario 27 d. pavakary Paryžiaus Lariboisiere ligoninėje, baigdamas 74-sius savo gyvenimo metus, mirė garsus prancūzų lingvistas ir lietuvių mitologijos tyrinėtojas bei literatūros ir viešojo gyvenimo kritikas Algirdas-Julius Greimas. Prancūzijos spauda netruko apie tai pranešti "Liberation" ir "Le Monde" dienraščių nekrologais. Juose prisimenami velionies nuopelnai semiotikos ir struktūrinės semantikos mokslams, jo veikla lietuvių emigracijoje, lietuvių mitologijos tyrinėjimai. Iki pat paskutiniųjų dienų velionis buvo įtakinga prancūzų viešojo gyvenimo dalis.

Gedulinės pamaldos

1992 m. kovo 9, antradienį, 10.30, į Paryžiaus "Notre Dame du Perpetuel Secours" baziliką gedulinių pamaldų susirinko velionies giminės ir artimieji, mokiniai, bendradarbiai. Gedulines Mišias aukojo artimas velionies mokinys kun. Jean Delorme ir Lietuvių bendruomenės Prancūzijoje kapelionas prel. J. Petrošius. Šią paskutiniojo atsisveikinimo su velioniu valandą melstasi ir kartu ieškota žodžių nusakyti garsaus mokslininko ir profesoriaus, nenuilstančio lietuvių išeivijos darbštuolio gyvenimo kelią.

Naujojo Testamento egzegezes profesorius kun. J. Delorme Evangelijos skaitiniu parinkęs paties velionies A. J. Greimo vienoje savo knygų aiškintą Evangelijos ištrauką mėgino savo pamoksle prof. A. J. Greimo reikšmių ir prasmių tyrinėjimus parodyti buvus tam tikra teologija. Savo tyrinėjimais velionis per daugybę įvairių kalbos, literatūros, mitologijos ir papročių pavidalų siekęs prieiti prie vienos prasmės, taigi ir esmės. Lygiai taip ir žmogų esą galima pažinti tik per gausybę jo poreiškių. Ir tik nuo šių prasmės ir žmogaus pavidalų, nuo netobulumo ir baigtinumo esą galima eiti prie tobulos begalybės arba Dievo. Šio ėjimo kelią ir tyrinėjęs A. J. Greimas.

Prel. J. Petrošius sakė, kad būdamas mokslininku bei tyrinėtoju, A. J. Greimas pirmiausia buvo žmogus, kuris kaip ir visi, kartais klysta, kartais karščiuojasi. Prancūzijos lietuvių bendruomenėje A. J. Greimas buvęs išmintingas narys, imdavęsis veiklos labiausiai reikalingu metu. Būdamas daugeliu požiūrių prancūzas, velionis tačiau visuomet likęs ištikimas savo tėvynei Lietuvai, kuri ir nulėmusi jo gyvenimo kryptį. A. J. Greimas supratęs šį savo gyvenimo nulemtumą ir savo darbais, kaip mokėdamas, jį įkūnijęs. Tardamas "mes", prel. J. Petrošius atsisveikino su velioniu Prancūzijos lietuvių bendruomenės vardu.

Ambasadoriaus žodis

Atsisveikindamas su velioniu, kalbėjo ir Lietuvos Respublikos ambasadorius Prancūzijoje Osvaldas Balakauskas. A. J. Greimas buvęs didelis mokslininkas – Paryžiaus semiotikų mokyklos steigėjas ir svarbi visuomenės figūra. Jis ir pats savyje jungęs lietuvių bei prancūzų kultūras, ir visą gyvenimą siekęs suartinti Lietuvą su Prancūzija. A. J. Greimo vardas esąs rašytinas greta Oskaro Milašiaus ir Jurgio Baltrušaičio vardų. A. J. Greimo mirtis – didelis skausmas ir didelė netektis.

Atsisveikinimo kalbą pasakė ir Condė sur Huisne meras. Šiame jo mieste šalia Paryžiaus velionis praleido paskutiniuosius savo gyvenimo metus. Trumpai papasakojęs velionies biografiją, jisai iškėlė A. J. Greimo daugialypės asmenybės svarbą: lietuvis ir prancūzas, filosofas, lingvistas, ir politinis žurnalistas. Visa tai kilę iš A. J. Greimo absurdo jausenos, atsiradusios skausmingose istorijos audrose netekus tėvynės.

Pamaldos Paryžiaus "Notre Dame du Perpetuel Secours" baigėsi. Gedulo kaspinu perrištos Prancūzijos tautinės vėliavos buvo nuleistos. Velionies palaikai buvo sudeginti ir urna su jais iškeliavo į Lietuvą.

● **Būki tylus, ir žmonės manys, kad esi filosofas (Lotynų posakis).**

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

"Pasilikau tik dangų mėlyną"

ALĖ RŪTA

Leonardo Andriekaus poezijos rinktinė, išleista Vilniuje

Poezijos rinktinė — ar tai viso gyvenimo kūryba? Galbūt. Kiekvienu atveju tai reiškia pastangų pilnatį, poeto kūrybinį veidą, subrandintą vaisių.

Pažįstu autorių 40 metų ir prisimenu jo poetinės kūrybos pradžią. Toronte, Kanadoje, tarp 1950-60 metų jis vadovavo "Aidų" premijos įteikimo programai. Buvo rūpestingas "Aidų" atstovas, sumanus programos dalyvių subūrėjas. Viskas ten pavyko puikiausiai.

Bet pats tada poezijos dar nerašė; nebent nematėme niekur išspausdintos. Netrukus po to jau pasirodydavo vienas kitas eilėraštis periodikoje, o 1955 m. sulaukėm ir pirmo rinkinio — "Atviros marios". Dar už penkmečio pasirodė knyga "Saulė kryžiuose", už kurią poetas Leonardas Andriekus gavo Lietuvių rašytojų draugijos premiją. Taip ir gimė jau rimtas poetas (jis tada buvo 46 m. amžiaus). Ir sekė viena po kitos jo naujos knygos . . .

Į savo kūrybos rinktinę, leidžiamą Lietuvoje, atrinko eilėraščius L. Andriekus, sutelkė geriausius iš rinkinių: "Atviros marios" (1955), "Saulė kryžiuose" (1960), "Naktigonė" (1963), "Po Dievo antspaudais" (1969), "Už vasaros vartų" (1976), "Atmink mane, Rūpintojėli" (1985), "Balsai iš anapus" (1988) ir iš dar nespausdinto rinkinio "Ko liūdi, mano siela".

Nesu žmogaus prašytas
Nei Visagalio išrinktas
Ugningais žodžiais išsakyti
Jo gėrį, meilę, išmintį.

Sakau tiktai, ką jaučia
Graudulyje širdis.
Ką giesmėmis apreiškė paukščiai
Ir žvaigždėmis naktis. (14 psl.)

Šiais posmeliais knygos pradžioj tarytum išsisako, kad jis natūralus, gamtinis poetas, kuklus prieš Visagalį ir prieš žmogų.

Tačiau, pasekus visą jo kūrybą, matosi, kad ji subrandinta ne tiek gamtos poveikio, kiek poeto apsiskaitymo, gerai pažinusio meno pasaulį, atsirinkusio iš jo kas vertingiausia ir gražiausia. Ir jo gėrėjimasis gamta yra pusiau intelektualinis, prieš žvaigždėtą dangų, ar prieš jūros stichiją apmąstant žmogaus būtį ir pasaulio Kūrėjo paslaptis. L. Andriekus nėra, atrodo, pradėjęs eiliuoti gimnazistiškai, jausmo įkvėptais posmais, o iš karto — brandžiais, klasikiniais eilėraščiais.

Jaunystėje turėjęs palikti gimtinę Lietuvą (1937), mokęsis ir brendęs svetimose šalyse, poetas jautrioje savo sieloje tačiau nešiojosi gimtinės vaizdą ir jos atminimą, išgyveno kartais net skaudžią nostalgiją.

Ir savy turėti,
Prie širdies prispaudus
Tas naktis žvaigždėtas
Tą neramų skliautą . . . (18 psl.)

Jaunas prancūzkonas mylėjo gamtą ir metų metais skverbėsi į knyginį, intelektualinį gyvenimą. Iš to ir gimė jo eilės, išsirutuliojo, lyg pumpurai pavasarį.

Pradžioj L. Andriekaus tematika buvo daugiau religinė. Kunigas-vienuolis tartum savo maldas paversdavo į poetinį žodį. Jo santykis su pasauliu (intelektualiai) platėjo ir gilėjo, temų gausybė ėmė gal net jį kankinti; eilėraštyje "Poezijai" pasiguodžia:

Nuo raidžių kraujas laša —
Kraujas mano širdies (21 psl.)

Didžiumą gyvenimo praleidęs svetur, poetas taikliai išsako benamio dalią:

Aš savo džiaugsmą gi paskolinau
Ir neprašysiu jo grąžinti. —
Pasilikau tik dangų mėlyną
Ir širdį sugraudintą. (26 psl.)

Iš to ir rinktinės vardas, kurios pradžioj autorius parašė neilgą, taiklią ir nuoširdžią biografiją — išklydusio pasaulin žemaičio, pavadindamas ją — "Sugrįžtu į savo tautą". O rinktinę dedikuoja "broliams pranciškonams".

Biografijos pradžioj taip jis pasisako:

"Kai tariamas žodis Poezija, mano akyse iškyla Lietuva — Lietuva su savo skaudžia istorija, graudžia buitim, ilgesingu peizažu, dainom ir dar pilnai neatvertais kūrybos lobiais". (7 psl.)

Tikrai, rinktinės poetiniame žodyje sutelpa jis pats — žemaitis lietuvis ir jo klajonių kentėjimai ir visa Lietuva — su piemenėlių vargu ir nusižeminimu, su motinų Pieta bei kančių vainikais, su praeities balsais (iš anapus) . . . Ir su kūdikiška viltimi . . . Viešpatyje.

Tie žmonės pakelia nuo tako slieką,
Draskyti paukščių lizdelius,
Krūmokšnių laužyti šakas,
Vytelėm ugnį plakt
Jie piemenėliams draudžia.–
Už kokias nuodėmes tą metą,
Viešpatie,
Juos nuplakei taip skaudžiai?
(233 psl.).

Rinktinės turinyje šie skyriai: Mane išverkė jūra, Nemuno žeme, žeme raudų, Su Kristumi į kryžių kalną, Apsikabinę dykumą, Maldoje palinko smilga, Balsai iš anapus.

Eilėraščių forma įvairi, nors jų dauguma – ketureiliai. Net ir baltosios eilės neišsidraikiusios, turi vidinę disciplіną, taisyklingą poetinį bangavimą, nors ne visur paisoma rimų. Poetinės priemonės taiklios, išmąstytos. Dažni įvaizdžiai – jūra, kriauklės, bangos, paukščiai, žvaigždė . . , Audros, žemė, kryžius, Kristus, motina, gintaras, Baltija, akmenys verkia, ilgesys, žiema . . .

Ar juntama kitų poetų įtaka? Kartais atskamba forminės užuominos . . .

Žiogeliai kraustysis iš proto . . .
(41 psl.). Radauskas?
Mano tėvas gan tolokai nuo Apuolės mirė,
Bet ir mirdamas tą ąžuolą minėjo . . . (103 psl.). Brazdžionis?
Praėjai pro mane, pasipuošus žiedais,
Ankstyviausia šalna nubarstytu taku.
Praėjai pro mane ir aptemo veidai,
Ir užkrito nakties uždanga ant akių . . . (183 psl.). Putinas?

Bet me jau pažįstame Leonardą Andriekų – savitą poetą, užsitarnavusį originalaus autoriaus vardą.

Kai stovi naktį prieš žvaigždėtą dangų arba prieš neramiai banguojančių jūrą, žėrinčią prieš saulėlydį neapsakomomis varsomis, – ką gali pasakyti? Aptarti? Įvertinti? Gal tiktai kiekvienas atskirai gali išreikšti savo pergyvenimą ir jausmą. Taip ir su poezijos knyga. Perverti, paskaitai, permąstai šiuos poeto sielos bangavimus, ir kiekveno pasilieka skirtingas supratimas bei pergyvenimas.

L. Andriekaus poezijos rinktinėje yra kuo pasigėrėti. O šios jo eilutės iš eilėraščio "Mano jaunystė" primins daugelio skaitytojų išgyvenimus:

Ten toli, prie Švento Jono
koplytėlės,
Sėdi mano apsiverkusi jaunystė;
Laiko rankoje pirmosios meilės
gėlę,
Negalėjusią lig šiol nuvysti.

Laiko meiliai prie širdies
prispaudusi
Ir nenori šiaurės vėjui atiduot.
Dar jaučiu kiekvieną jos atodūsį –
Jau labai labai vėlus ruoduo...
(186 psl.).

Leonardas Andriekus, PASILIKAU TIK DANGŲ MĖLYNĄ. Poezijos rinktinė. "Vaga", Vilnius, 1991 m. Dailininkas – Arvydas Každailis. Tiražas – 9,000. Kaina – 4 rb. 10 kp.

Atsiųsta paminėti

V. Meška, FUNKCINIŲ CENTRINĖS NERVŲ SISTEMOS SUTRIKIMŲ DIAGNOSTIKA IR SANATORINIS-KURORTINIS GYDYMAS, Vilnius, 1991 m. 104 psl.

TECHNIKOS ŽODIS, 1992 nr. 1. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių bei architektų sąjungos PLIAS-ALLAS leidinys. Išeina kas trys mėnesiai. Prenumerata – $10 JAV metams. Redaktorius – Viktoras Jautokas, 5859 S. Wipple St., Chicago, Ill. 60629.

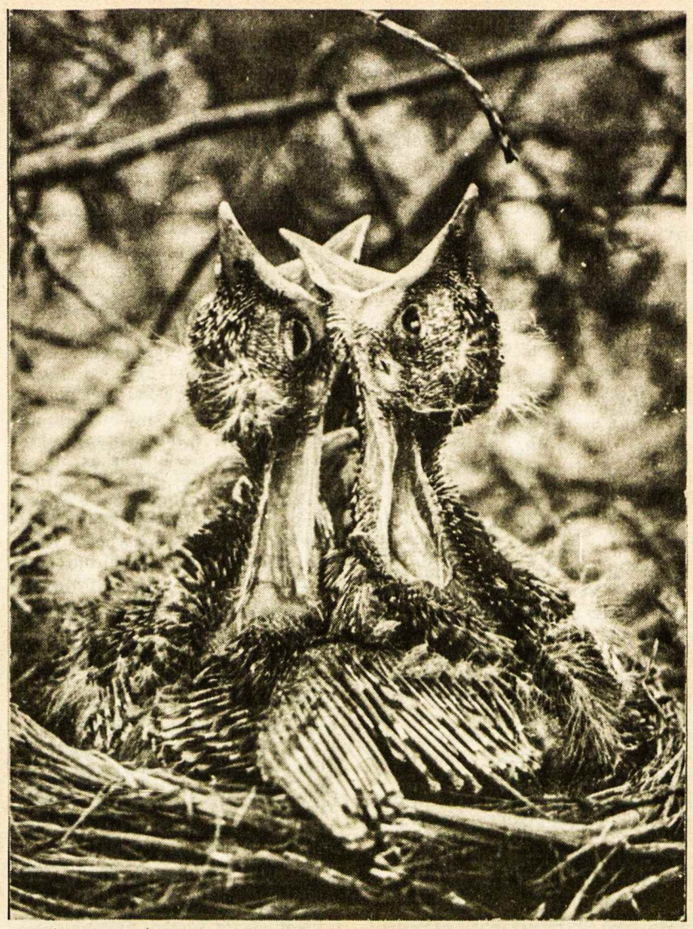

PAVASARIO DUETAS — Nuotr. Romualdo Kisieliaus

Tarptautinis teatro festivalis Vilniuje

VL. RAMOJUS

Kaip skelbia išeivijos lietuvių ir Lietuvos spauda, 1993 m. gegužės 9-23 d.d. Vilniuje įvyks Pirmasis tarptautinis teatro festivalis. Jį rengia LIFE organizacija, išsivysčiusi iš uždaros akcinės bendrovės "Verslo raktas". LIFE vardas sudarytas iš pirmųjų žodžių "Lietuva" ir "Festivalis" raidžių. Neseniai Čikagoje viešėjo LIFE direktorė Rūta Vanagaitė-Wyman, kur jai ir Tarptautinio Čikagos festivalio atstovui-konsultantui Bernardui Sahlins buvo surengta eilė priėmimų. Vasario 15 d. priėmimas įvyko pas Lietuvių kultūros muziejaus savininką St. Balzeką, gyvenantį vidurmiesty esančio "Hancock" dangoraižio 87 aukšte. Vasario 19 d. priėmimą Čikagos miesto kultūros centre suruošė miesto kultūrinių reikalų vedėja Lois Wiesberg. Buvo ir daugiau privačių priėmimų.

Sudarytas ir lietuvių komitetas, kuris Tarptautiniam festivaliui organizuos finansinę ir kitokią pagalbą. Šiame komitete aktyviai dalyvauja ir čia rašančio gero pažįstamo advokato Algio Kėželio šeima. Su Kėželiu mus riša ir šis — šiais metais sukaktuvinis — prisiminimas: 1952 m., taigi prieš 40 metų, būrys lietuvių baigėm Loyolos universiteto globojamą žurnalistikos seminarą. Baigimo iškilmėse visų diplomus gavusių vardu kalbą pasakė kaip tik iš Biržų krašto kilęs Alg. Kėželis. Gaila, kad jis netapo žurnalistu, bet pasirinko teisininko-advokato profesiją. Dabar jis yra vienas advokatų firmos dalininkas, pastaruoju metu su žmona Ale labai aktyviai įsijungę į lietuvišką veiklą, jon įtraukę ir savo vaikus — taip pat teisininkus. Tad, ypač Alei Kėželienei paprašius, aš, nors dar Vašingtone gyvendamas, bet jau pasiruošęs sugrįžti į antrąją savo "tėvynę" Čikagą, bandau čia patalkinti, medžiagą semdamasis iš Lietuvoje išleisto informacinio leidinio LIFE.

LIFE direktorių tarybą Lietuvoje sudaro: Eimuntas Nekrošius — garbės prezidentas, Europos teatro sąjungos premijos laureatas; Bernard Sahlins — Tarptautinio Čikagos festivalio atstovas; Darius Kuolys — kultūros ir švietimo ministeris; Kazimieras Motieka — AT pirmininko pavaduotojas; Juozas Budraitis — Teatro sąjungos pirmininkas; Algis Dobravolskas — ministerio pirm. pavaduotojas; Voldemaras Katkus — užsienio reikalų ministerio pavaduotojas; Arūnas Grumadas — Vilniaus miesto tarybos pirmininkas; Arūnas Štaras — Vilniaus miesto meras; Kornelijus Platelis — kultūros ir švietimo ministerio pavaduotojas, ir Juozas Jucys — vyriausybės patarėjas.

LIFE direktorė Rūta Wyman apie šį pirmąjį tarptautinį teatro festivalį taip pasakoja: "Festivalį pradėjom planuoti, kai palaidojom sausio aukas. Bet jau tada galvojom — reikia įrodyti sau ir pasauliui, kad Lietuva — ne tik didvyriškai žūstančiųjų šalis, ne tik vargšė giminaitė, tiesianti ranką į pasaulio turtinguosius. Kad nepriaugtų mūsų tautai kankinės vainikas, reikia įrodyti — jau dabar — kad ji gali būti kultūros ir kūrybos džiaugsmo nešėja . . ."

Toliau direktorė nurodo, kad į Vilnių atvažiuoja Ingmaro Bergmano naujausias spektaklis "Peras Giuntas". Festivalio atidarymo spektaklį apsiima surengti garsi Britanijos trupė — Welfare State International. Taip pat į festivalį Vilniuje bus atvežtas visą pasaulį apkeliavęs Italijos-Kvebeko spektaklis "Terra Promessa". Pasak direktorės, "šiuo metu renkamės spektaklius JAV, Danijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje. Pakviesime ir iš Rusijos — sudeginę tiltus politikoje, statysime lieptus kultūroje . . ."

Europos teatro sąjungos premijos laureatas Eimuntas Nekrošius apie būsimąjį festivalį taip atsiliepia: "Mūsų menininkai kūrė ir pačiais nykiausiais laikais. Paradoksas — kultūra ir menas iki šiol geriausia Lietuvos prekė. Teatras mirė! — piktdžiugiškai prieš dešimtmetį teigė tie, kurie jo nemyli. Tačiau teatras gyvas. Taip, kaip gyva Lietuvos muzika, dailė, šokis . . . Todėl Lietuvai reikia tarptautinio teatro festivalio".

JAV laikinasis patikėtinis Lietuvoje D. N. Johnsonas šitaip pasisako: "Tikiuosi, kad JAV teatrai dalyvaus LIFE festivalyje . . . Esu buvęs daugelyje teatro festivalių kitose Europos šalyse . . . Daugelyje festivalių dalyvavo ir JAV teatro trupės. JAV gal tik 15-18 miestų yra teatrų su pastoviomis trupėmis bei repertuaru. Šios trupės yra labai aukšto lygio. Jos labai suinteresuotos gastrolėmis užsienyje, jų vadovai bei aktoriai siekia tarptautinio pripažinimo. Aš turiu viltį, kad šios trupės susidomės įvyksiančiu festivaliu ir atvyks į Lietuvą."

Tuo tarpu Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje P. de Suremain būsimo tarptautinio festivalio proga apie Lietuvos teatrą taip atsiliepia: "Kiek galiu spręsti, jūsų teatras — viena iš labiausiai paženginsių kultūros sričių. Žinau Eimuntą Nekrošių, buvau Kaune, mačiau J. Jurašo 'Smėlio klavyrus', dalyvavau H. Pinterio 'Kalnų kalbos' premjeroje. Ypač didelį įspūdį padarė 'Smėlio klavyrai'. Lankiausi Jaunimo teatre — ir visa, ką mačiau, yra labai profesionalu. Teatre labiausiai reikia suprasti kalbą, bet kai jis tobulas, gali būti suprastas visur . . ."

Pirmasis tarptautinis teatro festivalis Lietuvoje įvyks daugiau negu už metų ir apie jį nemažai dar bus rašoma. Dabartinius tikslus LIFE direktorė taip nusako: "Festivalio tikslas — surinkti lėšas ne iš vargano Lietuvos ar Vilniaus biudžeto, o iš privačių firmų, akcinių bendrovių, įmonių. Paramą yra pažadėję nemažai užsienio fondų ir organizacijų, privačių firmų . . . Vienas iš LIFE tikslų — suvesti į partnerystę, pritinkančią civilizuotai valstybei, kokia siekia tapti Lietuva, meną ir biznį . . ."

R. Vanagaitė-Wyman, lankydamasi Čikagoje kartu su Bernardu Sahlins, dalyvavo Vasario 16 proga surengtoje lietuvių dailės parodoje Jaunimo centre esančioje Čiurlionio galerijoje ir A. Kėželienės lydimi aplankė "Draugo" redakciją.

O. B. AUDRONĖ

Tėvynės laukuos

Pavasaris kvepia tėvynės laukuos,
Pavasaris dygsta arimuos –
Pavasario vėjai galvelę šukuos,
Jaunatviškai srovei nurimus.

Pavasari mielas, tu vienas tiktai
Dainuoji nerimstančią dainą –
Sužydo pakrantės, sužydo šlaitai –
Pavasaris siausdamas eina.

Išbėga sesutė linininiais plaukais,
Pasiausti pavasario vėju.
Sesule, rūtele, ar tu dar laikais,
Be dirvos, be tėvo – sėjėjo?

Išėjo brolužis – ne vienas – keli –
Sutikdamas tekantį rytą!
Sesule, broluži, lai tavo kely
Užauga tėvynė pakitus.

Ir mano, ir tavo žemelė sava
Pavasarį jauną sutinka –
Kaip Viešpaties Žodis
Nauja Lietuva –
Nors tiek rūpestėlių aplinkui.

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Kovo 15 d. Klivlando Muzikos mokykloje koncertavo smuikininkas **RAIMUNDAS KATILIUS** iš Lietuvos ir pianistas **ANTANAS SMETONA.** Po koncerto susitiko su draugais. Iš kairės: pianistė **LAIMA ŠARKAITĖ,** pianistas **ARTŪRAS BANDZA,** solistė **ALDONA STEMPUŽIENĖ,** smuikininkas **RAIMUNDAS KATILIUS, DALIA KUČĖNIENĖ,** pianistė **BIRUTĖ SMETONIENĖ,** pianistas **VYTAUTAS PUŠKORIUS,** pianistas **ANTANAS SMETONA** ir pianistė **ROMA BANDZIENĖ** — Nuotr. Vl. Bacevičiaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Eugenijaus Kriaučeliūno 1991 m. jaunimo premiją paskirs Čikagoje sudaryta vertintojų komisija, kurion įsijungė: Pasaulio lietuvių jaunimo pirm. Paulius Mickus, JAV lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Sigutė Šnipaitė, JAV LB švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, Kriaučeliūnų šeimos atstovės Irena Kriaučeliūnienė ir Vida Jonušienė.

Klivlando muzikos institutas šiemetiniams savo studentų spektakliams sausio mėnesį buvo pasirinkęs italų klasiko Domenico Cimarosos (1749-1801) operą "Il matrimonio segreto" ("Slaptos vedybos"). Dviejuose šios operos spektakliuose Elisettos vaidmenį atliko institute magistro laipsnio siekianti Virginija Bruožytė-Muliolienė, sopranas. Į JAV ji yra atvykusi iš Australijos, dainavimą ir muziką studijavusi Melburno universitete, ten gavusi muzikos bakalauro laipsnį ir pedagogikos diplomą. Išeivijos lietuviams V. Bruožytė yra žinoma iš jaunimo "Svajonių aidų" grupės koncertų Australijoje, JAV, Kanadoje ir Pietų Amerikoje.

Los Angeles lietuvių dramos sambūris, 1990 m. rudenį paskelbęs saviveikliniams išeivijos teatrams tinkamų veikalų konkursą, gavo 20 kūrinių. Deja, nė vienas pilnai neatitiko statytų reikalavimų. Tad vertintojų komisija numatytą $3.000 premiją padalijo į tris dalis. Sumažintomis premijomis buvo įvertinti trys Lietuvos atstovų kūriniai — Edvardo Uldukio "Klajojanti pėda", Vinco Pranckūno "Karšta vasara" ir Izabelės Lukošienės "Karalius vagis". Rež. Algimantas Žemaitaitis, pakeitęs laikinai pasitraukusį režisierių ir meno vadovą Petrą Maželį, jau ruošia scenai I. Lukošienės keturių veiksmų pjesę "Karalius vagis". Premjeriniai spektakliai numatyti balandžio 24 ir 25 d.d. Vaidmenis atliks sambūrio aktoriai Juozas Pupius, Sigutė Mikutaitytė-Lownds, Daina Žemaitytė, Veronika Ragauskienė, Viltis Jatulienė, Fredas Prišmantas, Ema Dovydaitienė, Amandas Ragauskas, Ramunė Vitkienė ir Antanas Kiškis.

Tradicinę išeivijos dailininkų darbų parodą "Dailė '92" vasario 14-23 d.d. Algimantas Kezys surengė Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Šion metinėn apžvalginio pobūdžio parodon su septyniasdešimčia tapybos, grafikos, keramikos ir tekstilės darbų įsijungė dailininkai — Pranas Baltuonis, Eglė Brėdikienė, Elena Galiūnienė, Donatas Galiūnas, Alvydas Juodris, Jonė Karuža, Vida Krištolaitytė, Eleonora Marčiulionienė, Aleksandras Marčiulionis, Alvydas Pakarklis, Jadvyga Paukštienė, Audrius Plioplys, Dalia Rastenienė, Eugenija Baužinskaitė-Rastonienė, Andrius Stankus, Rasa Sutkutė, Virginija Šiaučiūnaitė, Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė, Antanas Ulevičius, Kostas Ulevičius, Gabija Žymantaitė, Rimgailė Jonynaitė-Zotovienė. Dalyviai sudarė dvi grupes — vietinių Amerikos lietuvių ir naujų ateivių iš Lietuvos. Jos dalyvius pasveikino Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vacys Kleiza, parodos vaizdą atskleidė dailėtyrininkas Danas Lapkus.

Vilniaus universiteto filologijos studenčių choras "Virgo" su vadove Rasa Gelgotiene antrą kartą aplankė Čikagos lietuvius. Pirmą kartą "Virgo" choras Čikagon atvyko 1990 m. vasarą iš tarptautinio festivalio Montanoje. Vilnietės studentės buvo pakviestos ir VII-tojon JAV bei Kanados lietuvių dainų šventėn, bet ji buvo atidėta 1991 m. ir įjungta Lietuvių muzikos šventėn Čikagoje gegužės 15-28 d.d. Tad 1990 m. vasarą "Virgo" choro koncertas buvo paskubomis surengtas Jaunimo centre. Antrajam susitikimui su "Virgo" dainininkėms š. m. vasario 23, sekmadienį, taip pat Jaunimo centre buvo geriau pasiruošta. Tą dieną Vilniaus universiteto studentės giedojo ir Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje Marquette Parke. Koncertas jaunimo centre buvo pradėtas dabartinių Lietuvos kompozitorių sukurtomis dainomis, papildytas tarptautinių klasikų ir amerikiečių kompozitorių vokaliniais kūriniais. Koncertą užbaigė įspūdinga S. Vydūno daina "Mes Lietuvos vaikai". Antruoju "Virgo" choro atvykimu į JAV pasirūpino lietuvių firmos "Vilbara", "Inoveca", "Lietuva", "Tema".

Fotomenininko Romo Juškelio nuotraukų parodą surengė Kauno fotogalerija Rotušės aikštėje. Jis yra pasižymėjęs formos naujumo siekiančiomis nuotraukų serijomis "Žmonės ir manekenai", "Formos", "Atsarginiai" ir "Diskoteka". R. Juškelis vis labiau remiasi simboliu, pirminiu vaizdo perdavimu, kontūrų neapibrėžtumu ir spalvų niuansais. Nuotraukų serijoje "Formos" jis tolsta nuo fotografinio vaizdo ir artėja prie tapybos.

Salomėjos Nėries palaikai iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio Kaune jau perlaidoti Petrašiūnų kapinėse kovo 9-12 d.d. Perlaidojimo komisijai vadovavo Lietuvos rašytojų sąjungos Kauno skyriaus pirm. Petras Palilionis. Palaikų paieškos, nuo postamento nukėlus paminklą, buvo pradėtos kovo 9 d. rytą klaidingoje vietoje. Betonu užlietas rūsys tik vakarą buvo rastas už trijų metrų nuo paminklo. Paieškas teko nutraukti iki kovo 10 d. ryto. Audrius Bačiulis "Atgimimo" 10 nr. pasakoja: "Tada rūsio betonas buvo suskaldytas, metalinės sijos perpjautos. Vienuoliktą valandą atidarytas cinkuotas karstas su poetės palaikais. Gerai išsilaikė kaukolė ir vešlūs plaukai. Komisija, ištyrusi palaikus, nustatė, kad S. Nėries rankose būta popieriaus lapelio — gal švento paveikslėlio, gal eilėraščio. Į plaukus rasta įsivėlęs kažkas panašaus į rožančių, tačiau vienareikšmiškai to teigti nedrįstama. Kaukolė, matyt, dar Maskvoje buvo trepanuota, vietoj smegenų — užpildas . . ."

Poetės palaikų atkasime dalyvavo jos sūnus Saulius Bučas ir tolimesnieji giminės. Palaikai, suvynioti balton drobėn ir perkelti į uosinį karstą, buvo atvežti Vytauto Didžiojo šventovėn. Juos atlydėjo giminės ir perlaidojimo komisijos nariai, o ten rinkosi velionies palaikus norėję aplankyti kauniečiai. Kovo 11 d. gedulines Mišias atnašavo Vytauto Didžiojo šventovės rektorius kun. Ričardas Mikutavičius, dalyvavęs ir perlaidojime Petrašiūnų kapinėse kovo 12 d. Spaudoje minimi turbūt velionės eilėraščius prie kapo duobės deklamavę aktoriai Laimonas Noreika ir Rūta Staliliūnaitė. Prie duobės taipgi kalbėjo perlaidojiman įsijungę Kauno miesto visuomenės ir kultūros veikėjai. Prie kapo bus pastatytas iš Vytauto Didžiojo muziejaus sodelio perkeltas paminklas.

Rygos operos ir baleto teatras aplankė vilniečius sausio pradžioje, jiems atvežęs keturių operų ir penkių baletų spektaklius, atliktus Lietuvos operos ir baleto teatre. Tuo metu šio Lietuvos teatro orkestras ir baleto grupė viešėjo Vokietijoje ir Olandijoje, savo sceną palikusi latviams. Paskutinį kartą Rygos operos ir baleto teatras Vilniun buvo atvykęs 1979 m. Senąjį Rygos teatrą išgarsino jame 1837-39 m. dirigentu dirbęs ir operas statęs vokiečių kompozitorius Richardas Wagneris. Tautinė latvių opera savo veiklos septyniasdešimtmetį yra atšventusi 1989 m. Latviams dabar problemą sudaro jau senokai pradėtas ir vis dar neužbaigtas Rygos teatro pastato atnaujinimas. Vilniuje jie turėjo normalias darbo sąlygas savo spektakliams. Rygos teatro direktorius Juris Savickis spaudos konferencijoj Vilniuj pabrėžė, kad šios gastrolės yra laisvos Latvijos sveikinimas laisvai Lietuvai.

Gastrolinį latvių repertuarą sudarė baletai — S. Prokopjevo "Pelenė", G. Verdžio ir R. Paulo "Dama su kamelijomis" (operos "Traviata" motyvais), A. Adamo "Korsaras", J. Strausso "Prie žydrojo Dunojaus" ir vaikams skirtas A. Žilinskio "Nykštukas". Operoms atstovavo G. Puccinio "Turandot", R. Leoncavallio "Pajacai", V. Bellinio "Norma", G. Verdžio "Rigoletto". Lietuviams įdomiausia buvo Lietuvoje lig šiol nepastatyta paskutinė G. Puccinio opera "Turandot", kurios jis pats nespėjo užbaigti. Pabaiga yra parašyta F. Alfano 1926 m. Latvių gastrolės buvo baigtos dideliu operos solistų, choro ir orkestro koncertu. Rygos operos ir baleto teatro nariai dabar dirba pagal vieneriems metams pasirašytas sutartis, pasibaigsiančias rugpjūčio mėnesį. Iškiliausieji operos ir baleto solistai dabar taip pat pagal sutartis dirba JAV, Vokietijoje, Austrijoje, Švedijoje ir Anglijoje.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.50%
180-364 d. term. ind.	5.50%
1 metų term. indėlius	5.75%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.75%
1 metų GIC-mėn.palūk.	6.25%
1 metų GIC-met. palūk....	7.25%
2 metų GIC-met. palūk....	7.75%
3 metų GIC-met. palūk....	8.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	6.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	7.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	8.00%
Taupomąją sąskaitą	5.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk..	5.00%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki...3.50%	

IMA UŽ:

Asmenines paskolas	
nuo	10.75%
Sutarties paskolas	
nuo	10.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	8.50%
2 metų	9.00%
3 metų	9.50%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	8.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 52 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

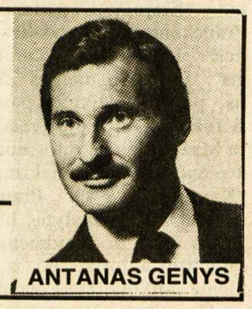
ANTANAS GENYS

RE/MAX Professionals Inc.
An Independent Member Broker
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė

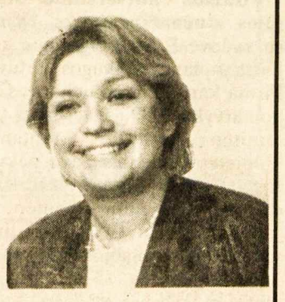

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Greitas ir tikslus patarnavimas
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
namų telefonas 766-5857
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

T.V.
SPORTAS
Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Moterys ir žirgai . . .

(Prisimenant neužmirštamus momentus IV-jų PLS žaidynių metu.)

Apie juos "Lietuvos ryte" 1991 m. rugpjūčio 6 d. laidoje Lilija Valatkienė rašė:

"Žaidynių jojimo (išjodinėjimo) varžybose antrąją vietą pelnė 37 metų jojikė Sibylle Veigel-Holmann iš Vokietijos. Jai dėmesio Lietuvoje netrūko dar ir todėl, kad ji Lietuvos kariuomenės generolo Povilo Plechavičiaus giminaitė. Jos senelis – generolo brolis Aleksandras Plechavičius, pulkininkas, įžymus kavaleristas, iki 1933 metų vadovavęs Lietuvos kariuomenės ulonų Birutės kavalerijos pulkui Alytuje. Jojikės mama trenerė Alina Veigel-Plechavičiūtė sako, kad 'Plechavičių giminėje visi nuo mažumės su arkliais augo, todėl ir mano vaikai taip arklius myli. Dabar madinga 'Mercedes' turėti, o anksčiau kiekvienam didikui geras žirgas garbę pelnydavo'.

Sibyllę mama ant žirgo pasodino 5 metukų, o septynerių maža mergaitė jau jodinėjo. Dabar ji pati dviejų vaikų motina ir sako, kad graži giminės tradicija nenutruks.

Beje, moterys iš Vokietijos stebisi, kad Lietuvoje nėra vyrų išjodinėtojų. 'Taip, – patvirtina Respublikos išjodinėjimo trenerė Judra Kašarina, – vyrai paprasčiausiai mano, kad tai – nevyriška. Na, ir tegul. Šioje žirginio sporto šakoje kaip niekur reikia kruopštumo ir atidumo. Būtent šiomis savybėmis moterys ir lenkia vyrus'.

Lietuvoje lenkia. Europoje, pasirodo, vyrai ir kruopštesni, ir atidesni. Galima spręsti jau vien iš to, kad ten daugybė tituluotų išjodinėtojų.

Abi moterys į Lietuvą atvažiavo automobiliu su priekaba. Vairavo pakaitom. Gardine ant sienos ypač privargo. Kai paklausiau, kokiu automobiliu atvažiavo ponia Alina, atsakė, kad dyzeliniu. 'Mat mums, jojikėms, reikia stiprių automobilių, be to, pas jus būna problemų dėl kitokio kuro. Priekaboje Lietuvos rinktinės nariams jos atvežė žirginio sporto inventoriaus, kamanų, odinių batų ir t.t. Kai spaudos centre buvo išplatinta informacija apie tai, kad Sibylle varžyboms skirtus pinigus (1320 rb.) paaukojo žirginio sporto plėtrai Lietuvoje, jos mama net pyktelėjo. 'Nereikėjo skelbti tokių dalykų. Mums tai smulkmė, kelios dešimtys markių. Argi tai auka? Be to, kurgi tuos pinigus čia reikėjo dėti, juk pas jus už rublius nieko nenusipirksi. Norėjom kaip geriau . . ."

Vilniaus radijo žiniomis, šimtalangių šaškių turnyre Prancūzijoje žaidė lietuvis E. Budzinskas. Jis surinko 25 taškus iš galimų 38 ir laimėjo septintą vietą, tuo pačiu išsikovodamas teisę dalyvauti šimtalangių šaškių pasaulio pirmenybėse. (Kada ir kur jos vyks šiuo metu dar nežinoma. Red.)

Slidinėjimo pirmenybės

ŠALFASS-gos metinės alpinistinės slidinėjimo varžybos, slalom ir didžiojo slalom nusileidimuose, dalyvaujant arti 70 visų amžiaus klasių slidininkams, įvyko 1992 m. kovo 8 d. Loretto, Ont. Varžybas vykdė Toronto LSK "Jungtis". Deja, duomenų apie vykusias varžybas iki šiol iš rengėjų negauta.

Parama didėja

Lietuvos olimpiečiais susidomėjo "Coca Cola". Apie tai "Lietuvos ryte" rašė Algis Matulevičius:

"Net visam tuzinui turtingiausių ir įtakingiausių pasaulio firmų TOK (Tarptautinis olimpinis komitetas) suteikė olimpinio judėjimo oficialių rėmėjų statusą. Tarp jų ir garsioji 'Coca Cola'. Jos viceprezidentas ir Šiaurės Europos diviziono (Norvegija, Švedija, Suomija, Islandija, Estija, Latvija ir Lietuva) prezidentas norvegas Tore Kr. Bu bei to paties diviziono menedžeris Vladislavas A. Paulius (gimęs Vilniuje, o dabar JAV pilietybę turintis mūsų tautietis) viešėjo Lietuvoje.

LTOK (Lietuvos tautinio olimpinio komiteto) būstinėje Vilniuje surengtoje konferencijoje T. Bu informavo žurnalistus, kad pirmasis pokalbis su olimpinio komiteto vadovais buvo atviras, draugiškas, dalykinis ir skatino abipusiai naudingam bendradarbiavimui. Svečias buvo maloniai nustebintas, kad tokioje mažoje valstybėje yra tiek daug gerų sportininkų, kurie vien Seulo žaidynėse laimėjo net 10 aukso medalių, o dabar, atgavę nepriklausomybę, kupini ryžto dar labiau garsinti savo tėvynę. Tai paranku ir 'Coca Cola' reklamai.

Pirmasis konkretus 'Coca Cola' indėlis Lietuvos olimpiečių pasiruošimui Albertvillio ir Barcelonos žaidynėms remti buvo firmos čekis 10 tūkst. JAV dolerių. Be to, 'Coca Cola' pažadėjo (ir ištesėjo. Red.) finansuoti (kelionės, maitinimo ir nakvynės išlaidas) Kalgario olimpinės čempionės slidininkės Vidos Vencienės ikiolimpines treniruotes užsienyje ir dalyvavimą kitose šalyse rengiamose varžybose. Firma taip pat talkins kitų sporto šakų Lietuvos olimpinių rinktinių kandidatų išvykoms į Skandinavijos šalis (Šiaurės diviziono interesų zona), iki Barcelonos žaidynių nemokamai tenkins mūsų olimpiečių ir LTOK poreikius firmos gaminiams. Be plačiai žinomų 'Coca Cola' gaivinančių gėrimų, Lietuvos olimpiečiai taip pat gaus šios firmos specialiai sportininkams skirtą 'Aquarius', kuris padeda atstatyti išsekusias jėgas.

Atsakydamas į 'Lietuvos ryto' korespondento klausimą T. Bu pasakė, kad olimpinį judėjimą 'Coca Cola' remia nuo 1928 m. Firmos išlaidos šiai labdarai kasmet didėja ir dabar per vieną (ketverių metų) olimpinį ciklą siekia 50-60 milijonų JAV dolerių.

LTOK jau išsiuntė raštus ir laukia atsakymų iš kitų vienuolikos tarptautinio olimpinio judėjimo oficialių rėmėjų – 'Ems', 'Brother', 'Kodak', 'Panasonic', 'Philips', '3 M', 'Ricoh', 'Time', 'Bausch & Lomb' ir 'Mars' firmų. LTOK generalinis sekretorius Janis Grinbergas 'Lietuvos rytą' informavo, kad pagal TOK palaimintą tą pačią TOP (olimpinio judėjimo rėmimo) programą, kuria Lietuvoje rūpinasi dukart olimpinis čempionas, LTOK viceprezidentas Gintautas Umaras, tarptautinė marketingo akcinė bendrovė ISL, jau perdavė LTOK 10 tūkst. JAV dolerių. ISL atlieka tarpininko vaidmenį tarp daugelio mažesnių firmų ir 160 nacionalinių olimpinių komitetų. Ir Lietuvai pažadėta surasti daugiau rėmėjų.

Daug lemiа ir betarpiški kontaktai. LTOK jau pasirašė sutartį su 'Adidas'. Ši firma savo gaminiais nemokamai aprengė (sportine apranga) ir apavė į Albertvillį ir tą patį padarys į Barceloną vykstančiai Lietuvos olimpinei delegacijai (sportininkus, trenerius, oficialius asmenis, aptarnaujantį personalą), suteiks finansinę paramą ir premijuos žaidynėse prizines vietas užėmusius mūsų olimpiečius. Komandai už pirmą vietą skiriama 50 tūkst. JAV dolerių, už antrą – 20 tūkst., už trečią – 10 tūkst., o individualių rungčių prizininkams už aukso medalį – 10 tūkst., už sidabro – 5 tūkst. ir už bronzos – 3 tūkst. JAV dolerių."

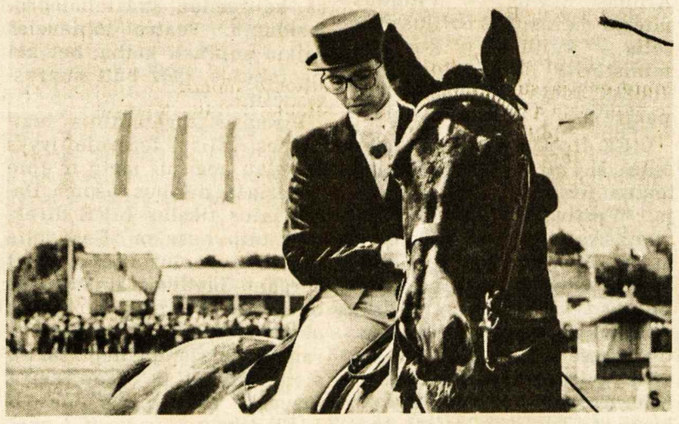
SIBYLLE VEIGEL-HOLMANN ant lietuviško žirgo varžybų metu
Nuotr. Gedimino Talučio

Skautų veikla

• "Romuvos" narių metinis susirinkimas įvyks balandžio 9, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Kviečiami visi dalyvauti.

• Balandžio 21, antradienį, 7 v. v., Skautų būkle "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų vadovų-vių posėdis. Svarbu visiems dalyvauti.

• Skautininkas Pranas Enskaitis iškeliavo amžinybėn balandžio 3 d. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Laidojimo apeigas atliko s. kun. A. Žilinskas. Pranas, 1948 m. atvykęs į Kanadą, apsigyveno Rodney, Ont. Jis tuometinio skautų komiteto pirm. j.s. Vlado Šarūno buvo paskirtas informacijos vadovu. Jo iniciatyva buvo išleistas pirmasis Kanadoje rotatorium spausdintas skautų laikraštėlis. Ilsėkis ramybėje, mielas skautininke. **M.**

Paieškojimai

Arthur B. Finney ieško **Paul ir Rūtos Laurinaičių,** su kuriais kartu gyveno Grace gatvėje Toronte 1948-49 m. Skambinti tel. (705) 526-0065 (collect). Adresas: 282 Eighth St., Midland, Ontario L4R 4B5.

Per Lietuvos Raudonąjį kryžių ieško:

Genovaitė Mantvydienė-Žąsinaitė sesers Aleksandos Čekelienės, gyvenusios 80 Westmount Ave. Toronte. Iš Lietuvos išvykusi 1948 m. Turėjo dvi dukteris.

Ieško pagalbos

Arūnas Žibūda norėtų atvykti į Kanadą padirbėti neribotam laikui. Norintys pagelbėti prašomi rašyti šiuo adresu: A. Žibūda, Vytauto 6-2, Druskininkai 4690, Lithuania.

• **Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.**

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Gėlių parduotuvė "Victoria",
416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošiame gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuvėms ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994.

BALTIC STORES & CO.
(Z. JURAS & V. JURAS)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592 FAX 081-318-7643
Siūlome pasinaudoti mūsų įvairiapusišku ekonominiu bendradarbiavimu su Lietuva.
Iš Anglijos siunčiame: dabar geriausius pasaulyje gaminamus vaistus, angliškas ir kitų kraštų medžiagas, avalynę, drabužius, elektronines prekes, rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.
Specialus 1992 siuntinys nr. 1
Vyriška arba moteriška striukė, išeiginiai marškiniai arba palaidinė, sportinis moteriškas arba vyriškas kostiumas, moteriškas arba vyriškas nertinis, vyriški arba moteriški sportiniai arba normalūs batai.
Siuntinio kaina (oro paštu) ..... **$510(kan.)**
Nr. 2
Be konkurencijos – maisto siuntinys tik už **$133.00**
10 dėžučių įvairios konservuotos mėsos, 2 sv ryžių, 4 sv makaronų, 100 gr tirpstančios kavos, 4 sv cukraus, 2 dėž. šprotų, 2 sv dešros, 2 sv sūrio, 2 sv pupelių kavos, 1 butelis valgomos alyvos, 1 dėž. saldaus pieno, 1 butelis alkoholinio gėrimo.
PERVEDAME PALIKIMUS į Lietuvą arba kitus kraštus pageidaujama valiuta, atliekame visas finansines ir banko operacijas aukščiausiu klientui kursu, priimame trumpalaikes arba neriboto laiko investacijas, sudarome testamentus bei administruojame nuosavybes, tarpininkaujame įvairių dokumentų sudaryme. Už investacijas mokame 9% metinių palūkanų (bruto).
Patariame ir tarpininkaujame perkant Vakarų bendrovių akcijas, Investment Trust akcijas, Unit Trusts
TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU!

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius	
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	
5.75% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.75% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už OHOSP (variable rate)	
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.	
3.50% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	10.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	8.25%
2 metų	8.75%
3 metų	9.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	8.00%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 94 milijonus dolerių

MasterCard *Kredito kortelė*

*Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau **$2,000.** Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki **$30,000.** Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross).*

KASOS VALANDOS:
- **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 533-0923** arba (page) **237-2121,** Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Tel. (416) 231-3000 24 val.
FAX (416) 231-6993
AUŠRA DALINDIENĖ
*Jei norite pirkti ar parduoti namą, kreipkitės į mane ir sužinosite apie naują **Royal Lepage** programą **HOMEMATCH**. Ši programa greitai suveda pirkėjus su pardavėjais. Neieškokite niekur kitur – skambinkite man.*

EUROTRAX
PARCEL SERVICE
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON
- Garantuojamos žemiausios kainos ($3.50 už kg) siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas nuo 2-3 savaičių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont.
Tel. (416) 503-1601
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v.
Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.

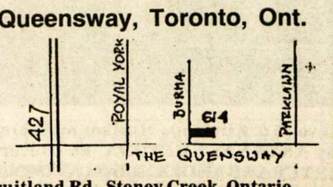

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bar yra pradėjusi šios bylos apeliaciją. Ontario provincijos St. Catharines mieste gyvenęs Stephen Reistetter teismo išvengė dėl kelių pagrindinių liudininkų mirties. Jam kaltinimai buvo sustabdyti 1991 m. kovo mėnesį.

Keturių šimtų žydų nužudymu Gudijoje buvo kaltinamas Renfrew miestelyje prie Otavos gyvenantis pensininkas Michael Pawlowski, kuriam teko būti policininku prie Minsko 1942 m. Jo byla buvo sustabdyta š. m. kovo pradžioje, nesuradus liudininkų, sutinkančių iš Gudijos atvykti teisman Kanadoje. Teisėjas James Chadwick du kartus atsisakė priimti vaizdajuostėn Gudijoje įrašytus liudininkų kaltinimus, o jam pritarė ir Kanados aukščiausiasis teismas. Esą vaizdajuostės panaudojimas tokiame teisme pažeistų Kanados konstitucijos užtikrintas M. Pawlowskio teises.

Teisėjas J. Chadwick taipgi pabrėžė, kad taip paruošta byla iš viso neturėjo būti pradėta. Beveik sensacija tapo jo nutarimas, kad Kanados vyriausybė turi padengti visas M. Pawlowskio gynybos išlaidas, jam kainavusias $151.000. Mat didžioji jų dalis buvusi skirta kovai su nelegaliu bandymu gyvą liudininkų žodį teisme pakeisti vaizdajuostės įrašais. Kanados teisingumo ministerė Kim Campbell dabar peržiūri teisiniu požiūriu legaliai nutrauktą bylą.

Olandų kilmės botanikas Jacob Luitjens, gyvenantis Vankuveryje, neteko Kanados pilietybės, kurią teismas atėmė 1991 m. pabaigoje. Tai yra vienintelis karo nusikaltėlių bylas paruošiančios grupės laimėjimas. Jį buvo nesunku pasiekti, nes J. Luitjens jau 1948 m. Olandijos teisme už akių buvo pripažintas vokiečių kolaborantu ir nuteistas kalėti. Teismas Vankuveryje pilietybę atmetė dėl šio fakto nuslėpimo atvažiuojant Kanadon ir priimant jos pilietybę. J. Luitjens dabar gali būti grąžintas Olandijon, kur jo laukia kalėjimas. Po tiek metų Kanadoje bausmę greit turėtų sustabdyti Olandijos vyriausybei įteiktas malonės prašymas. Šiuo metu J. Luitjens ruošiasi pradėti apeliaciją Kanados pilietybei atgauti.

Dienraštis "The Toronto Star" kovo 25 d. vieną savo vedamąjį skyrė nesėkmingiems karo nusikaltėlių teismams Kanadoje. Trigubas retų teismų pralaimėjimas nestebina šio dienraščio. Teisinė Kanados sistema nėra paruošta tokio pobūdžio nusikaltimams, įvykusiems taip toli nuo jos prieš tiek metų. Esą būtų buvę geriau tokių nusikaltėlių neteisti Kanadoje. Būtų pakakę tik iš jų atimti pilietybę ir, vadovaujantis JAV teisingumo departamento OSI institucijos pavyzdžiu, ištremti iš Kanados.

Žymusis žurnalistas Peter Worthington kitokias mintis dėsto balandžio 2 d. dienraštyje "The Toronto Sun". Jis primena skaitytojams, kad JAV teisingumo departamento OSI institucijos pastangų dėka Izraeliui buvo atiduotas ukrainiečių kilmės klivlandietis John Demjanjuk, apkaltintas žydų žudymu Treblinkos stovykloje II D. karo metais. Izraelio teismas J. Demjaniuką pripažino Ivanu Žiauriuoju ir paskyrė mirties bausmę 1988 m.

Mirties bausmės vykdymas buvo atidėtas dėl apeliacijos, bet ji atidėliojama jau treji metai ir vis dar nepradedama. Mat sovietų teismuose buvusieji Treblinkos stovyklos sargybiniai liudijo, kad Ivanu Žiauriuoju buvo laikomas kitas ukrainietis Marčenka. Pasak P. Worthingtono, tai turėjo būti žinoma ir OSI institucijai, ir Izraelio teismui, Demjaniuką sumaišiusiam su Marčenka. Esą dabar yra pakankamai medžiagos apeliaciniame teisme įrodyti padarytą klaidą. Tačiau jos turbūt nenorima prisipažinti. Apeliacija atidėliojama ir laukiama J. Demjaniuko mirties kalėjime be kartuvių kilpos. **V. Kst.**

Užgavėnių karnavalo jaunimo popietėje vasario 29 d. Toronto Lietuvių namuose "Atžalyno" ansamblio paviljonas, laimėjęs I-ją vietą su savo atstovėmis. Iš kairės: JANĖ KRIKŠČIŪNIENĖ, DANUTĖ BONNER, M. GUNDA, VANDA GRENKE, MARYTĖ HURST, JANĖ VITKŪNIENĖ Nuotr. B. Tarvydo

TORONTO ONT

Vasario 16 gimnazijai remti aukų vajus įvyks balandžio 12, sekmadienį, Prisikėlimo ir Išganytojo parapijose ir gegužės 3 d. Anapilyje. Lietuvos atstatymui skiriant vis didesnes lėšas, Vasario 16 gimnazijos rėmimas labai sumažėjo. Tačiau prisimintina, kad tos vienintelės išeivijoje gimnazijos reikšmė nepasikeitė. Vasario 16 gimnazija ugdo ir auklėja jaunimą lietuviškoje dvasioje, paruošia jungtis į bendruomeninę veiklą. Jau matome nemažai pavyzdžių, patvirtinančių šį teigimą. Mūsų pareiga remti ir toliau Vasario 16 gimnaziją, nežiūrint kiek ir kam šiuo metu dar skiriame aukų. Kad gimnazija išsilaikytų, mūsų finansinė parama yra būtina.

Aušra Karkienė
Aušra Baršauskienė
KLB švietimo k-jos narės
Vasario 16 gimnazijai remti

Lietuvių katalikų religinės šalpos skelbimu, ši organizacija vasaros darbams Niujorko būstinėje priims lietuvius studentus. Pareigos: ieškoti naujų šaltinių Lietuvos šalpai JAV komercinių bendrovių tarpe, padėti vesti humanitarinių siuntų Lietuvai inventorių, kataloguoti nuotraukas bei tvarkyti spaudos iškarpas archyvams, dirbti su kompiuterinėmis priemonėmis. Kandidatai turi būti bent 18 m. Už 10 savaičių darbo bus mokama $1750. Prašymus (reziumė) siųsti iki balandžio 30 d. šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, c/o Rūta Virkutytė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA. **Inf.**

Kauno Medicinos akademijos docentas Tarvilas Norkus, viešėdamas Kanadoje, dalyvavo 33-me Pasaulio chirurgų kongrese, kur padarė pranešimą apie sunkių galvos traumų gydymą. Jis taipogi buvo pakviestas stažuotis plastinėje chirurgijoje. Jam teko tobulintis Toronto General, Western ir Etobicoke General ligoninėse. Po trijų mėnesių buvojimo Kanadoje, kviečiamas chirurgo Jono Domanskio, rengiasi išvykti į Los Angeles. Pastarasis, pats apsimokėdamas visas išlaidas Albertvillyje buvo lietuvių olimpinės grupės gydytoju. Abiejų lietuvių chirurgų pažintis yra sena, nes dr. J. Domanskis keletą kartų lankėsi Lietuvoje ir Vilniaus bei Kauno klinikose atliko operacijas. Dr. T. Norkus yra dėkingas P. J. Reginoms, J. Survilienei, R. Matulevičienei, D. V. Turinskams, p. Railienei, kurie rūpinosi gydytojo viešnage Kanadoje. **P.R.**

ACCC (Association of Canadian Community Colleges) gavo sutikimą šią vasarą organizuoti 6 savaičių seminarus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Ieškoma 18 kvalifikuotų instruktorių-žinovų. Lietuvai reikia po 2 instruktorius šiems seminarams: verslo pagrindai, švietimo administracija ir anglų kalba. Seminarai numatyti gegužės 14 iki birželio 30 d. Kelionės ir pragyvenimo išlaidos bus apmokėtos. Pareiškimus su trumpu gyvenimo aprašymu (C.V.) paduoti iki balandžio 20 d. adresu: ACCC, 110 Eglinton Ave. W., 2 nd Floor, Toronto, Ont. M4R 1A3. Fax (416)-489-5080. Attn. B. Estrella.

Straipsniai "Grįžtu į Lietuvą namo" ir "Kodėl mirė ąžuolas?", išspausdinti "TŽ" 1992 m. 9 ir 11 nr., yra parašyti Alės Rūtos. Tai nebuvo pažymėta per "TŽ" darbuotojų neapsižiūrėjimą. Atsiprašome autorę.

Toronto arkivyskupijos rinkliava "ShareLife" kasmet organizuojama visose katalikų parapijose. Surinktos lėšos skiriamos įvairiems labdaros projektams misijų kraštuose ir kitur. "ShareLife" rinkliavos, arkivyskupo A. Ambrozic potvarkiu, daromos ir lietuvių parapijose, kad jos tuo būdu prisidėtų prie visuotinių Kat. Bendrijos uždavinių.

"Friends of Multiculturalism" konferencija su pusryčiais įvyko balandžio 4 d. Toronte (miesto centre, Holiday Inn patalpose). Dalyvavo per 400 įvairių etninių bendruomenių ir laikraščių atstovai. Konferencijos organizatorius Sheldon Taylor atidarymo žodyje pažymėjo, kad yra puolama pozityvi valdžios daugiakultūrių reikalų politika.

Garbės svečiu ir pagrindiniu kalbėtoju buvo federacinės valdžios daugiakultūrių reikalų ir pilietybės ministeris *Gerry Weiner.*

Jis savo kalbos pradžioje pasidžiaugė gausiu dalyvavimu ir išreiškė dėkingumą už mažumų teikiamą pagalbą vyriausybei, tvarkant daugiakultūrius reikalus. Ministeris pabrėžė, kad labai svarbu yra sukaupti jėgas prieš tuos balsus, kurie priešingi daugiakultūrėms apraiškoms ir ragina grįžti prie "tradicinių vertybių". Tuose balsuose neretai slypi paslėptas rasizmas. Reikia iš pačių etninių bendruomenių kūrybingų minčių kaip geriausiai stiprinti įvairią Kanados visuomenę į pajėgų valstybinį junginį.

Otavoje įsteigtas naujas daugiakultūriams reikalams departamentas, kuriame darbuojasi kvalifikuoti ir etninės visuomenės asmenys. Vyriausybės nusistatymas, kad visų piliečių pareigos ir teisės yra vienodos, nežiūrint kaip pilietybė įsigyta – gimimu ar pasirinkimu. **A.**

Ontario Student Assistance Program (OSAP) teikia stipendijas ar paskolas gimnazijas baigusiems moksleiviams ir norintiems studijuoti. Šias paslaugas gali gauti Kanados piliečiai ar nuolatiniai gyventojai (landed immigrants). Reikia kaip galima greičiau pasiųsti prašymus. Jų blankai gaunami gimnazijų, universitetų ir kitų mokslo institucijų raštinėse. Prašymai turi būti įteikti universitetų bei kitų mokslo institucijų finansų pagalbos raštinėms (The financial aid office). **Inf.**

Tarptautinė organizacija TFP (Tradition, Family, Property), veikianti ir Toronte, išleisdino 1992 m. žiemos biuletenį "TFP Newsletter". Jame tarp kitų informacijų išspausdintas pranešimas apie tarptautinį organizacijos kongresą Brazilijoje 1992 m. sausyje, kuriame kun. Pr. Gavėnas, salezietis, kalbėjo apie arkiv. T. Matulionį. Tam įvykiui skirtas ištisas puslapis su nuotraukomis ir antrašte: "Tarptautinis supažindinimas su knyga apie lietuvių didvyrį vyskupą Teofilių Matulionį". Kun. Pr. Gavėnas kalbėjo apie portugališką laidą arkiv. T. Matulionio monografijos, kuri su silaukė plataus dėmesio.

Įvairios žinios

Lėktuvų bendrovės "American Airlines" atšaka "AMR Corporation" yra paskirta kooperuoti su Lietuvos oro susisiekimo žinyba "Lithuanian Airlines". Pastarosios gen. direktorius Edmundas Janušas pasidžiaugė papildomu patarnavimu. AMR aptarnaus JAV ir Kanados gyventojus, norinčius skristi į Baltijos kraštus ir vakarinę Ukrainą. Su "Lithuanian Airlines" keliautojai sujungiami Kopenhagoje, Frankfurte prie Maino, Varšuvoje ar Berlyno Schoenefeld orauostyje. Lietuvos keleiviniai lėktuvai skraido į Kopenhagą, Frankfurtą, Lvovą, Palangą, Berlyną, Taliną, Vilnių ir Varšuvą. Į visas šias vietoves skrendant iš Šiaurės Amerikos galima pasinaudoti "American Airlines" patarnavimais. Skrydžių reikalais kreiptis: Richard W. Kerley, AMR Services, Mail Drop 4235, P.O. Box 619622, D/FW Airport, Texas 75261-9622. **Inf.**

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070**

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 248-5922**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) **763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų **233-0303**

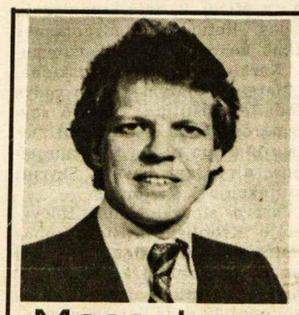
Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas
Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.**

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

RE/MAX Above the Crowd!®
$500.00
Remkime svarbius lietuvių projektus.
Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu **$500** jūsų nurodytai šalpos organizacijai:
Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kuriuo laiku mūsų įstaigoje.
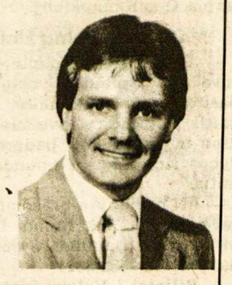
Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616
An independent member broker

AUDRA Travel Corporation
1992 metais
kviečiame keliauti į plačiai svečiams vartus atkėlusią nepriklausomą
Lietuvą!
KELIONĖ Į LIETUVĄ IR ATGAL
Išvykstam balandžio 23 ir grįžtam gegužės 20
balandžio 30 gegužės 27
Kaina $999.00 + mokesčiai.
NEĮTIKĖTINA, BET REALU! SKUBĖKIME: VIETŲ SKAIČIUS YRA RIBOTAS!
GRUPINIAI SKRIDIMAI
Išskrendam iš Toronto: gegužės 28, grįžtam liepos 1
birželio 18 – liepos 15
liepos 2 – rugpjūčio 5
rugpjūčio 6 – rugsėjo 9
Kaina $1,299.00 + mokesčiai.
PEDERSEN world tours inc.
MES JŪSŲ PASLAUGOMS:
* Išperkant bilietus iš Lietuvos į Kanadą
* Parūpinant pasus ir lietuviškas vizas
* Išrašant kelionės ir sveikatos draudimus
* Perkant kelionės bilietus traukiniu ar lėktuvu
* Pasirenkant įvairius maršrutus atostogoms
* Sudarant iškvietimus vizitui į Kanadą
* Perduodant pinigus ir vaistus į Lietuvą
SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA:
pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.
šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.
2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500 FAX (416) 763-6279

AUDRONĖ KAIRYS
makrobiotikos konsultantė
** diagnostika*
** sveikatingumo dieta*
** svorio ir energijos reguliavimas*
** gydymas maistu ir mankšta*
Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronte (416) 255-1049
(voice message)

Century 21®
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
FAX 233-0285 **Tel. 233-3334**
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

"LEDAS"
REFRIGERATION
Įvedu visų rūšių
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus
Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

"TORVIL" LTD.
JŪS GALITE VISKĄ ATLIKTI PASKAMBINĘ TELEFONU.
TORVIL Ltd. siunčia nuoširdžiausius linkėjimus Velykų proga visiems savo draugams. Taip pat norėtume supažindinti su naujausio mūsų katalogu "TORVIL 92", kuriame rasite informaciją apie:
12% VELYKŲ laikotarpiui nuolaida iki balandžio 30 d.
• **maistą** • saldumynus • cigaretes • alkoholinius gėrimus
• virtuvės ir vonios reikmenis • drabužius • avalynę
• patalynę • namų reikmenis • dviračius • žaislus ir raštinės reikmenis • indus • **vaistus** • **žemės ūkio mašinas ir jų dalis** • padangas • kilimus ir kitą grindų dangą • draudą • **pinigų ir siuntinių persiuntimą ir kt.**
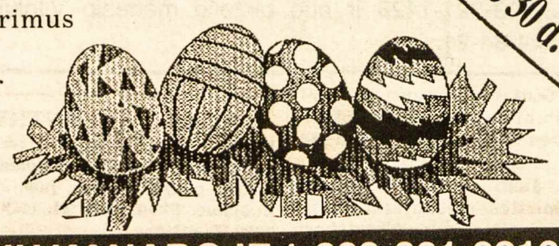
SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU KANADOJE 1-800-661-0210
JAV 1-800-972-9284 arba 1-800-932-7995
KANADOJE **Head Office:** 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel. (416)798-3320 FAX: (416)798-3321
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel. (416)534-3860 FAX: (416)533-4910
JAV **Head Office:** 2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 Tel. (312)278-5258 FAX: (312)278-0875
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, NY 14212 Tel./FAX: (716)894-9880
PATIKIMAS PATARNAVIMAS Į JŪSŲ TĖVYNĘ

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUS

1992 m. balandžio 25, šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje.

Dalyvaukime visi ir paremkime savo laikraštį!

MENINĖJE PROGRAMOJE *išgirsite* ***Toronto lietuvių chorą "VOLUNGĖ",*** *vadovaujamą muz.* ***Dalios Viskontienės.***

PRAMOGINĖJE DALYJE *galėsite pasidžiaugti smagia orkestro "Žagarai" šokių muzika.*

DALYVAUSITE dviejose loterijose – didžiojoje ir mažojoje (su įėjimo bilietais).
PASIVAIŠINSITE žymių kulinarių gamintais valgiais ir įvairiais baro gėrimais.

Vakaro pradžia – 6.00 v.v., meninės programos – 6.30 v.v.

STALAI (po 10 asmenų) **bei vietos užsakomi iš anksto šiokiadieniais "TŽ" administracijoje tel. 275-4672 arba parapijose po pamaldų sekmadieniais. BILIETO KAINA – $8 asmeniui, studentams po programos – šokiams įėjimas nemokamas ir vietos nerezervuojamos.**

Visus dalyvauti kviečia - **"Tėviškės žiburių" leidėjai**

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos bus balandžio 9-12 d.d. Jas ves iš Lietuvos atvykęs Kaišiadorių vysk. J. Matulaitis, talkinamas taipgi iš Lietuvos atvykusio kun. V. Sabaliausko. Balandžio 9, ketvirtadienį — 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; balandžio 10, penktadienį — 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu, balandžio 11, šeštadienį — 10 v.r. ir 6 v.v. Mišios su pamokslu, balandžio 12, sekmadienį— pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka. Išpažinčių bus klausoma prieš ir po Mišių. Rekolekcijos bus užbaigtos iškilminga su vyskupu atsisveikinimo vakariene sekmadienį 4 v.p.p Anapilio salėje. Prašome visus rekolekcijose ir vakarienėje dalyvauti. Bilietus vakarienei platina R. Celejewska tel. 231-8832. Autobusai rekolekcijų dienomis važiuos šia tvarka: ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį — 9.30 v.r. nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin ir 12 val. nuo Anapilio atgal; sekmadienio rytą — įprasta sekmadienio tvarka, o sekmadienį po pietų — 3.30 val. nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin ir 6.30 v.v. nuo Anapilio atgal.

— Svečias iš Lietuvos kun. Algis Kildušis balandžio 5, sekmadienį, sakė pamokslus ir atnašavo Mišias 11 v.r., o Wasagoje – 2 v.p.p. Per 11 v.r. Mišias giedojo "Sutartinės" choras, vad. N. Benotienės.

— Klebonas kun. J. Staškus, vadovavo lietuvių rekolekcijoms Floridos St. Petersburge balandžio 3-5 d.d.

— Kun. V. Braukyla, aplankęs Kanados vakarų lietuvius grįš balandžio 20 d.

— Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių, o Sutvirtinimo sakramentui — po 11 v.r. Mišių. Pamokas veda seselė Loreta.

— Mišios balandžio 12, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bernardą, Juliją Šturmaičius ir Adolfą Balsį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Oną Kanapkienę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 190 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: E. Morkūnaitė, V. Šimonaitis iš Vilniaus. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos iždininkas Edmundas Pamataitis.

— LN nariai yra prašomi pranešti savo adresų pakeitimus LN administratorei Danutei Sysak (Simonaitytei) tel. 532-3311.

— Bilietai į Velykų pietus balandžio 26, sekmadienį, 1 v.p.p., yra noriai perkami, liko tik 7 stalai. Bilietus galima įsigyti sekmadienio popietėse pas LN būrelio moteris ar užsisakyti LN raštinėje darbo valandomis tel. 532-3311.

— Gegužės 3, sekmadienį, Karaliaus Mindaugo menėje įvyks feljetonisto-aktoriaus Jono Čepaičio iš Vilniaus pasirodymas su linksma popietės programa. Įėjimas $6. Rengia LN kultūrinė komisija.

— Birželio 28, sekmadienį, įvyks LN ir "Atžalyno" gegužinė.

Aukos slaugos namams

$24,210.26 — a.a. Jurgio Strazdo, buvusio LN valdybos pirmininko palikimas (iš viso gauta $59,210.66). Tai yra didžiausia bet kada gauta auka iš asmens ar organizacijos; **$1,333**— Osvaldas Delkus; **$1,000** — LN moterų būrelis savo 20-ies metų sukaktuvių proga, Valteris ir Natalija Liačai; **$576.38** — "Master Card" pelnas, gautas iš Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama", **$500** — dr. Auksė T. Lingytė; **$300** — Antanas ir Marija Garkūnai, (ne Garbūnai — per klaidą paskelbta "TŽ" kovo 24 d.); **$100** — L. Merkelis, Vita Lapaitienė; **$70** — Larysse Todorovic a.a. Antano Smailio atminimui; **$50** — Elena Weir, M. Pranaitis; **$25** — E. Petrus; a.a. Antano Smailio atminimui **$50** — V. L. Pevcevičiai. Iš viso statybos fonde yra $782.800. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba tiesiog siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį užbaigiamuosius rekolekcijų pamokslus sakė vysk. Juozas Matulaitis. Dėkojame jam už turiningus ir pamokančius pamokslus. Taip pat dėkojame vyskupo palydovui kun. V. Sabaliauskui už daugybę išklausytų išpažinčių. Praėjusį šeštadienį pensininkų "Vilnius" namuose kun. V. Sabaliauskas atlaikė Mišias ir pasakė pamokslą.

— Šv. Rašto seminaras – balandžio 8, trečiadienį, 7 v.v. mūsų šventovėje. Seminaras prasideda Mišiomis, o po Mišių Šv. Rašto skaitymas, aiškinimas ir klausimai.

— KLK moterų dr-jos mūsų parapijos skyriaus sekantis susirinkimas įvyks balandžio 26 d., po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Apie makrobiotikos mokslą paskaitą skaitys A. Kairienė.

— Vasario 16-sios gimnazijai remti vajus vyks ateinantį sekmadienį, balandžio 12 d. po 10.15 v.r. ir po 11.30 v.r. Mišių. Šį vajų organizuoja Kanados lietuvių bendruomenės švietimo komisija, kuriai atstovauja A. Karkienė ir A. Baršauskienė.

— Margučių dažymo meną rodys Tautodailės instituto Toronto skyriaus narės Verbų sekmadienį, balandžio 12 d., po 10.15 v.r., Mišių parapijos salėje ant scenos. Skyriui pirmininkauja A. Vaitonienė.

— Vasaros stovyklos mūsų stovyklavietėje "Kretinga" prasidės liepos 5 d. lietuviškai kalbantiems ir baigsis liepos 18 d.; lietuvių kilmės lietuviškai nekalbantiems stovykla prasidės liepos 19 d. ir baigsis rugpjūčio 1 d. Registracijos blankus galės gauti parapijos raštinėje.

— Mišios balandžio 12, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Bernardą ir Naujalių šeimos mirusius, 9.20 v.r. – už a.a. Leoną ir Antaniną Dromantus, 10.15 v.r. – už a.a. Stasį Bekerį, už a.a. Liudą Stadį, už a.a. Reginą Ramanauskaitę, 11.30 v.r. – už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Išganytojo parapijos žinios

— Balandžio 11, šeštadienį, 7 v.v. Moterų draugijos Gavėnios apmąstymo vakaras, giedos parapijos choras. Po pamaldų Moterų draugija kviečia parapijos salėje kavutei.

— Verbų sekmadienį pamaldos 11.15 v.r. šventovėje.

— Didįjį penktadienį, balandžio 17, pamaldos – 11.15 v.r. su Šv. Vakariene. Giedos parapijos choras. Pamaldas laikys kunigai – J. E. Saarinen ir Povilas Dilys.

— Pirmą Velykų dieną, balandžio 19, pamaldos – 11.15 v.r. Išpažinsime (Nikeos) tikėjimą.

Labai sėkmingai vadovavęs Gavėnios rekolekcijoms Toronto Prisikėlimo parapijoje, Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, lydimas Užuguosčio klebono kun. V. Sabaliausko, balandžio 6, pirmadienį, išvyko į Ontario Londoną, kur vadovavo rekolekcijoms Šiluvos Marijos parapijoje ir aplankė vietos vyskupą, didelį lietuvių bičiulį J. Sherlock'ą, kuriam išdėstė dabartinius Lietuvos tikinčiųjų rūpesčius. Rekolekcijoms Lietuvos kankinių parapijoje vysk. J. Matulaitis vadovaus balandžio 9-12 d.d. Vyskupo svečio išleistuvės – atsisveikinimo vakarienė – balandžio 12, Verbų sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje. Dalyvauti kviečiama lietuviškoji visuomenė. Tai bus šios istorinės misijinės kelionės užbaiga.

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūriui E. Valeška aukojo $100.

PARDUODAMAS NAMAS St. Petersburg, Florida, vidurmiestyje, arti autobusų, mokyklos ir bažnyčių. Dešimt minučių nuo Lietuvių klubo, vandens ir miesto centro. Du miegamieji kambariai, jaukus salonas ir valgomasis. Naujai įrengta moderni virtuvė. Vienerių metų senumo skalbimo mašina, džiovintuvas ir indams plauti mašina. Didelis aptvertas kiemas, apelsinų ir grapefruitų medžiai. Naujai įrengtas centrinis vėsinimas ir šildymas. Savininkai patys parduoda ir išsikelia į šiaurę. Prašome skambint tel. (416) 621-9386. Atskambinsim ir galime atsiųsti nuotraukų.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

Šokio sūkury - *Lietuva širdy!*

DĖMESIO! DĖMESIO!

IX IŠEIVIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lietuvai atgavus nepriklausomybę – džiaugsmo šventė, įvyks 1992 metų liepos 5 dieną, Čikagoje.

Dalyvauja lietuvių tautinių šokių grupės iš viso pasaulio.

Prašome AUKŲ - būkime vieningi ir solidarūs. KLB valdyba išduos pajamų mokesčių kvitus ir aukotojai bus paskelbti šventės leidinyje. Aukas siųsti:

KLB Tautinių šokių šventė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada.

Rengia – Kanados ir JAV lietuvių bendruomenės

Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje

balandžio 26, sekmadienį, 1 v.p.p., ruošiami

VELYKŲ PIETŪS

Šiltas maistas, vynas, tortai, kava.

PROGRAMOJE: smuikininkas ***Algirdas Stulgys****, pianistė* ***Leokadija Kanovičienė****, Velykų senelė –* ***Laima Mačionienė.***

Stalai numeruoti. Įėjimas suaugusiems – $15, jaunuoliams nuo 5-12 metų – $7, vaikams iki 5 metų – nemokamai. Bilietus prašome įsigyti iš anksto sekmadienio popietėse pas LN moterų būrelio nares ir darbo valandomis LN raštinėje.

Visus kviečia rengėjai –

Toronto Lietuvių namai ir LN moterų būrelis

TRADICINIS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" spaudos balius — balandžio 25, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Bus jaunatviška meninė programa, gausi laimikiais loterija, lietuviški valgiai, geras orkestras, šokiai. Bilietai gaunami "TŽ" administracijoje ir po pamaldų Anapilio ir Prisikėlimo parapijos salėse. Loterijai yra sutelkta žymių skulptorių ir dailininkų darbai. Su įėjimo bilietais kiekvienas baliuje galės dalyvauti mažoje loterijoje.

Toronto lietuvių filatelistų draugija š.m. balandžio 11-12 d.d., 10 v.r. – 6 v.v., Lietuvių namuose rengia pašto ženklų ir pinigų parodą.

"Paramos" banko darbo valandos didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį 9 v.r.–8 v.v., D. penktadienį – uždaryta, D. šeštadienį nuo 9 v.r.–1 v.p.p. Balandžio 20, Velykų pirmadienį – uždaryta.

Vedėja

Toronto Maironio mokykloje balandžio 18, D. šeštadienį nebus pamokų. Balandžio 25-26 d.d. visi mokytojai dalyvaus Kultūros-švietimo suvažiavime, tą šeštadienį taip pat nebus pamokų.

Vedėja

Anapilio korporacijos metinis susirinkimas įvyks š. m. balandžio 21, antradienį, 7 v.v. parapijos salėje. Nesusirinkus kvorumui, už pusės valandos yra šaukiamas kitas susirinkimas, kuris, nežiūrint dalyvaujančių skaičiaus, yra teisėtas.

Valdyba

Ar trečioji išeivijos karta išlaikys Lietuvą savo širdyse? Jei taip — toli nuo Lietuvos užaugę, skirtingų kultūrų veikiami žmonės norės įvairiomis formomis tęsti lietuvybės poreiškius. Ką *dabar* daryti, kad tai įvyktų? Apie tai bus pasisakoma KLB švietimo ir kultūros suvažiavime bal. 25-26 d.d. Anapilio sodybos muziejaus parodų salėje. Registracija bal. 25 d., šeštadienį, 8.30 v.v. **Inf.**

Eugenijaus Kriaučeliūno jaunimo premija už 1991 m. paskirta Simui Taškūnui, 21 m. amžiaus, Tasmanijos universiteto Lietuvos studijų sambūrio pirmininkui Australijoje.

Religinei Lietuvos šalpai aukojo: $500 — KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius; $20 — J. A. Bataičiai.

A. a. Gintarės Sergautytės-Norton atminimui Z. A. Stančikai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Justino Vizgirdos trejų metų mirties prisiminimui sesuo Zosė Rickienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $30.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 — M. Vaškevičienė.

Lietuvos sambūriui "Caritas" aukojo: $100 — M. Vaškevičienė.

"Caritui" aukojo: $50 – K. A. Ratavičiai, J. Rimkus iš Delhi. "Caritas" žurnalą galima užsakyti giminėms Lietuvoje už $5. Kreiptis pas žurnalo įgaliotinę Kanadoje: V. Dalindienę, 5 Easson Ave., Toronto, Ont. M6S 3W6. Tel. 769-9424.

TERRA BALTICA TORONTO 1992

TRYLIKTOJI KONFERENCIJA BALTIEČIŲ STUDIJOMS

1992 METŲ BIRŽELIO 9-14 D.D.,

VICTORIA COLLEGE TORONTO UNIVERSITETE

Prašoma registruotis:

The Association for the Advancement of Baltic Studies

Chair of Estonian Studies University of Toronto

100 St. George St., Room 1022, Toronto, Ontario, Canada M5S 1A1

FAX 1 (416) 978-3817

Dėkojame už ankstyvą užsiregistravimą, padedantį mums ruošti studijų dienas.

JAV advokatas

MARIUS JAKULIS JASON

išvyksta dirbti į Lietuvą.

Jeigu kas nori jo patarnavimų, prašoma kreiptis iki balandžio mėnesio pabaigos **tel. 212-688-9200** arba **tel. 203-221-1428** ir nuo birželio mėnesio Vilniuje **tel. 44-64-21.**

"REBE CARPENTRY"

Pigios kainos. Atliekame įvairius darbus: remontuojame, statome priestatus, naujus namus, juos suplanuojame. Skambinti tel. (416) 527-7689 Hamiltone.

IEŠKAU moters, kuri galėtų gyventi kartu ir prižiūrėti naktimis vyresnio amžiaus moterį. Atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti tel. 767-1939 Toronte, High Park rajone.

VITAS GRABAUSKAS

statau naujus namus, darau pataisymus, prieplaukas (decks), tveriu tvoras. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

MONTREALQUE

Rekolekcijos AV parapijoje vyks Didžiąją savaitę – balandžio 13-18 d.d. 7 val. vakaro. Vadovaus svečias iš Lietuvos kun. Algis Kilduišis, Raudonės klebonas.

Lietuvos filharmonijos solistės Vidos Bičkutės, smuikininko Algirdo Stulgio ir jau ilgesnį laiką Toronte gyvenančios pianistės Leokadijos Kanovičienės koncertas įvyko kovo 29 d. AV parapijos salėje. Smuikininkas A. Stulgys buvo maloni naujiena. Dviejų valandų koncertą susirinkusieji išklausė su didžiausiu susidomėjimu. J. Tallat-Kelpšos dainą "Ne margi sakalėliai" dedikavo pernai Lietuvoje sutiktam poetui dr. Henrikui Nagiui. Koncertą jautriai užbaigė smuikininkas "Lietuva brangi", įtraukdamas ir visus klausytojus. Publika koncerto atlikėjus pagerbė plojimais ir atsistojimu. Po koncerto prie kavos ir pyragų dar ilgokai žmonės šnekučiavosi. Šį puikų koncertą suorganizavo AV parapijos choras.

Inž. Algis Kličius jau ištisi metai dirba Toronte ir savaitgaliais grįžta namo. Turėtus savo namus pardavė ir persikėlia gyventi į Torontą, kur nusipirko daugiaaukščiame pastate butą. Kovo 28 d. būrys giminių bei artimųjų su Algiu atsisveikino ir palinkėjo sėkmės. Jis buvo veiklus Montrealio bendruomenėje, skautuose, "Lite", Akademiniame sambūry Montrealičiai jo tikrai pasiges.

A.a. Magdalena Genaitienė (Karpavičiūtė) mirė kovo 25 d. Iš Šv. Kazimierio šventovės kovo 27 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi duktė su šeima ir kiti artimieji. **B.S.**

DĖKOJAME

Esame giliai sujaudinti gyvenančių užsienyje lietuvių, kad kilniai suprato mūsų mokyklos tikslą ir didžiadvasiškai parodė pasiaukojimą ir dėmesį mums kuriant šią mokyklą.

Todėl Rietavo katalikiškosios mokyklos kapeliono, mokytojų, mokinių ir jų tėvelių vardu nuoširdžiai dėkoju gerajai seseriai M. Paulei iš Kanados (Montrealio), kuri atsiuntė penkias dėžes vertingos labdaros ir paaukojo mūsų besikuriančiai mokyklai. Jūsų nuoširdi parama ir dėmesys mums palengvina siekti dvasinių aukštumų.

Jūsų dovanotais drabužiais pasipuošę katalikiškos mokyklos vaikučiai bažnyčioje sukalbės maldą už Jus ir prašys Aukščiausiąjį, kad dieviška palaima Jus lydėtų visuose Jūsų darbuose, kuriant savo ir kitų žmonių sielose Dievo karalystę.

Arūnas Maulius,
Rietavo katalikiškosios mokyklos direktorius

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 **FAX 722-3546**

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 256-5355**

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Montrealio lietuvių kredito unijos "LITAS"

metinis narių susirinkimas

įvyks 1992 m. gegužės 3, sekmadienį, 4 v.p.p., Šv. Kazimiero parapijos salėje,

3426 Parthenais, Montreal, Quebec.

Narių registracija 3 v.p.p.–4 v.p.p. Prašom atsinešti nario knygeles. Kandidatus į valdybą ir komisijas tegalima siūlyti raštu gavus jų sutikimą ir dviejų narių pritarimą. Siūlymus įteikti unijos sekretoriui ne vėliau kaip 5 dienos prieš susirinkimą.

YBA

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $29,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.–	7¼%	Taupymo – special.	4¼%
Certifikatus 2 m.	7¾%	Taupymo – su gyv. dr.	4 %
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	4¼%
1 metų	6¼%	Einamos sąsk.	3½%
180 d. - 364 d.	6 %	RRIF–RRSP – 1 m.term.	7¼%
120 d. - 179 d.	5¾%	RRIF–RRSP – 2 m.term.	7¾%
60 d. - 119 d.	5¾%	RRIF – RRSP – taup.	4¼%
30 d. - 59 d.	4½%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 8¾%, asmenines – nuo 10 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

PARDUODU du bilietus į Vilnių (per Varšuvą) pigesne kaina. Tai pati pigiausia ir naujausia kelionė į Lietuvą. Skambinkite tel. 234-5842 vakarais.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitei $200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitei $150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina $5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

IEŠKAU RUSIŠKAI kalbančios vaikui auklės, kuri galėtų gyventi kartu bei atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 po 3 v.p.p.

PARDUODAMAS "Business Class" oro linijos bilietas į Vilnių per Ciurichą. Galioja iki 1992 m. gruodžio 31 d. Skambinti tel. 533-8471.

IŠNUOMOJU du kambarius ir virtuvę su baldais. Pageidauju vyresnio amžiaus žmones. Skambinti tel. 533-4912 Toronte.

ĮMOKĖJUS PINIGUS į paslaugos "Rūta" sąskaitą, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo giminaičius, draugus, senelių ir vaikų namus šviežia skerdiena – 70 kg ($130), rūkytos mėsos gaminiais – 20 kg ($150), sauso maisto rinkiniu – $150, šventinis rinkinys – $150. Visi užsakymai pristatomi į namus. Teirautis tel. 1-(416) 536-4742, 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.